

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM: Kiadóhivatal 706.
Szerkesztőség 788.

Allamiságunk továbbépítése.

Írta: Mezei Ernő.

Árpád alapította meg honfoglaló csatával a magyar hazát. Szent István alapította meg szerves intézményeivel és a keresztény kultúra közösségével a magyar államot. A magyar hazát minden magyar nemzedék megtámadhatlan alapjának érezte, úgy gyökerezvén benne, mint az őserdő százados fenyője a sziklás talajban. Ám a magyar állam oda a viharok fokára és lázongó tengeröblök fölé építve csak örökké veszélyeztetett, örökké féltett, sokszor el is temetett hajlékunkká lehetett. Ha volna Árpád emlékére nemzeti ünnepünk, ez mindenkor az ezeréves haza diadalmas fényétől sugárzanék. Ellenben az a nemzeti ünnep, amelyet hagyomány, vallás és törvény az államalapító király dicsőségére kötelezővé tettek, csak az örökké megújuló nehéz és elszánt küzdelmek ünneplését jelentheti.

A magyar államiság a történelem igazi fájdalomgyermeké. Mindig küzdve és mindig sebezve, sokszor győzelmesen fölemelkedve és hajh, gyilkosan leverve is haladt keresztül a századok felleges sorozatán. Eppen a mi időnkben látunk magunk körül feltámadt népeket, amelyek századokra teljesen elvesztették nemcsak állami létüket, de nemzeti öntudatukat is, mégis ma oly ifju lendülettel törnek előre, mintha éppen halálos meredségökben óvták volna meg legjobb erőiket. A mi nemzetünk sohasem pihent meg az önmagáról való lemondásban és az öntudatlan alétságban. Négy százada bár, hogy önálló léte legnemesebb szerveiben, megcsonkítva idegen állami szervezettel szoros kapcsolatba került állami és nemzeti öntudata mégis mint törvény és törekvés, mint szimbólum és mint hit mindenkor élő maradt. Most, miután rettenetes megpróbáltatások után negyvenéves törvényes fejlődés aránylag nyugodt folytonosságához jutott, íme a magyarság lelki világát egyre nagyobb meghasonlásba ejti, hogy alkotmányos szervezete, nemzeti hatalma ma is csak a félállamiság. Ujra előtűnik a küzdelem törvénye, újra fölöttünk a végzett fenyegetése. Az államalapító király ünneplésére uralkodó érzésünk ma sem a biztosított örökségnek és az elért vívmányoknak büszkesége, hanem csak a hiányzó javak sóvárgása és az elkobzott jogok visszakövetelése.

„Tantae molis erat romanam condere gentem” sóhajtozta a nagy latin költő, amikor Rómának szédítő világhatalmát látva maga előtt, visszaemlékezett az első őskori alapítás nehézségeire. Mélyebb sóhajjal gondolhatunk mi vissza a magyar állam megalapítására, mert kilencszáz év múltán is az első ala-

pitás munkáját kell folytatnunk, az államiság itt ledöntött, ott megrongált falait kell újra fölemelnünk. És mindig úgy kell építenünk, mint a biblia a templomépitésről regéli, míg egyik karunkkal a köveket emeljük, másikkal kardot kell forgatnunk az ellenséges támadás ellen. A magyar állam felépítése, újraépítése vagy továbbépítése: ez a lelkiismereti kötelesség száll ivadékról ivadékra! Lássuk be azt, hogy mindazok az alkotmányos bonyodalmak és kormányzati válságok, melyek évek óta reánk szakadtak, különös részt jelöltek ki éppen a mi számunkra az óriási történelmi munkában. Nekünk is az van előírva, hogy a múlt és a jövő korszakos mesgyején a biztosabb nemzeti és állami fejlődésnek méltán új alapkövet kell leraknunk. És az így fokozott erkölcsi felelősség kényszere alatt kell megoldanunk azokat a kérdéseket, amelyek ma a közvéleményt izgalomban tartják.

Előttünk, mint a legközvetlenebb feladat, a választási reform kérdése. Gondolkozhatik-e valaki oly könnyelműen, hogy ez a kérdés nincs belső összefüggésben egész államiságunk jövő kialakulásával. Igen, más befejezett szervezeti és teljes életű államokban a választási reform, akármi jelentős politikai és társadalmi hatásokat indítson meg, mégis csak tisztán belpolitikai kérdés. Mi nálunk azonban mai közjogi kapcsolatunknak egyik leglényegesebb momentuma is rejtezik benne, amely az uralkodóházhoz és Ausztriához való viszonyunknak új medrét áthatja meg. Hiszen látuk is, az általános szavazati jog kérdése úgy került napirendre és úgy vált veszedelmes válságok forrásává, hogy idegen hatalmak, a mi nemzeti fejlődésünk százados ellenségei ennek a kérdésnek gyújtó anyagából a legrombolóbb aknákat akarták fölszerelni alkotmányos váraink alatt. A nemzeti ellentállás és a koalíciós kormányvállalás egyetlen valódi eredményének és egyetlen erkölcsi vívmányának is azt kellett vennünk, hogy a választói reform a nemzeti közvélemény megbizottaira hárult át. Az egész átmeneti kormányzat és vele az egész mai parlamentáris rendeltetése, felelőssége, minden számadása abban csucsozik ki, mennyi biztosítékot teremt és mennyi erőt és hatalmat fejt ki a választói reform-kérdésnek nemzeti szellemű megoldására. Ugy kell megítélnünk ma is ezt a kérdést, hogy benne belső és külső problémák szövődnek össze, ebben a munkában is egyik kezünkkel építő követ kell emelnünk, a másikkal kardot kell forgatnunk. Ugyszólván koncentrálván jelentkezik benne a mi alkotmányosságunk örökölt végzete. Századok óta nemzeti alkotmányunk tragi-

kuma, hogy a törvényhozó hatalmak közül a felsőbb és állandóbb idegen tőből fakadt, egy másik állam velünk ellenséges érdekeinek hagyományos képviselője. De vele szemben az országgyűlést, vagy legalább képviseleti testületét egészben úgy lehetett megbecsülni, mint a nemzeti egység és állami jog hordozóját. Vajon a nemzeti erőnek micsoda irtóztatos mozsártörőjévé válhatnék alkotmányosságunk mai közjogi kerete, ha azzal a túltengő nemzetietlen befolyással szemben, amelyet a korona a mi alkotmányos fejlődésünkre gyakorolhat, parlamentarizmusunk sem fejezné ki többé a nemzeti közszellem felsőbb-ségét és vezető erejét? Ki képzelheti el alkotmányos fejlődésünket a függetlenség és önállóság irányában, ha felülről a koronának már eleve is kétféle jellege összbiradalmi irányzattal súlyosodnék reá, alulról a szétbontó nemzeti-törvényes törekvések szétbontó erői a parlamentáris nemzeti egységét tarka egyveleggé tördeznék szét?

A magyar államiság épületét kell most tovább építenünk. És legelőbb a nemzeti akarat széles új kapuját kell a választási törvényvel felemelnünk. Ez a kapu csak a nagy demokrácia kapuja lehet, amelyen a nemzeti társadalom minden rétege és minden érdeke bevonulhat, az új szociális követelések szervezetei teljes dobpergessel átrohanhatnak, sőt a még csak eljövendő igazságok előőrsei is bebocsátást nyernek. De olyan kulcsnak is kell hozzá szolgálnia, amelylyel a kaput ellenséges hadseregek elől bezárni lehessen. Személyes meggyőződésünk szerint az a törvényjavaslat, amely a parlament előtt fekszik, tulhajtja, bizonyos tekintetben nagyon is általánosítja a pluralitás elvét, kivált a városokra nézve. Még inkább a szabadság és a kultúra mellözhetlen követelményének valljuk minden választási reformnál a titkos szavazás érvényesítését, mert nem is hisszük, hogy a választói jog helyes megállapítása mellett a nyilvános szavazást más szempont tenné kívánatosabbá, mint az a brutális hatalmi érdek, amely a szabadelvű korszak választásait a politikai és társadalmi korrupció fertőjéé aljasította. Ám amit mindenha a törvényjavaslat igazságának elismerünk, az, hogy a nemzeti érdek korlátozó erejére van alapítva. Erre ügyeljenek szemeikkel és figyeljenek füleikkel minden önző gondolattól és minden doktriner jelzéstől mentesen, akiket az idők szelleme vagy a véletlen kedvezése a nemzeti szervezés munkájára kiválasztott. Építsék fel és boltozzák be a kaput, amelyen begyűlhet a teljes nemzeti demokrácia és gondoljanak a klasszikus jelszóra is: Hannibal ante portas.

A produktív munka.

Budapest, augusztus 19.

Ausztriában pártelnökök konferenciáznak, miniszterek tanácskoznak. Gyógyítják a parlamentárizmust. *Bienerth* e közben a nyilvánosságnak és a történelemnek szánva szép szavakat mondott. Belpolitika terén — mondotta — a kormány a parlament munkaképességének helyreállításában látja a legfontosabb teendőjét. Semmi sem emelheti a népképviselőt tekintélyt a nép körében hatásosabban, mint a produktív munka gazdasági és szociális téren.

Szépek ezek a szavak. Igazak is. De nem adnak több újat annál, mintha azt mondanák, hogy kétszer kettő négy. Valóban mi adhatja más tekintélyt a népképviselőnek, mint a produktív munka? Mert létjogot nem is adhat más neki, csak éppen ez: a nép javáért való munkálkodás. S annak, hogy Lajtán tul és Lajtán innen a parlamentek sulyban, tekintélyben, megbecsülésben ennyire hanyatlottak, mindenekelőtt éppen annak van főrsze, hogy a nép, amikor számon kéri a parlamentektől, ezek nem tudnak beszámolni arról, hogy mit dolgoztak. Sőt a látszólagos produktivitásokban is legkevésbébb részök volt a parlamenteknek; a munkát az előkészítő hivatalos apparátusok, megbízott szakemberek végezték el, a parlament csak éppen a hitelesítő bélyegét ütötte rá: törvénynyé tette a javaslatot. Ennyi az egész.

Többé-kevésbé mindenütt e világon így van. De sehol sem annyira, mint nálunk és Ausztriában. És máshol is vannak zökkenői a parlament munkának. Ez a sok srófu gépezet, melynek több száz öntudatos alkatelemet kell egységes összeműködésre kényszerítenie, néha máshol is nyikorog. De sehol a disszonancia olyan orgiája, sehol a tehetetlen megakadásnak annyi példája, mint minálunk s a Habsburgok másik birodalmában.

Könnyű megmagyarázni miért? Máshol a parlamentárizmus csak a maga belső szervezeti gyarlóságával bajlódik. De e mellett szabad, teljesen nagykorú, tetszése szerint választja a csapást, hogy melyiken haladjon. Magyarországon és Ausz-

triában azonban nemcsak az a nehézsége a parlamentárizmusnak, hogy a maga akaratát valamiképpen megformálja és kifejezésre juttassa, hanem az is, hogy azt egy rajta kívülálló akaratral összhangba hozhassa. Világosabban szólva, Magyarországon is, Ausztriában is a parlament csak takarója a modern korszalem elől elrejtő abszolutizmusnak s ez az abszolutizmus kívülről is folytonosan beavatkozik és zavarja a parlament életműködését. Ilyen körülmények között mindig nehéz, gyakran lehetetlen a produktív munka. És sokkal belegebb a parlamentáris rend, semhogy azt akármi szép szóval pártelnök-konferenciával és miniszteri tanácsal kuruzsolni lehetne.

Budapest, augusztus 19.

A szegedi nagygyűlés. Egyre nagyobb arányokat ölt az alföldi függetlenségi párt és a szegedi függetlenségi párt nagygyűlése, melyet az önálló bank mellett a két párt az Alföld valamennyi független pártjának részvétele mellett augusztus hó 22-én tart meg Szegeden. Az Alföldi Függetlenségi Párt területe nyolcz vármegyére terjed ki. A nagy Alföld összes vármegyei, városi és községi függetlenségi pártja és köre tagja a hatalmas pártszervezetnek, amely most Szegedre szólította összes tagjait, hogy teljes erővel, ünnepélyesen demonstráljanak az önálló bank mellett. A szegedi függetlenségi párt dr. Kószó István elnökle alatt naponként tart gyűlést, hogy az elszállásolás, fogadás stb. iránt jóelőre intézkedjék. Maga az Alföldi Függetlenségi Párt *Becsey* Károly dr. elnök és *Gallovích* Jenő ügyvezető-alelnök vezetése alatt a párt közgyűlését készíti elő. A közgyűlésre, valamint az azzal kapcsolatos népgyűlésre a bankcsoportba tartozó valamennyi országos képviselőt meghívta az Alföldi Függetlenségi Párt. A meghívókat és az országos párt közgyűlésének előkészítését az Alföldi Függetlenségi Párt megalakítója és ügyvezető-alelnöke, *Gallovích* Jenő intézi. Meg van már állapítva a népgyűlés végleges tárgysorozata. Eszerint a népgyűlést az Alföldi Függetlenségi Párt elnöke nyitja meg. Az önálló bank mellett hozandó határozati javaslatot *Kószó* István dr., a szegedi függetlenségi párt elnöke terjeszti elő. Majd *Holló* Lajos dr., az Alföldi Függetlenségi Párt elnöke, továbbá *Bathányi* Tivadar gróf és *Barabás* Béla mondanak beszédet az önálló bankról. Ezután az alföldi kerületek országos képviselői, valamint a megyei és városi pártok képviselői szólalnak fel. A nép-

gyűlés után, délelőtt fél 12 órakor *Holló* Lajos dr. és *Becsey* Károly dr. elnökleite alatt a szegedi kereskedelmi és iparkamara székházában az Alföldi Függetlenségi Párt tartja évi rendes tisztújító közgyűlését.

Kossuth Ferencz üdvözlése. *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszter a mai napon a következő üdvözlő táviratot kapta:

Borszék. A borszéki üvegyár tünnepélyes megnyitása alkalmával egybegyűlt nagyközönség és a fürdő, valamint az üvegyár igazgatósága hazafias tisztelettel üdvözlöi a magyar ipar rendíthetetlen apostolait *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszter ö nagyméltóságát és lelkes segítőársát, *Szterényi* József államtitkárt.

Josipovich a nagyszerb felségárlási perrel. Egy újságíró beszélgetést folytatott *Josipovich* Géza horvát miniszterrel, aki a zágrábi felségárlási perrel a következőket mondotta:

— Azok a vádak, amelyekkel a zágrábi perben a magyar és a horvát kormányt illették, teljesen jogosulatlanok. Nem elismerést, hanem a legnagyobb megrovást érdemelné az a kormány, amely — feltéve, hogy jogában állana, — el akarna nyomni egy pert, melynek az a célja, hogy világhosszágot derítsen abban, hogy vajjon Horvátországban tényleg felségárlási agitáció folyt-e? Én egyáltalán nem akarok még véleményt sem mondani ebben az ügyben, mert egyedül a horvát független bíróság van hivatva a perben ítéletet hozni. De a vád képviselőit sem érheti az a vád, hogy a per talán már tulságosan hosszúra nyulik, mert éppen a védelem képviselői azok, akik az utóbbi időben minden cél nélkül elhúzzák a pert s újabb és jelentéktelen tanúk beidéztetése által megakadályozzák a tárgyalás gyors lefolyását. De a per már nem fog nagyon soká tartani s meg vagyok győződve, hogy a független horvát bírák ítéletük által be fogják bizonyítani, hogy egyedül csak az igazságot keresték és semmi oldalról jövő befolyást sem hagynak érvényesülni.

A horvát miniszter azután a horvátországi belső állapotokról nyilatkozott röviden. Szerinte a zágrábi per semmi befolyással sem lehet a horvát politikára, mert bizonyos különválaszi kísérletek, melyeket külföldön táplálnak, a horvát hazafiakat csak közelebb hozzák egymáshoz s a komoly politikusokban csak jobban megérlelik az unió gondolatát.

Az új nagyváradai püspök. Néppárti körökben egész határozottsággal állítják, hogy a kormány már döntött a nagyváradai püspöki szék betöltésé-

Fabók molnár aranyai...

Írta: Móricz Pál.

(Ülőnyomás tilos.)

Az öreg ember élete olyan, mint a fahegyben rezegő napsugár, minden percében válnak lehunyása. Nyári melegben is suba után kivánczozik. Öreg ember előtt a nappalnak nincsen már melege, az éjszakának nincsenek álmái. Fabók molnár előtt is közömbössé vált a vagyont gyarapító malomköveknek bugó darálása. Hiszen a liszteszák emelgetéséhez nem volt már ereje. A vámolás sem érdekelte többé, mert családját jómódban hagyta. Szeged alatt a felsőrézsi Tiszán több malma volt kikötte. Hasznos, híres vizimalmok... A tiszaparti Gazdag-utcában zsalugáteres háza is volt Fabók molnárnak, még a „felsőtanyákon“ tanyája is. Afféle jegenyefás pusztai tanya. Buzatermő földek környékeztek. Volt itt szőlőcske is. Virágos rétek... Az ilyen gazdaságban még a legöregebb ember is talál tenni-venni valót. Gyümölcsfát metszget. Hernyózat. Nógatja a munkásokat. Tarlóra terelgeti a libát.

Öreg Fabók molnár uram is minekutána cselédjeit, vagyontáját rendbehagyta a városban, a felsőtanyára húzódott ki. Az élet küzdelmeit megvívott ember öreg napjait távol a világtól, a nyugodalmas szabad természetben akarta leélni. Hanem azért egyik világias gyönyörűségéről még sem mondott le. Gyönyörűségének legfőbb tárgyát a

tanyára is kivitte. Nem imádságos könyv volt ez, noha szentkönyveket is dugtak fel a tanyaház mestergerendájához. Negyven darab kitűnő veretű, valóságos Napoleon arany volt az öreg molnár mester főbb gyönyörűsége, büszkesége. Ezekből még akkor sem vált meg, midőn vagyontát gyermekei kezére adta és tanyájára vonult ki. Pedig akkor a tanyaságon erős járása volt a lopóknak, mindenfajta kocsin-lovonjáró betyárok: akik között mihamar regék támadtak az öreg Fabók Flórián molnár aranyai felől. S mivelhogy ritkább volt az arany, mint a sűrű rézgaras, annál inkább növekedett Fabók molnár aranyainak varázsa.

Nem is csoda, hogy az öreg molnár lelkét méginkább megbabonázták ezek az aranyak! Hiszen vérevel váltotta meg ezeket az aranyakat. Mint *Simonyi*-huszár Napoleon császár „saséros föltszít“-jét vágta le. A francia föltszít véres tarsolyából markolta ki ezt a negyven darab ragyogó aranyat... Háborus időben ez így szokás! Nincs is ezen mit szörnyűködni. Egyszer arany, másszor golyó a katonára része... Fabók huszárnak volt „szerencséje“ a golyóbishoz is. Midőn a „gránátosok“ félemletes „négyzögét“ rajtázták meg, egy bolondos golyó akkor tévedt a lábszárába... Azután... a kórházban ocsudott fel Fabók huszár; mert az oldalába is kapott szurony-szurást! Még szerencsés volt, hogy nem vágta le a lábát. Midőn pedig sántán hazabocsájtották, kenyértarisznyájában a negyven darab francia aranyat is magával hozta. És bár megvénhedett, még mindig kuporgatta, őriz-

gette a negyven darab afanyat. Ugy, hogy valóságosan rabjává szegődött ezeknek az aranyoknak.

Ahányszor csak a különféle rejtekhelyekről előszedgette az aranyakat, az ajtót is magára zárta Fabók. Tulipántos ládjára rakogatta ki az aranyakat. Darabonként megemeltetett, megmérésgetett, megnézegetett minden aranypénzt.

Rálehelt az aranyra.

— Édös kincsöm! Kendőjével gyöngén megtörölte. Nincsen-e rajta karczolás?

Majd a pengését hallgatta Fabók. Elandolódott az aranyak pengésétől... Pedig már tanyaszerte mesélték az aranyak felől.

— Ludtojásnál is nagyobb aranyak ezek! — beszélte az egyik szomszéd.

— Csakis a császároknak vernek különösen ilyen aranyakat! — tódította a másik ember.

— Láttam, bátya! Volt legalább szakajtó kosáryi! tódította igaz hittel a harmadik koma.

Annyira, hogy a tanyai nép egész regéket költött a Fabók molnár aranyairól. Végről a betyárok is megneszelték a kincseket. Éjszakának idején kormos arcú emberek törtek a Fabók mester tanyájára.

— Öreg embőr, add elő az aranyakat!

— Miféle aranyakat? elszántan villogtak a vénember szemei.

— Tán még le akarod tagadni? Az ütéstől térdre bukott az öreg molnár.

tárgyában. Az új nagyváradi püspök Lányi József, tinini püspök, a trónörökös volt magyar tanítója lesz.

Oláh panaszok. A nemzeti párt egyik előkelő tagja egy újságíró előtt a román kérdéssel a következőleg nyilatkozott:

— Andrassy és Apponyi miniszterek valóságos irtó hadjáratot inaguráltak a románok ellen. Andrassy belügyminiszter a Hieronymi-féle rendelet felülésével a románok politikai szervezkedésének akarja újat állani, míg Apponyi az új iskolai törvénnyel és legutóbbi nyelvrendeleteivel a román iskolákat akarja megszüntetni. Saját füleimmel hallottam, amidőn Apponyi egy ízben a képviselőház folyosóján ezeket mondotta: „Nem nyugszom addig, míg ki nem pusztítom a hazafiatal román iskolákat. Az új iskolai törvény módosítását nekem erre. „Apponyi egymásután zárja be a román iskolákat azon ürügy alatt, hogy nincsenek olyan állapotban, mint ahogyan azt az új törvény megköveteli. A legutóbb az aradi egyházmegyében mintegy tíz román iskolát zártak be. Ezek helyébe természetesen állami iskolákat állítanak magyar előadási nyelvvel. Tudomásom szerint Apponyi legutóbb átiratban arra kérte Metianu érseket, hogy egyházmegyéjének több tanítója ellen indítson fegyelmet, mert a magyar nyelv tanítását elhanyagolják. Minthogy az érsek az átiratra nem is válaszolt, a miniszter most az illető vármegyék közigazgatási bizottsága útján indította meg a fegyelmi vizsgálatot az illető tanítók ellen. A román képviselők körében az az eszme merült fel, hogy össze kell hívni egy román nemzetgyűlést, amelyen a román nép hivatott képviselői határozzanak a fölött, hogy a magyarországi románság milyen magatartást tanúsítson a kormány üldözéseivel szemben, melyek a román népet létében, vallásában és nyelvében fenyegetik. Ugy értesültünk, hogy a román nemzetgyűlés egybehívását most már a román főpapok is helyeslik.

A németek Aehrenthalról. A Norddeutsche Allgemeine Zeitung Aehrenthal külügyminiszter rangemelésével kapcsolatban a következőket írja: Szívesen üdvözöljük Aehrenthal gróf urat. A kiüntetés, amelyben őfelsége a Németországgal oly szoros barátságban és szövetségben élő dunai monarchia érdemes államférfiát részesítette, náluk is széles körben örömet fog kelteni.

— Jaj, nem vétőttem én kendőknek!
— Az aranyakat, az aranyakat add elő!
— Te lisztlopó! kurjantotta a másik marczona betyár.

Am hiába kintozták! Hiába verték, Fabók molnár inkább a nyelvét harapta volna ketté, mégsem vallott. A tanyaházban hiában törtek fel minden zárt, hiában hánytak szerre minden lomot, nem találták meg a kincseket. Azért még egy utolsót rugtak az eszméletlen öreg. Az egyik fokosát is felemelte, de karját feltartotta a czimborája.

— Sose nyuzzad tovább . . . Ugyis meghalt már!

Üres marokkal, szörnyű istenkáromlások között távoztak a betyárok.

Mindennek daczára a szívós öreg Fabók Flórián molnár — időmulván — feleszmélt. Négykézláb vonszolta ki meggyötört véres testét a pítvarba . . . Új erő gyült szívébe. Aranyai bizton maradtak. A pítvar sarkában érintetlenül állott a korpászsák. Már pedig az aranyakkal tele zacskót éppen a zsákba, a korpa közé rejtette a leleményes molnár.

Fabók molnár kiheverte a kinyait. Midőn ismét talpraállott, aranyainak varázslatos híre még tovább terjedt. E varázslatos hír még inkább ingerelte a tolvajokat. Ismét tanyájára törtek. Újból meggyötörték a molnárt:

— Mőgégetünk! sikertelen kintoztatásai után ilyen fenyegetésekkel támadtak rá.

És mivel Fabók molnár konkvul hallgatótt, a félholtra vert öreg meggyújtották az

A krétai bonyodalom.

— Görögország újabb válasza. —

Budapest, augusztus 19.

A görög kormány ma adta át a portának a választ ennek legutóbbi jegyzékére. E válaszjegyzékben a görög kormány ismeretes álláspontját hangoztatta és a krétai kérdésben újból a nagyhatalmakat toltta előtérbe. Még nem tudni, hogy a porta miként fogadta a görög választ, de a hatalmak erélyes figyelemzetetésének valószínűleg meg lesz a kívánt hatása Konstantinápolyban is.

Mai hireink a következők:

Rallisz görög miniszterelnök tegnap este átnyújtotta a török követnek Görögország választát a porta jegyzékére. A külügyminiszter hasonló tartalmu jegyzéket nyújtott át a négy védőhatalom képviselőinek is. A jegyzék álláspontja állítólag az, hogy a porta, minthogy a krétai kérdés a négy védőhatalom hatáskörébe tartozik, nem keverheti bele Görögországot az ügybe. A jegyzék különben semmiben sem tér el a görög kormány eddigi jegyzékeiben elfoglalt állásponttól és éppen olyan előzékeny hangú, mint a többi. Az a hír, hogy a nagyhatalmak Konstantinápolyban lépéseket tettek a béke érdekében, Athénben, bár a hírt eddig meg nem erősítették, nagy meglepetést kelt. Angol körök felfogása szerint a krétai kérdés most már néhány nap alatt el fogja veszíteni aktuális jellegét. A görög kormány válasza, a melyet tegnap nyújtottak át az athéni török követnek, a Times jelentése szerint éppen oly békés és előzékeny hangú, mint a görög kormány két előző jegyzéke. Anglia, Franciaország, Oroszország és Olaszország követői a jegyzék átadása előtt együttesen lépéseket tettek a görög külügyi hivatalban, hogy Rallisz miniszterelnököt engedékenységre bírják. Ma vagy holnap a védőhatalmak diplomatái a portánál is érvényesíteni fogják befolyásukat a béke érdekében. A porta híre szerint meg van elégedve a krétai görög lobogó eltávolításával elért sikerével.

A krétai kamara tegnapi ülésén Venizelosz fölhiyta a képviselőket, hogy gondoskodjanak a rend fentartásáról és viseltessenek bizalommal a védőhatalmak iránt, amelyek mindenkor megvédtek a hellénséget. A kamara azután a görög lobogó eltávolítása miatt való gyászának jeléül péntekig elnapolta ülését.

A török lapok szerint a török postaigazgatóság elhatározta, hogy a berni nemzetközi postuniónál tiltakozni fog az ellen, hogy Kréta szigetén görög bélyegeket használjanak.

Ágyszalmát. Szikár testét lángok perzselték. Elszenvedte ezt a kint is, de ekkor sem adta elő az aranyait.

Ektelen istenkáromlással távoztak a betyárok! Fabók molnár ekkor meg fonál gombolyagokba rejtette az aranyakat. A kincscsel bélelt gombolyagok egy egérrágtá kenyérszakajtó kosárba voltak beledobva. A betyárok még félre is rugták ezt a szakajtó kosarat. Kiborultak a gombolyagok is; hanem azért egyik zsviany sem gondolta, hogy épen a félreugrott gombolyagokban rejlenek a Fabók molnár aranyai . . .

Amde ezen második betyártamadást nem sokáig élte túl Fabók molnár. Még ugyan lábra kapott. Még ugyan szédelgett a tanyaházban, a tanyaház körül. Csetlett-botlott az öreg ember. S az enyhe őszi délután jóllakott libafalka hőtékelt a tanyauvar felé. A tarlóról törekedtek befelé a libák. Vigan jöttek a jóllakott libák.

— Gá, gáh! Gihgá . . .

Fabók molnár vén karosszékekben üldögélt a tornácos eresz alatt. Enyhe, szelid volt az őszi délután. Kövérek, fehérek voltak a libák. Öreg Fabók molnár még a subájában is borzongott. A pipa sem izlett neki. Kesernyész volt a dohány füstje.

— Né, az a gunár! Haragosat gágintott a gunár. Szilaj szárnyát szétesapta és a levegőbe merítette.

— Gáh! Gihgá! kurjantották a fehér libák, kövér libák, amelyek a tarlóról érkeztek

Az egyiptomi khedive megszakította szokásos évi kuráját Divoune les Bainsben és a görög-török események miatt elutazott Konstantinápolyba.

A krétai védőhatalmak visszatartották a portának azt a kívánságát, hogy a török flotta visszatérhessen a Márvány-tengerre s úgy határoztak, hogy a krétai kérdés végleges rendezésig a flotta maradjon Karpathes szigete körül.

Legújabb.

Konstantinápoly, augusztus 19. Ma délelőtt adták át a portának Görögország válaszjegyzékét. A kultuszminiszter a cs. kir. távirati iroda tudósítója előtt kijelentette, hogy nem mondhatja meg, hogy kielégítő-e a jegyzék, míg minisztertársaival nem tanácskozott. de kitűnik a jegyzékből a görög kormány az a törekvése, hogy Törökországot kielégítse. Hivatalos információk szerint a caneani kormány végrehajtó-bizottsága írásbeli kötelezettséget vállalt a konzulokkal szemben, hogy a görög lobogót nem fogják többé kitűzni.

KÜLFÖLD.

Anglia és az annexió.

Budapest, augusztus 19.

Az angol király marienbadi tartózkodása révén mind több és több részlet jut nyilvánosságra az annexió előzményeiről.

A Fremdenblatt mai száma erről a kérdéssel a következőket írja:

Az ő felsége és az angol király között annak Marienbadba érkezése alkalmából folyt táviratváltás bizonyosága annak a kijelentésnek, hogy a két uralkodó személyes viszonya változatlanul szíves. E benyomás helyességét Edward királynak a felség születésnapja alkalmából mondott melegszerű pohárköszöntője is bizonyítja. E kijelentések egyúttal szimbóluma az ezen uralkodók országai közötti szíves viszonynek. Az angol sajtó is változatlan magatartást tanúsít és különösen a Times legutóbbi cikké árulja el a javunkra történt fordulatot. Tekintsük ebben bizonyosságát azon óhaj öszinteségének, hogy a régi viszony korábbi szíveségében helyreáll és annak teljesülése érdekében időközben különböző akadályokat háritottak el az utóból, ami ugyan inkább pszichológiai, mint reálpolitikai természetű volt. Cartwright erélyes felvilágosító munkájának látható jele, hogy a Times ma nyíltan bevallja, hogy Aehrenthal az annexió előtt adott felvilágosításaiban nem tanúsított rosszhiszeműséget az angol diplomáciával szemben. Europa közönsége valószínűleg nem meszse jövőben teljes felvilágosítást nyerni a legutóbbi válság teljes tényállásáról. Az angol közvélemény akkor teljesen meg fog nyugodni és belátja, hogy annak idején helytelen információ

meg jóllakottan . . . Né! Egyszerre csak pipáját is földre ejtette Fabók. Tisztes öreg feje előrebukott.

A libák után Ignác, az előregedett molnárlegény is előérkezett a tarlóról. Szederbokrétát szorongatott markában. Mesterura kis unokájának szedegette . . .

— Mester uram! Mester uram! kétszer is szólította öreg gazdáját! De midőn az harmadik szólítására sem felelt, közelebb lépett a karosszékekhez! Ekkor látta a vén legény, hogy gazdája örök álmra hunyta szemét. Meghalt, az enyhe őszi délután meghalt Fabók Flórián molnár. Még azt sem mondhatta, meg hozzátartozóinak, hogy utolszor hová rejtette el negyven darab francia aranyát? Az bizonyos, okos helyre rejtette el a varázslatos híru aranyakat. Mert bár azóta is sokan kutakodtak Fabók molnár aranyai után, máiglan sem kerültek elő az aranyak. Hanem a varázslatos hírok annál inkább nőttön-nő a mendemondázgatók ajakán. Midő a szomszedságból „tanyáztatni“ gyülekeznek az emberek, manap már vékával méregetik a Fabók molnár aranyait.

— Kárhözott lélek ült azokra az aranyakra egyszer a tarlószélen így magyarázta a munkakeptelen vén tanyai ember, akinek az éjszaka már nem varázsol álmokat . . .

Gihgá! Gih! Gá! kint a tarlón a jóllakott kövér libák, fehér libák csufolkodólag kurjogatták egyhangu nótájukat . . . Gih! Gá! a jóllakott fehér libák. Kövér libák.

utján meglepésztették és felizgatták, bár arra semminő ok nem volt. Megelégedéssel fogadhatjuk a Times vallomását, hogy Isvolskynak az annexió gyors keresztülvitele miatt érzett felháborodása akadályozta csak az angolokat, mint Oroszország barátait, hogy a monarchia diplomáciájának argumentumait kellő tárgyilagossággal vizsgálják. A Fremdenblatt megelégedéssel szól arról, hogy a felségének békeszeretét mindenütt elismerik, bár mindenestre sajnálatos, hogy ezt a tagadhatatlanul közismert tényt nem fedezték fel már régebben, amikor az annexió válsága folyamán fölmerült differenciák sokban enyhültek volna ezáltal.

A Times fejtegetései azonban sok helytelen dolgot is tartalmaznak. Azt állítja a lap, hogy a szandsák-vasut terve által a státuszquonak halálos dőfést adunk és ezzel készítettük elő az Oroszországgal való szakítást. Mindkét állítás ellenkezik a tényállásokkal. A szandsák-vasut terve igen jól összeegyeztethető a műrztégi megállapodásokkal, amelyek tudvalevőleg a két hatalom kezdeményezéseit tisztán gazdasági ügyek tekintetében nem korlátozzák. A szandsák-vasut daczára korlátlanul folytathatták volna a reformációt Macedóniában. A státuszkvót a reformációval együtt valóban a török forradalom vitte sirba, amelyet Európa ellenőrzése Macedónia felett bizonyára nem mozdított elő, másrésztől azonban a revali találkozás adta meg a közvetlen lökést. E felfogást nem mi, hanem a török szabadságmozgalom vezetői terjesztették és fejezték ki annakidején a „Temps“-ben. Az Oroszországgal való entente megszakítását nem a szandsák-vasut terve, hanem az a körülmény idézte elő, hogy az orosz politika a maczedón igazságügy reformját a műrztégi megállapodásokkal meg nem egyező szellemben, vagyis esetleg még a szultán ellen és a török szuverenitás veszélyeztetésével is megvalósítani akarta. Az igazság az, hogy ebben résztvenni nem akartunk és hogy ami ellenkezésünk által támadt ellentét nyilvánvalóvá vált. Időközben ezt az ellentétet az orosz-angol keleti politikának az ifju-török forradalom következtében szükségessé vált revíziója eloszlatta és mivel az ifju Törökország iránti rokonszenv által Oroszországgal és Angliával ismét egy uton haladunk, méltán remélhetjük a Times-sel, hogy Ausztria-Magyarország és Anglia csakhamar megtanulják egymást jobban megérteni, mint a lefolyt évben. Az önállósági törekvés, melyet a Times Aehrenthal politikájának fővonásául jelöl meg, nem fog ennek útjában állani, feltéve, hogy a monarchia ilyen politikáját Angliában nem értelmezik abban a szellemben, amelyet mi, német szövetségesünkre való tekintettel, politikánkunk nem tulajdoníthatunk.

Vilmos császár a morva hadgyakorlatokon. Véglegeesen megállapították, hogy a német császár királyunk vendégeként jelen lesz a morvaországi nagy hadgyakorlatokon. Vilmos császár szeptember 8-án reggel indul el Berlinből és Kolínon át Iglaba érkezik, ahol rövid katonai fogadás lesz. Onnan Vilmos császár automobilon Gross-Meseritschbe megy, ahol mint királyunk vendége a Harrach grófi kastélyban fog megszállni. A német császár kíséretében Molke gróf, a német vezérkar főnöke is a hadgyakorlat területére érkezik. Hogy ki lesz még Vilmos császár kíséretében, arra nézve eddig még nem intézkedtek. Vilmos császár négy napig marad Gross-Meseritschben és 12-én ismét visszatér Berlinbe. Ami Ferencz Ferdinánd főhercegnek a németországi hadgyakorlatokon való részvételét illeti, eddig hivatalos rendelkezés még nem történt.

Milovanovics Edward királyánál. Edward király szombatra villásreggelire hívta a Marienbádba tartozkodó Milovanovics szerb külügyminisztert, Milovanovics ugyanis audienciát kért az angol királytól, aki most ily módon tesz eleget a kérésnek.

Török-bolgár szövetség. A párisi lapok közlése szerint Törökország és Bulgária között szövetség létesítésére megindult tárgyalások már annyira előrehaladtak, hogy most már csak a vonatkozó okmányok aláírása van hátra. A párisi török és bolgár diplomáciai képviselők a hozzájuk intézett kérdésekre azonban egyelőre kitérő választ adnak.

Angol tábornok az orosz hadgyakorlaton. A „Daily Mail“-nek jelentik Szentpétervárról, hogy a czár az oroszországi nagy hadgyakorlatokra meghívta Hamilton angol tábornokot. Minthogy más nemzet tábornoka nem kapott meghívást, a Hamilton tábornokkal szemben tanúsított figyelemnek politikai jelentőséget kell tulajdonítani és a meghívás a hagyományos orosz-angol barátság újabb bizonyítékának tekintendő.

A helyzet Perzsiában. Teheránban ismét azt híresztelik, hogy az ifju sah legközelebb lemond a trónról. Anyjának sikerült a sahhoz férkőznie és állítólag a volt sah is titokban üzenetet küldött fiának. Azóta Mohamed Mirza sah egyre követeli, hogy bocsássák szüleikhez. Az új kormány mindent elkövet, hogy az ifju sahtól távol tartsa szüleit.

Lázítás Albániában. Szerke Albániában kiáltványokat terjesztenek a nép közt, amelyekben Ismail Kamil bey és Alardo Castriota, az egykori fejedelem sarja felszólítja az albánokat, hogy sorakozzanak Castriota körül, aki trónkövetelőként lép fel. Az albán nép — ugymond a kiáltvány — elsősorban albán és csak aztán török. Albánia mindig királyság volt s az lesz ezentul is. A török rendőrség ezrével kobozta el a kiáltványokat.

Az új francia kormány amnesztíája. A Briand-kormány egy kegyelmi ténnyel akarja működését megkezdeni. A „Matin“ közlése szerint ugyanis a legközelebbi minisztertanács a különböző pártokhoz, az anarchistákhoz, vagy pedig a forradalmárokhoz tartozó politikai elítéltek szabadonbocsátását fogja elrendelni.

Az angol adóreform. Az alsóházban a pénzügyi bill első szakaszát, amely 28 cikket tartalmaz és a különböző földadókat szabályozza, 21 ülés után, amelyek többször 18 óra hosszágú is tartottak, ma éjjel lefolytatták. A különböző adók alapelvein nem változtatták, de a kormány több tekintetben koncessziókat tett, így az adóztatás alapjául szolgáló fölbecslés tekintetében is.

A kegyetlen Muley Hafid. A Matin-nak táviratozzák Tangerből, hogy az a hirnök, aki meghozta Buhamara trónkövetelőnek elfogatási híreit, borzalmas dolgokat beszélt el Muley Hafid kegyetlenkedéséről. A szultán levágatta a trónkövetelő jobb lábát és bal kezét, aztán a megcsontított Buhamarát forró szurokkal megtöltött katlanba dobatta, hogy a vérzést elállítsa. Hasonló kegyetlenséggel ölette meg a trónkövetelő zenekarának vezetőjét is. Ennek minden fogát kihuzatta és mikor elájult, száját kétoldalt felvágatta, állkapcsát összetörtte. Ezt az iszonyu jelenést a konzulok és a diplomáciai képviselők is megerősítik.

Botrány a dán folketingban. Kopenhágában a folketing mai ülésén a miniszterelnök a kormányban történt változásokról tett jelentést. Egyszerre egy hölgy jelenik meg az üléssteremben, megállott az elnöki emelvény előtt és így szól: Itt ültek ti dán férfiak, kereskedtek, csereberélték, hatalmi vágytól és önzéstől vezérelve e helyről kell nektek megmondani, hogy a dán asszonyok megtagadnak és megbélyegeznek benneteket, hazátlan bitangoknak tekintenek, akik eláruljátok Dánia becsületét! — Az elnök szakadatlan csengetése és a képviselők közbeszólása daczára befejezhette mondatát, mire egy parlamenti szolga kivette a tereméből. A vizsgálat kiderítette, hogy Westenholms kisasszony volt az illető.

A kisázsiai vasúthálózat. Egy amerikai szindikátusnak Kisázsiaiban tervezett vállalkozásairól egy londoni lap a következő értesülést nyerte: Első sorban csatlakozás volna létesítendő az anatóliai vasúthoz, amely Angorából Szivaszon és Kharputon át a Wan-utra vezetne, elágazással birna egy földközi tengeri kikötőhöz, Diarbekirbe és Moszulba. Felkéretnek továbbá Törökország, adja meg a társaságnak a jogot, hogy a vasut mentén mindkét oldalirányban fekvő 20 kilométeres zónán belül bányákat és olajmezőket aknázhasson ki. E terv, amelylyel a porta, mint kijelentette, rokonszenvesen áll szemben, 20 millió font sterling befektetést fog igényelni. Egy másik amerikai társaság koncessziót kér Alexandriétől Aleppoba és az Eufrat forrásvidékéhez vezető vasut építésére.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK

Zombor város közgyűlése négy óráig tartó vita után bizalmat szavazott Hauke Imre zombori polgármesternek és visszavetette az állandó választmányának a polgármester nyugdíjaztatására vonatkozó indítványát. A közgyűlésen kevés kivétellel az összes bizottsági tagok résztvettek. Fernbach Károly főispán tapintatos elnöklése és Mosz szeszütközést meghiusított.

Amerika politikája.

— A bevándorlás. —

Budapest, augusztus 19.

Az Unio bevándorlási politikájáról írva, elsősorban a különböző érdekköröknek a bevándorlási kérdéssel szemben elfoglalt álláspontját szándékozom megismertetni.

A bevándorló munkaerők utáni kereslet — eltekintve általános gazdasági depressziók idejétől — általában véve állandóan nagy. Az egyes munkaágaktól eltekintve, különösen nagy a hiány cselédekben és olyan személyekben, akik az egészségre káros és kellemetlen foglalkozást vállalnának. A mezőgazdaságban, bányászban állandóan nagy a munkáskereslet, míg az ipari gőcpontokban nagy a proletárok száma. Az „unskilled“ munkások, az angolul nem tanuló és amerikai viszonyokhoz nem alkalmazkodó személyek rövid idő alatt, a hazulról hozott pénz elfogytával ezen proletariátus közé kerülnek. Newyorkban évenként több ezer bevándorolt egyén lesz öngyilkossá, miután vis-à-vis de rien jut.

Ugy az iparban, mint a kereskedelemben az Unio területén csak az a munkás állhatja meg helyét a létért való kérelhetlen, elkeseredett küzdelemben, aki angolul tud, alkalmazkodik az amerikai viszonyokhoz és „skilled“, tanult és ügyes.

A nyugati és déli államokban ellenben sok helyen keresnek farmereket. A nagy földbirtokosok is erősen érzik a bérmunkások hiányát. A déli államok különösen tőkésben gazdag bevándorlók állandó letelepedését tartják szükségesnek. Ezenkívül ezen államokban nagy szerepet játszik a négerkérdés is. Óriási néger-tömegek vannak itt, akiket a fehér fajbeliek számának nagymérvű szaporodásával igyekeznek némiképpen ellensúlyozni.

A munka és a tőke közli ellentétet a bevándorlás annyiban érinti, hogy a munkaadók a bevándorlásban eszközt nyertek olcsó munkaerők megszerzésére és nagy sztrájkok esetében a városok óriási bevándorolt proletariátusával a sztrájkolók helyeit a legnagyobb könnyűséggel befölthetik. A munkaadók tehát természetesen a bevándorlás korlátozását, saját érdekeik következtében nem igen kívánják. Annál jobban azonban igyekeznek a bevándorlást megakadályozni a benszülő munkások, akik a bevándorlókban konkurrensüket, bérlenyomókat, sztrájktrókat látnak. Különösen ellenszesevesek előttük azok, akik csak egy-néhány évre jöttek az Unióba, akiknek csekélyek az igényeik és akik a legszűkebb viszonyok közt élnek, csakhogy minél rövidebb idő alatt minél több dollárt megtakarítva, hazájukba visszatérhessenek.

A két fél gazdasági érdekeinek szempontjából úgy a munkaadóknak, mint a munkásoknak az imént vázolt állásfoglalása jogos. Az amerikai közgazdaság egészét tekintve azonban, a munkásoknak a konkurrencziáról való panasa legalább is túlzottnak tekinthető. A tótok, lengyelek, olaszok nagyban lenyomták ugyan ideiglenesen a pennsylvaniai bányászok béreit, azonban az amerikai munkásszövetségek rövidesen magukhoz csábították őket és ma sok helyütt a rövid idő előtt bevándorolt munkások is egy vonalban vivják ki gazdasági harczaikat a benszülő amerikaiakkal.

Tekintsük most már meg az Unio törvényhozását e kérdésben.

A múlt század huszas évei óta New-york a legjelentékenyebb amerikai kereskedelmi kikötő az Atlanti-oczeán mellett. Newyork felvette útját az Európából kivándorlók tulnyomó többsége is. Az Unióban a bevándorlást csak egyes rendeletek és kezdetleges törvények szabályozták úgy, hogy az újvilágban partraszálló idegenre számos veszélyt várt. Podgyászt ellopják, hamisított vagy elhasznált vasuti jegyeket adtak el továbbutazás céljából, a kikötő körül lévő nagyszámu lebujszókban elszedték a bevándorlóknak pénzét, a pénzváltóügynökök becsapták őket. Mindennek az volt a következménye, hogy számos bevándorló — pénztől megfosztván — a köz terhére vált. Bár a legtöbb esetben ennek oka az volt, hogy Mr Knickerbockerék a bevándorlókat kifosztották, mégis az állam a hajózási vállalatok ellen fordult.

Egy 1824-iki törvényben kimondják, hogy a hajó vezetője 300 dollárig kezességet kell, hogy vállaljon arra vonatkozólag, hogy a bevándorló közsegélyre nem szorul. Minthogy ezen törvény rendelkezéseit folyton kijátszották, 1847-ben felállítottak egy bevándorlási hivatalt. Ezen bevándorlási hivatal a Wards Islanden quarantine-állomást létesített, míg a bevándorló hajók kikötőhelyén (Castle Garden) egy tágas csarnokot építettek, amelyben a bevándorlók vasuti jegyeket vehettek, pénzüket dollárokká válthatták át és az itt felállított irodákban értesítéseket szerezhettek be a munkápiac állásáról.

1882-től kezdve a bevándorlás kérdésébe beavatkozott már a központi kormány is. Az Unió egy 1882-iki törvény értelmében minden egyes bevándorlótól 50 centis díj fejében szedendő be, amely összeg 1894-ben 1 dollárra, 1904-ben 2 dollárra és 1907-ben 4 dollárra emelkedett. Tilos a büntetett előéletű egyének (politikai bűnösök kivételével), a testi vagy szellemi fogyatkozásban szenvedő személyek, a közsegélyre szoruló szegények partraszállása és ezek a hajótulajdonos költségére küldetnek vissza. Ezen törvény a pauperizmusnak az idegenek általi elterjedését igyekezett az Unióban megakadályozni.

Egy másik irányban akarta a bevándorlást korlátozni egy 1885-iki törvény, amely a szerződött munkások partraszállását megtiltotta, ezt azzal indokolván, hogy a tótok, csehek, olaszok, lengyelek, oroszok, horvátok még otthon bérszerződést kötöttek amerikai vállalkozókkal, akik ezzel szemben az utiköltségeket előlegezték. A szerződésekben megállapított munkabérek sokkal alacsonyabbak voltak az átlagos amerikai béreknél. Az amerikai munkásosztály ezt tisztességtelen versenynek, bérnyomásnak tartotta és minden erejével ennek megakadályozására törekedett. Későbbi törvények (nevezetesen 1887, 1888, 1891, 1893, 1903 és 1907-ben) számos kivételt statuáltak ezen tilalom alól. Így meg van engedve, hogy a munkaadók hozzátartozói, barátai szerződés alapján jöjjenek be Amerikába. Tgyszintén meg van engedve új iparágat meghonosító és fiző munkások, nagy munkáskereslet esetén tanult munkások, azonkívül művészek, színészek engagement megkötése utáni bevándorlása. Az 1882 és 1895-iki törvények alapján 1883—1890 között 2791 egyént utasítottak vissza.

De mindez a nativisták és „Knownothings“-pártiak szerint nagyon is enyhe volt. Ok egyáltalában minden módon meg akarták akadályozni a bevándorlást, az európaiak naturalizálását és ki akarták őket zárni az összes hivatalokból. 1891-ben szigorították az 1885-iki Pauper Bill rendelkezéseit és felállították a washingtoni bevándorlási hivatalait. A newyorki kikötőben ezentúl a bevándorlók nem a tulajdonképeni New-Yorkban, azaz a Manhattan Island déli csucsánál levő Castle Gardennel szálltak partra, hanem az Unió felügyelete alatt álló kis Ellis Islanden.

1893-tól kezdve kettős ellenőrzést gyakoroltak a bevándorlók felett. Először a hajóskapitányok, másodsor az amerikai tisztviselők által. A hajó parancsnoka által feljegyeendő minden bevándorló neve, kora, neme, nemzetsége, foglalkozása, utolsó lakhelye, a partraszállás helye, azon város vagy község, amelybe a bevándorló a kikötőből megy, a bevándorló testi és szellemi egészségi állapota, a hajóutat maga a bevándorló fizette-e, volt-e hőrtönben vagy szegényházban, tud-e olvasni és írni, van-e már munkászerződése, hozzátartozóihoz megy-e stb. Mindezen adatok az amerikai hatóságok által lehetőleg felülvizsgálatnak. Ujabbán nem engednek partra szállani tuberkulózis és epileptikus egyéneket, prostituáltakat, anarchistákat és olyan személyeket, akik a kormány erőszakos vagy törvénytelen megszüntetésére törekszenek (forradalmár, szocialisták, szindikalisták), végül szülők nélkül érkező 16 éven aluli gyermekeket.

Természetesen ezen szigorú rendszabályok mellett folyton növekedik azon egyének száma, a kiket a hatóságok a hajótársaságok költségeire küldenének vissza. Ezeknek száma 1902-ben 4653, 1903-ban 6585, 1904-ben 6358, 1905-ben 10.096 volt; a Cunard-Line hajóinak utasai közül 1904-ben 208; a Cunard-Line 31213 utasának 0.66 százaléka; 1905-ben

606; a Cunard-Line 38484 utasának 1.575 százaléka; 1906-ban 133; a Cunard-Line 49332 utasának 0.27 százaléka; 1907-ben 130; a Cunard-Line 48583 utasának 0.267 százaléka.

Ugyanezekben az években maga a társaság által Fiumében a behajózás előtt, az amerikai bevándorlási törvények alapján visszautasítottak:

1904-ben	931-en,
1905-ben	3908-an,
1906-ban	5185-en és
1907-ben	4353-an.

A fiumei bankrablók.

Budapest, augusztus 19.

Érdekes részleteket tudunk meg most az egyik fiumei rablónak, Orlov Friedvenko Péternek az elfogatásáról. Orlovot dr. Bartha rendőrfogalmazó tartóztatta le Zürichben. Bartha most tért vissza és érdekes jelentésben mondja el a letartóztatást.

Bartha fogalmazó egy detektívvel Szombaton két óraker érkezett meg Zürichbe. Legelőször az osztrák és magyar konzulátuson jelentkezett, ahol igen szívesen fogadták és tolmácsot adtak melléje. A rendőrfogalmazó azután a zürichi rendőrséget kereste föl s részletesen elmondotta, hogy miért jött. A zürichi rendőrség a legnagyobb készséggel támogatta, több detektívet adott melléje, sokszorosította Orlov és Spektor arcképeit s nyomban szétosztotta az összes detektívek, közrendőrök, vasuti és postai alkalmazottak között. Elküldötték azonkívül a leveleket a Zürichben levő összes pénzváltó-intézeteknek is.

A rendőrfogalmazó megjelent a főpostán is és ott megtalálta a levelet, még pedig A. Kriviczky jellegével. A levélben Orlov ezt írta:

Már itt vagyok Zürichben; engem reggel nyolcz és kilencz óra és délután öt és hat óra között talál sz a zürichi pályaudvaron.

A rendőrfogalmazó tüstént a pályaudvarra sietett és a hatalmas csarnokban mindenfelé elhelyezte a maga embereit s kioktatta a vasuti portásokat is, hogy ha a fényképekhez hasonló ember akad eléjük, elegendjenek velük beszédbe s iparkodjanak megtudni tőlük, hogy mi járásban vannak. Szombaton óriási tömeg nyüzsgött az állomáson, a folyton váltakozó néparadatban vajmi nehéz volt a megfigyelés.

Aznap este és éjszaka hiába is keresték a bankrablót. A zürichi rendőrség éjjel valóságos razziat tartott az orosz menekültek körében. Sorra járták az éjjeli mulatókat, kávéházakat, vendéglőket, de Orlov Friedvenko Péterre nem sikerült rábukkanni sehol. Vasárnap reggel ismét lesbe álltak a nyomozó hatóságok emberei a pályaudvaron. Ugy nyolcz óra tájban aztán az egyik vasuti portás megszólított egy gyanus külsejű oroszt, aki azonban igen kurtán válaszolt neki, hamarosan ott is hagyta és megindult a város felé. A portás azonban már jelt adott a detektíveknek. Az orosz embert mintegy harmincz lépésnyire a pályaudvartól igazolásra szólították föl. Mosolyogva válaszolt:

— Nagyon szívesen. Orosz menekült vagyok s Amerikába igyekszem. Itt az utlevelem. Ezzel átnyújtotta a Friedvenko Péter névre szóló utlevelet. Abban a perczen lépett oda a budapesti rendőrfogalmazó. Nyomban fölismerte az orosz menekültben Orlov Pétert s ezért így szólott hozzá:

— Itt az utcán nem lehet igazolást elfogadni, jöjjön be a rendőrállomásra!

Az orosz látszólag nyugodtan indult meg a rendőrség embereivel. Uiközben azonban nagyon furcsa módon kapkodott a zsebeihez. Azt hitték, hogy revolvert akar előrántani s ezért egyszerre csak lefogták s úgy kísérték be a pályaudvaron levő rendőrállomásra. Ott a zürichi rendőrség egyik tisztviselője hallgatta ki. Majd megmofották s kevés híjján három ezer koronát találtak nála; a pénz egy része még a fiumei Népbank borítékába volt becsavargatva.

— Honnan vette a pénzt? — kérdezték.
— Budapesten utaztam át, felelte az orosz még mindig nyugodtan. Egy Koch nevű barátom

adta. Becsületes keresmény ez a pénz, úgy takarítottam meg.

Most már a budapesti rendőrfogalmazó fogta vállatára az oroszt, odatartotta eléje a fotográfiát is. Az orosz zavarba jött, rövid ideig elgondolkodott, majd így szólt:

— Igen, én vagyok Orlov, de az igazi nevem Friedvenko Péter. Azért nem használtam Magyarországon, mert szibériai száműzött vagyok és onnan szöktem meg.

Ezután elmondotta részletesen a bankrablás egész végrehajtását. A fosztogatás után egyik társa a kezébe nyomott egy csomó pénzt, azután futottak mind a hárman, amerre láttak. Mindenki más irányba iparkodott. Ő nem tudja, hogy mi lett társaival. Amikor futtában a város végére, egy elhagyott utcába ért, hátra nézett s látta, hogy őt nem üldözik. Akkor beült egy kékfogatu bérkocsiba s a társaival történt megállapodás szerint, Illir-Teisztritzbe hajtatott a vasuti állomásra. Ott kellett volna mind a háromjuknak találkozni.

Két óráig várt. Mivel társai nem jöttek, azt hitte, hogy elfogták őket. Vonatra ült és Prághofon, Tirolon át Zürichbe utazott. Utközben pénzt és levelet küldött Kriviczky Ábrahámnak Budapestre. Lapokat nem olvasott, csupán a Hamburger Nachrichten egyik száma került a kezébe. Abban csak Kisenevszki elfogásáról volt szó s így Orlov azt gondolta, hogy Kriviczki még szabadon van.

Zürichben az orosz negyedben bérelt lakást, ahová egy egyetemi hallgató vezette. Mindenki politikai menekültnek tartotta Orlov elmondotta még, hogy Spektor kivételével valamennyien Szibériából szöktek meg. Tagadja, hogy ő lőtte volna le Milos bankigazgatót. Ő csak a revolver durranását hallotta, de hogy ki lőtt, nem tudja. Mindezt nyugodtan adta elő, csak vallomása után indult meg és remegve kérdezte:

— Ugy-e, fölakasztanak?

A rendőrfogalmazó sokat foglalkozott Orlovval s az a véleménye, hogy intelligens ember. Ő maga szocialistának vallotta magát s társadalmi tudományi dolgokban nem minden nap jártasságot áruolt el.

A gonosztevőt Budapestre hozzák. A negyedik czinkostársról, Spektor Mihályról még semmi hír, maga Orlov sem tudja megmondani, hogy a világ mely tája felé menekült.

A bécsi rendőrségnél ma délután feljelentést tettek, hogy egy második kerületbeli, első sorban oroszok által látogatott szállóban rövid ideig egy egyén tartózkodott, aki Spektor Mihály, a megszökött bankrabló lehetett. Csak rövid ideig időzött a szállóban és amidőn a bejelentőlapot kitöltés végett felvitték hozzá, eltávozott. A portásnak később feltűnt az egyénnek a Spektorral közölt személyleírás alapján való hasonlóság, mire a feljelentést megtette. A rendőrség ez irányban kutat.

EGYHÁZAK.

Véssey Sándor beiktatása.

— A dunántúli ev. egyházkerület új főgondnoka.

Tegnap ment végbe a soproni ev. templomban vései Véssey Sándornak, a dunántúli evang. egyházkerület új felügyelőjének nagyméretű ünnepléssel egybekötött beiktatása. A beiktatásra az országnak csaknem valamennyi protestáns egyházvezére megjelent, a katolikus egyház és a zsidó hitközség is képviselve volt.

Az ünnepély délelőlt 9 óraker kezdődött meg a templomban. Először Bognár Endre imádkozott a király születésnapja alkalmából, majd Gyurácz Ferenc püspök megnyitván az egyházkerület közgyűlését, küldöttség ment a megválasztott felügyelőért. Szünni nem akaró éljenzés fogadta Véssey Sándort, amint a templomba megérkezett. Bognár Endre ker. főjegyző olvassa fel az eskümentát, majd az elnökség asztalánál Gyurácz Ferenc püspök üdvözölte az új elnöktársat. Nagy hatást keltett beszédében kifejtette, hogy: az ágostai hitv. ev. egyházunknak alapja a kijelentett ige. Ez volt az irányadó szervezkedésénél. Az apostol által hangoztatott egyetemes papság eszméjét tartva szem előtt hívta munkára Isten országának építésénél az ige hirdetőit s a világi tagokat. A munkafelosztás elvénél értelmében a jogot a kötelességgel egyesítve jelelte ki teendőiket az egyházi ügyek vezetése körül. Egyházunk-

ban — ugymond — a történelmi fejlődésnek az evangélium szellemével megegyező eredménye az egyházfelügyelői állás a gyülekezettől kezdve minden fokon. A felügyelőkre a multban sokszor nehéz, de mindig szép feladat várt. Az egyházkerületi felügyelők voltak a védelemnek első sorban szervezői, kik áldozatot, időt, fáradságot nem kímélve keresték az egyház sérelmeinek orvoslását, védték a jogot, szívükön hordva a gyülekezetek ügyét: nem egyszer kockáztatták a védelemben vagyoniukat szabadságukat. Méltóságodnak az égtől nyert kiváló talentuma, jellege, vallásos fenkölt észlete biztosítja azon reményünket, hogy mindig szívén hordja egyházunk ügyét, jogainak védelmére mindig készen áll, nem szűnik meg hatáskörében a közöny jegét földelni, a csüggedőket bátorítani, az összetartozás érzését erősíteni, lelkesíteni, hol az egyház és a haza oltára hív áldozásra. Legyen meggyőződve méltóságod, hogy vezérelt tisztében egyházkerületünk közbizalma kíséri. Áldott legyen, aki jött az Urnak nevében.

Az éljenzés csillapultával Véssey Sándor meghatottan válaszolt az üdvözlésre:

Méltóságos Püspök Ur! Igen Tiszelt Egyházkerületi Közgyűlés! Mély meghatottságomban sikertelen keresnék szavakat köszönőm kifejezésére azon kiváló megtisztelésért, hogy egyházkerületi felügyelővé megválasztani méltóztattak. Felidézve emlékeimben azon kiváló férfiak emlékeit, kik fényes tehetségeikkel — előttem e helynek díszit adtak s kiknek emlékét elismeréssel őrző kegyelmeink — igazán védekezem kell a kishitűség ellen, midőn érdekeik fénye által körül sugárzott helyüket elfoglalni, a mélyen tisztelt egyházkerület kötelességemre telet! Mélyen meghatva egyházkerületünk felém irányult bizalma által: „nehéz szívvel mérlegeltem helyzetemet.“ A kerületi felügyelő, mint egyik vezető tényezője az egyházkerületnek, egy oly exponált állást foglal el egyházunk szervezetében, mely kimagasló voltánál fogva mindenekelőtt megköveteli, hogy állását oly gazdag gyökérzet biztosítsa, mely táplálékát a vallás és egyház körül szerzett érdemek kincsstárából merítheti s ez alapon szerzett befolyásával az egyházkerület szellemét irányítani képes legyen. Kell, hogy világi téren elfoglalt állásánál fogva, az egyház és állam közti jelen viszonyok között fenforgó különleges helyzetben az állammal szemben az egyházat és ennek érdekeit eredményesen képviselhesse! És szükséges, hogy tetteirenek teljében, a közbizalom által reá ruházott állásában: egyháza javára lankadatlan erővel dolgozni s ha kell küzdeni képes legyen. Komor idők mutatkoznak! Nem vallásunk szabadságát kell védenünk karddal és vérral. E feladatot mikor a viszonyok megkövetelték, dicső őseink fényesen teljesítették. Nem hitfelekezeteink önállóságát fenyegeti veszély — e jogainkat Istennek hála — sarkalatos törvényeink biztosítják. Nincs mit félnünk azon viszonylag kicsinyes szűkkeblű kísérletektől sem, melyek protektáns egyházunk békés fejlődését tán szívesen korlátoznák. Lelkészeink kiváló festüléte kell, hogy képezze itt védőbástyánkat s nyújtson biztos védelmet egyházunknak! De küzdenünk kell egy sokkal ádázabb ellenséggel, egy életveszélyes kór ellen, mely egyházunk életfájának gyökerén rágódik: a mindinkább tért foglaló vallástalanság terjedése és a hithitűség ernyedése ellen. Ez küzdelme a hitnek a létért, az emberiségnek saját boldogulhatása megmentéséért. Ez a jövő nagy vallás-háborúja. Ha a mélyen t. egyházkerület nézetével és érzelmeivel találkozni szerencsés voltam, ugy ez irányban kérem szíves támogatásukat és közreműködésüket! Az ég áldása legyen munkálkodásunkon.

Véssey Sándor beszédét szünni nem akaró éljenzés követte.

Majd báró Prónay Dezső, a magyar honi ev. egyetemes egyházfelügyelő kelt fel szólásra.

A hitrokoni érzés készlet arra, hogy készséggel engedjek a megtisztelő meghívásnak a mai ünnepélyre. De engedjek meg, hogy ne csak néma tanuja legyek az ünnepélynek, hanem részese is azáltal, hogy a magyar honi ág. h. ev. egyetemes egyházunk nevében Véssey Sándor ő méltóságát, az én kedves barátomat őszinte szívvel üdvözöljem, mert hitsorsosaink bizalma szép és díszes rangra emelte, de üdvözölöm különben azért is, hogy a dunántúli kerületben választott meg egyházkerületi felügyelővé, mert azt az egyházkerületet ismerem. És nem mint távoli szemlélő, hanem személyes tapasztalat alapján mondhatom, hogy a dunántúli kerület közszelleme a legegységesebb és az a kerület, melynek egyházi közéletét az egyház körén kívül álló tényezők legkevésbé zavarják.

Majd Antal Gábor, a dunántúli ref. egyházkerület püspöke a magy. orsz. egyetemes ref. egyház és a dunántúli ref. egyházkerület nevében üdvözli Véssey Sándort, mint a hitbuzgó áldozatkész elődöknek méltó utódát.

Ezután Szentiványi Árpád, a tiszai ev. egyházkerület felügyelője, a tiszai egyházkerület és az ev. egyházkerületeknek azon püspökei és felügyelői nevében köszöntötte Vésseit, akik a beiktatásra el nem jöhettek. Baán Endre főispán Sopron, Somogy és Vas vármegyék üdvözlését tolmácsolta szintén nagy lelkesedést keltve az ünneplő közönség körében. Löw Fülöp a ker. gyámintézet, Kund Sámuel az egyházmegyék, Bancsó Antal a kerület tanfőnökei, Sas István István pedig a kerületi tanegyesület nevében beszélt.

Véssey Sándor minden üdvözlésre rögtön válaszolt s feleleteiben egyuttal mint első rangú szónokot is megismerte őt egyházkerülete.

Rövid szünet után a rendes kerületi gyűlés tárgyai kerültek szőnyegre. Délben 300 terített díszebéd volt a soproni Kaszinó dísztermében, ahol Véssey Sándor, Bognár Endre, Hrabovszky István, Antal Gábor, báró Prónay Dezső, Szentiványi Árpád, Gyurácz Ferencz, Héring Zsigmond, Kapotsffy Jenő s többen mondottak felköszöntőket.

Szegény vidékiek,

Mindenkor fölháborodással olvasom, hogy a szegény vidékit, aki fölolvakodik ide a fővárosba, csufosan kizsájkálják, ugy hogy a hazakerülő népek a legrosszabb hírlímet költik odahaza. Különösen bosszant, amikor az egyszerű parasztot „főzik“ különféle módon. Például

a villamoson.

Az atyafi (felül a Népszínháznál): Adjon Isten . . . (a kocsit elindul).

Kalauz (megjelenik a táskával): Szolgálhatok?
Az atyafi: Mondok, jó mennék erre a pályaudvar felé?

Kalauz: Jól. (Leszakít egy szakaszjegyet.)

Az atyafi: Mer hogy a fene ösméri ki magát. A tavaly is bolondot járatnak velünk, mer éppen hogy másfele vittek, mint ahogy akartuk.

Kalauz (a balkezében tartja a szakaszjegyet, a jobbkezével fölhoz egy kövér hölgyet, mert a kocsit már a Dohány-utcánál áll).

Az atyafi: Jó nehéz a lelkem, mi? (nevet, aztán előhúzza a piros zsebkendőt és végigörli vele a bajuszát.) Sok eső lehetett erre, hogy ilyen derék személyek teremnek.

A kalauz: Itt a jegye.

Az atyafi: Most meg mán ilyen ez a czédli? Tavaly más minő volt. Vékonyabb, meg tán vörös is volt (nézi a jegyet).

Kalauz (bekiált a kocsiba): Wesselényi-utca!

Az atyafi: Osz még mindig négy pizér adják.

Kalauz: Hat jár érte.

Az atyafi: Hat-e?

Kalauz: Hat.

Az atyafi: Ugy olvastuk az ujságban, hogy négy lesz.

Kalauz: De nem lett (kiált) Dob-utca! Kérek hat krajczárt.

Az atyafi: No, no, adok. (Belenyul a jobb nadrágzsebébe könyökig, onnan előkerül, átáll a ballábára, lemászik a bal nadrágzsebébe. Onnan is előkerül, fölnezi a kocsit tetejére, megfordul, behajol a kocsiba, visszahajol, leveszi a kalapját, fölteszi a kalapját.)

Kalauz (kiált) Király-utca!

Az atyafi (ujra átáll a jobblábára, végigsimitja a ladjáját, köhög, azután megszólal): No, no . . .

Kalauz: Adjon már hat krajczárt.

Az atyafi: Hászén éppen abban vagyok. Hatot mond, ugye?

Kalauz (idegesen): Hatot, hatot, csak adja már ide . . . Andrassy-ut . . .

Az atyafi: Andrassy-ut? Ez itt, ez a széles, ez az Andrassy-ut? Oszt messze van még a keleti pályaudvar?

Kalauz: A keleti pályaudvar? Hát oda igyekszik maga?

Az atyafi: Éppen hogy oda.

Kalauz: Akkor rosszul megy, az áldóját. A keleti nem erre fekszik, a keleti éppen az ellenkező irányban van.

Az atyafi (haragosan): A keservit ennek a nagy városnak, má meg bolondot járatnak az emberrel. Nem is gyövkök én ide többet. Gyerünk sógor.

Elégedettség lemaszik a kocsiról és kísétál az Andrassy-utra, mert a keleti pályaudvaron ugy is csak holnap lesz dolga, amikor elutazik.

(—)

A megszeppent kenyéruzsorások.

A pékek azzal érvelnek, hogy egy virágzó metropolinak, amilyen Budapest, nem állhat érdekében egy nagy iparág tönkretétele. A leg-súlyosabb argumentum s az egyetlen, amelyet komolyan lehet venni.

Azonban tegyük föl, hogy a törvény nem üldözné a pénzüzsorásokat. Es tegyük föl, hogy a pénzüzsorások ugy elszaporodnának, hogy fölérnének egy nagy iparaggal. S ha azután törvényt alkotnának ellenök, vajjon respektálná-e valaki öbégatásukat, hogy egy ilyen nagy iparágat nem lehet tönkretenni, vagy nem szabad tönkretenni?

Annak idejében a rablólovagok is tekintélyes testületet alkottak. Vajjon nem nevettek volna-e a szemük közé, ha azt hajtogatták volna, hogy ilyen jól jövedelmező kereseti ágat nem lehet, vagy nem szabad tönkretenni.

Becsület és hódolat a tisztos iparnak. A pékipar, mint ilyen, minden időben a tisztos és így tisztelni való iparágak közé tartozott. Egyike a nagy, az áldástjelentő és áldásthozó iparágoknak. Nélkülözhetetlen, sok munkával járó, tudást, ügyességet és értelmet föltételező foglalkozásoknak. Valamikor a pékek czéhe nagy becsülésben részesült s mint foglalkozás ma is a becsülni valók közé tartozik.

De hogy-hogy nem: a pénzhőség nagyobb lett közöttük, mint a foglalkozásuk iránt való szeretet. Csunya és mértéktelen haszonlesés fogta el őket, mely annál veszedelmesebbnek bizonyult, minél nélkülözhetetlenebb volt a produktum, mely műhelyeikből került elő. A kilencszázézer főnyi lakosság minden individuum, a csecsemők kivételével, fogyasztja a kenyeret. Az imába is befoglalt mindennapi kenyér árát mértéktelenül és kapzsi módon felszórfolni legalább oly csunya és utálatos, mint a pénzzel való uzsoráskodás. A köznyomorból tökélet kovácsolni még utálatosabb. Nemcsak az a rabló, aki az erdőben kést szegez a mellemre, követelvén pénzemet, hanem az is, aki nélkülözhetetlen szükségleteimet kizsákmányolja, tudván, hogy ki vagyok neki szolgáltatva.

Idején figyelmeztették a kenyéruzsorásokat, hogy mérsékeljék pénzhőségüket. Figyelmeztették őket ismételtén, komolyan, a bölcsesség és fenyegetőzés hangján. Nem hajtottak a figyelmeztető szóra. Nem vették komolyan. Vagy pedig biztak a főváros indolenciájában s remélték, hogy a községi kenyérgyárból amugy sem lesz semmi.

Most azonban rutul csalódtak. Óriási öszzezen fölépítették a kenyérgyárat s abban olcsó kenyeret fognak gyártani. Most már kétségtelen. A pékek sem vonják kétségbe. S ime, egyszerre beérnek polgári haszonnal is. Járnak deputációba; kérnek, fenyegetőznek, hogy sztrájkba lépnek, csak ne csináljon nekik veszedelmes konkurrencziát a kenyérgyár.

De józan észszel nem lehet föltételezni, hogy most, amikor óriási áldozattal felépítették a kenyérgyárat, lemondanak arról, hogy hasznosítsák is, csak azért, hogy az uzsorásoknak az arénát megint szabaddá tegyék.

Ha körülírva is, de azt dörgik majd oda a későn észretért pékeknek: „Te akartad így Dandin György!”

Most már meg kell enniök nem is a főztjüket, hanem azt, amit sütöttek.

És a gyakorlat azt is be fogja bizonyítani, hogy így is tudnak majd exisztálni. Tisztességes haszon mellett majd meg tudnak élni. Csak nem lesz módjuk hasat eresztetni, vagy házat építeni a szegény ember zsírján és keserves verejtékén.

(1.)

A XX. század ököljoga.

— Párisi levél. —

Minden fogalom relativ a világon s relativitás tekintetében egyike a legkényesebbeknek a szabadság kérdése. Abszolút szabadság nincsen, mert ha Schopenhauer elfogadott s nézetem szerint helyes difenicióját vesszük kiindulási alapul, úgy mihamar reá kell jönnünk, hogy a szabadság ép úgy, mint a zsarnokság vagy rabszolgaság, némelyek előnyére, másoknak hátrányára szolgál. Hogy hol van az előny és hol van a hátrány, az nagyon egyszerűen megállapítható. Mindenesetre ott kell lenni az előnynek, ahol az erő van; a jelen században természetesen nagy tekintettel kell lennünk a szellem és a vagyonadta erőkre. És itt kezdődik a század eszméiránya által annyira üldözött ököljog szereplése.

A törvényhozás joga a szellemi (nem a képviselőháza czélok) és a pénz arasztokratái kezébe van s valószínű, hogy ezek az osztályok elsősorban saját érdekeiket képviselik, vagy képviseltetik tekintet nélkül arra, vajjon az általuk uralt, számra többség, de erőre kisebbségnek jogai az ő jogaiknak — jobban mondva az ő érdekeiknek — előtérbe tolásával csorbulást szenvednek-e. Ez már természetesen az ököljognak egy módosulata s ha az egyén nem is érzi oly nagy súlyát, mint az interregnum korabeli lovagok garázdálkodásának, mégis vagyoni érdekeit, vagy akarat szabadságát épen annyira veszélyeztetik, mint azok.

Számtalan sok példával illusztrálhatnám az ököljog uralmát úgy a politikában, mint a kereskedelemben, iparban vagy agrikultúrában, de ez alkalommal, hogy eredeti tárgyamtól messzire eltérni ne legyek kénytelen, elengedőnek tartom reámutatni a francia republikánus kisebbség uralmára, vagy az amerikai trösztök garázdálkodására.

Mindezeket pedig szükségesnek tartottam előrebocsájtani, mielőtt áttérnék a most már gyakoribban fellépő s ismételt nagyobb és nagyobb méretekben fellépő feminista kérdésekre.

Mig Angliában és Svédországban a feminista jogaitak úgy vélik megerősíthetni, hogy a képviselőházba bejutva akaratuknak érvényt szerezzenek, addig Franciaországban egyelőre megelégszenek annyival, hogy a természetes emberi jogokat, melyek mindkét nemre érvényesek, elismeressék a férfiakkal általában s bevezessék s kötelezővé tegyék a családi életben. A kérdés fejtegetésénél minden esetre első sorban meg kell állapítanunk, vajon melyek az emberi jogok, melyekkel ezideig a női nem nem élhetett. Az egyéni szabadság, gondolat szabadság, vallásszabadság, ha nem is ösídőkől fogva, de idestova két század óta ép úgy a férfi, mint a női nem tulajdonává lett s minden tekintet nélkül vagyoni vagy származási szempontokra, egyformán élvezi őket mindenki. A legujabb kor legszebb vívmánya a szabad akaratnyilvánítás és a törvény előtt egyenjogúság is egyformán kiterjesztett mindkét nemre és mégis panaszkodnak a feministák, hogy nincsenek meg az őket, mint embereket megillető jogok.

És mégis a nők el vannak nyomva, meg vannak fosztva jogaik gyakorlásától, annak az ököljognak alapján, mely mindig az erősebb fél malmára hajtja a vizet? ... Nem. Ez esetben nem az erősebb fél érdekének előtérbe tolása korlátozza a gyöngébb jogait, hanem egy ezredéves előítélet, melynek uralma alatt mind a két nem egyformán meghajtja fejét.

Hogy a szabad akaratnyilvánítás nem lett oly egészében a nők tulajdona is, mint a férfiaké, annak semmiesetre sem lehetnek okai ezek annál is inkább nem, mert úgy a házasság előtti, mint házasság utáni állapotban a modern magánjog mind a két felet egyenlően egyformán szabadnak nyilvánítja, nem úgy, mint a római jog vagy ennek alapján felépült más középkori magánjogok, melyek a nő szabadságát teljesen a férj akaratától teszik függővé.

Nem a nagy általános kérdések eldőlésénél érzik a nők jogaik csorbultságát, hanem a kicsinyes mindennapi életben előforduló kérdések megoldásánál. És ha részrehajlás nélkül komolyan meggondoljuk, hogy tényleg mennyi jogtalanságot követnek el velük szemben, úgy kétségkívül helyet kell adnunk, ha nem is egészében, azoknak a törekvéseknek, melyek odairányulnak, hogy a nő akaratának érvényesülését legalább részben érvényre juttassák. De maradjunk meg annál a kérdésnél, vajjon a férfiak tényleg nagyobb szabadságot élveznek-e a társadalomban, mint a nők és ha igen, úgy milyen körülménynek tudható ez be?

Tekintsünk el mindenesetre a polgári jogok gyakorlásától, hiszen tudnivaló, hogy ezek amily mértékben előnyre, épp oly mértékben hátrányra is vannak az egyéni szabadságnak s hogy éppen ez az a pont, ahol az ököljog a legnagyobb mértékben érvényesül. Tekintetbe kell vennünk továbbá, hogy az ország lakosságának jó nagy része egyáltalában nem is gyakorolhatja vagy csak részben élvezi ezeket a jogokat, nem is szólva a választói jogról, melyet ezidőszert jórómán az ország lakosságának háromnegyed része nem gyakorolhat.

Hátra volnának tehát még a mindennapi életben előforduló s a társadalmi érintkezés következtében létrejött és elfogadott jogok és szokások, melyeket nagyrésztben mindkét nem alkotott s magára kötelezőnek ismert el. Hogy ezek létrejötténél a nők szabad akaratnyilvánítása csorbát szenvedett, annak okai a nők maguk, mivel annak idején elfogadták sőt magukévá tették. Az a bizonyos álszemérem, mely a legrégebb időktől fogva korlátozta a nő szabad akaratnyilvánítását, még ma is ép oly mértékben megvan, mint volt, s ennek tudható be, hogy dacára a fejlett magánjognak és a felvilágosult világnézetnek, ténylegesen kisebb szabadságot élveznek, mint a férfiak.

A francia feministák eget-földet megmozgatnak most, hogy elismertessék a világgal, miszerint csak nő létezik és nincs leány meg asszony s hogy ezt a nézetet elismertetni nem tudják, annak nem a férfiak okai, hanem a nők maguk, akik semmiképpen sem akarnak lemondani érhényes nézeteikről s nemcsak hogy lemondani nem akarnak, hanem követelik a nyilvános megkülönböztetést is.

Számtalan esetben tapasztaltam, hogy bukott nők iránt férfiak épp oly tisztelettel viseltettek, mint a magukat tisztességes jelzővel díszítők iránt s hogy ezek mégsem tudtak a társadalomban a követelményeknek megfelelő pozíciót biztosítani, annak nem ők maguk, nem a férfiak, hanem a nők voltak okai, kik a botlást nem tudják egymásnak megbocsátani soha.

Tehát az ököljogot önk is ép úgy használják hölgyeim, mint a férfiak és mégis panaszkodnak, hogy el vannak nyomva, hogy nincsenek jogaik s hogy ezektől a férfiak középkori brutálitással fosztották meg önöket az ököljog alapján? ... Ne panaszkodjanak. Mindenekelőtt ismerjék el önmaguk előtt, hogy mindnyájuknak egyenlő a joguk s ha ez megtörtént, akkor bátran hozzáfoghatnak ahhoz is, hogy elismertessék jogaikat a férfiakkal. Ne választói jogról, ne polgári jogok gyakorlásáról álmodozzanak hölgyeim, hanem igyekezzenek elsősorban megdönteni mindazokat az előítéleteket, melyek szabad akaratnyilvánításukat korlátozzák. Ha ezek a korlátok ledőlnek, a többi már magától fog megjönni.

TÁVIRATOK.

Elkobozott szerb njság.

Belgrád, augusztus 19. (Saját tudósítónktól.) A rendőrség elkobozta a Zvono mai számát, melyben a felelős szerkesztő lenyomatta a volt trónörökös ellen beadott feljelentését.

A francia njoncozás.

Paris, aug. 19. A France Militaire jelenté, hogy az 1909. évi ujjoncoznak megidézett 318.440 fiatalember közül 29.607 bizonyult katonai szolgálatra alkalmatlannak, ezek közül 4499 álta-

lános testi gyengeség miatt. E szám évről-évre emelkedik és öt év óta majdnem megháromszorozódott. Tüdővész miatt 4793 katonasoros volt alkalmatlan. Ez a szám is emelkedik minden évben.

Mohamed szultán Livádiában.

Péttervár, augusztus 19. (Saját tudósítónktól.) A Rjecs értesítése szerint Mohamed szultán szeptember 15-én érkezik Livádiába a czár látogatására. Stolypin és Izvolszki jelen lesz e találkozón.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárlatai.

		New-York.		
		aug. 17.	aug. 19.	aug. 18.
Buza	locobuza	111 ³ / ₄	112 ¹ / ₄	113 ³ / ₈
	juliusra	—	—	—
	szeptemberre	108 ¹ / ₄	109	110 ¹ / ₂
	decemberre	105	104 ¹ / ₂	106 ³ / ₈
Tengeri	májusra	—	—	—
	juliusra	—	—	—
	szeptemberre	73 ⁷ / ₈	75	74 ⁵ / ₈
decemberre	66	66 ³ / ₈	66 ³ / ₄	
		Chicago.		
Buza	szeptemberre	99 ⁵ / ₈	100 ⁷ / ₈	102
	decemberre	96 ⁵ / ₈	96 ³ / ₈	98 ¹ / ₁₆
Tengeri	szeptemberre	65 ³ / ₈	65 ⁷ / ₈	66 ³ / ₈

Newyork aug. 19. Gyapot Newyorkban helyben 12.80 (12.80 tegnap), gyapot szept. 12.22 (12.26), gyapot novemberre 12.25 (12.24), gyapot Neworleansban helyben 12⁵/₁₆ (12⁷/₁₆), petroleum Stand white Newyorkban 8.25 (8.26), petroleum Stand white Filadelfiában 8.20 (8.20), petroleum Refined in Cases 10.65 (10.65), petroleum Credit Blancas at Oil City 1.58 (1.58), zsir Western steam 12.35 (12.25), Zsir Rohe és Brothers 12.55 (12.40).

Chicago, aug. 19. (Zárlat.) Zsir szept.-re 11.95 tegnap 11.85, zsir októberre 11.90 (11.80), szalonna short clear 12.06 (11.68), sertésbűs szept.-re 22.25 (21.55).

Ausztria termése.

Bécs, augusztus 19. (Termésjelentés augusztus 15-ről.) A magfejlődés általánosságban igen jó. A próbacéplések búzánál elég jók, rozsnál jó eredményt szolgáltatottak. A szénatermést közepes jónak tartják. A rozaratást majdnem mindenütt befejezték és a termést úgy minőségileg, mint mennyiségileg kielégítőnek tartják. Szalma a korai vetésnél elég jó, későbbi vetésnél közepes — gyengén közepes. A buza aratása felette hátramaradt, bár az intenzív meleg kedvező hatással volt az érési processzusra, másrésztől rozsdától tartva, sok helyen még megérés előtt kellett learatni. Az ideai termést az Alpesek, Szudéták és Kárpátok vidékén közepes, elég jónak mondják. A repce gyenge és az egyenlőtlen eredmények nagyjában gyengén közepesek. Tavasi buza és rozs általánosságban jól fejlődtek, de gyakran megdőltek, néha rozsdásak. A rozs majdnem általánosan jó és igen jó, buza elég jó. — Az árpapatás majdnem mindenütt jól sikerült. A termés közepes jónak mondható. A zab igen szépen áll, növése kitünő és teljes magu. A termést általában jónak, néhány igen jónak lehet mondani. Tengeri az alacsony hőmérséklet, másrésztől a szárazság folytán szenvedett károkat, az utóbbi időben helyrehozta. Észak-Tiroiban, Bukovinában közepesek, Alsó-Ausztriában, Dél-Tiroiban és Isztriában elég jók, egybeitt általánosságban jók a terméskilátások. A burgonya fejlődésére az eddigi időjárási viszonyok talaj és fekvés szerint részben kedvezőtlenek voltak. Késői burgonya állása majdnem mindenütt közepes — igen jó. A terméskilátások általában jók. Julius hó első felének nedves s hűvös időjárása kedvezőtlen hatással volt a szőlőre. Az ideai termést, amely általában gyengébb minőségű lesz Alsó-Ausztriában, Stájerországban elég jónak, Krajnában és Dalmáciában jónak, egybeitt közepesnek ítélik.

Az osztrák waggonszállítás.

Bécs, augusztus 19. (Saját tudósítónktól.) Pénzügyi körökben úgy tudják, hogy a waggonszállításokat esetleg öt évre köti meg a kormány. Nem ez volna az első eset, hogy ilyen hosszú időre biztosítja a vasuti miniszterium a waggonszállításokat.

A francia bank állása.

Páris, augusztus 19. Kézpénzkészlet arany 3.705.384.000 (+2.835.000) frank.) Kézpénzkészlet ezüst 901.120.000 (+1.079.000) frank.) Váltótárca 592.375.000 (+20.017.000) frank. Bankjegyforgalom 4.925.463.000 (+23.363.000) frank. Magán-számlák 679.528.000 (+107.160.000) frank. Kincstár követelése 244.384.000 (+28.994.000) frank. Összes előlegek 500.611.000 (+4.874.000) frank. Kamat és leszámítolási jövedelem 4.162.000 (+237.000) frank. A bankjegyforgalom aránya a kézpénzkészlethez 93:52.

Az angol bank állása.
 London, augusztus 19. Össztartalék 28,934.000 (+ 1,099.000). Bankjegyforgalom 29,458.000 (- 297.000). Bankkészet 39,443.000 (+ 803.000). Váltótárca 28,770.000 (+ 374.000). Magánosok követelése 44,809.000 (- 517.000). Kincstár követelése 10,222.000 (+ 920.000). Bankjegytartalék 27,515.000 (+ 1,239.000).

UJDONSÁGOK.

Elhagytalak.

I.

Elhagytalak, de jössz utánam,
 Arnyad kísér körülölelve.
 Érezlek, látlak, csakhogy máskép
 Mint tegnap, az utolsó este.

Tegnap lelkemben élt a lelked,
 Belém simult szeliden, lágyan
 És ott repült biboros szárnyad
 A csókos, izzó esthomályban.

S ma vége láznak, tűznek, fénynek
 Roskadtan kísér halvány árnyad.
 Tegnap repültél, vánszorogsz ma,
 Elégeti tegnap lelked: szárnyad.

Üres a lelkem lelked nélkül
 S vagyok, ami te: bágyadt, gyáva.
 Ami erő, jó, szép volt bennünk,
 Porrá lett tüzek hamujába.

II.

Hull az eső, hull a zápor szaporán.
 Innen ment el, ahol esik,
 Ma délelőtt a rózsám.

Az én könnyem nem indult még,
 Csak az ég sir helyettem.
 A lelkemben derű van még
 Csak az ég sir felettem.

A lelkem még ragyog most is
 Tekintete fényétől,
 Az én egem kék még most is
 Két fekete szemétől.

Később borul majd a lelkem
 S vihar lesz ha elborul —
 Es elveri a csóktermést,
 Merre vadul elvonul.

III.

Hogyha halott lennél, de megsiratnálak,
 Mindennap ott lennék a sírodnál: nálad.

Mindennap ott lennék, ottan imádkoznám,
 Erőmet a küzdelemhez, mindég onnan hoznám.

Hogyha halott lennék, te is megsiratnál
 S a fejfámra csókot, könyvet ugy-e te is hoznál?

Halottat siratni lenne bátorságunk,
 De míg élünk, gyáván, könyvtelenül járunk.

IV.

Eljöttem tőled tán örökre.
 Csak az emléked jön velem.
 S szomorú, könnyes lelkemen
 Elsíkolt vágyak árnya uszik.

Mint alkonyórán száll remegve,
 Sejtelmesen a pára, köd
 Sötét vizü tavak fölött —
 Száll, száll s a mély vizekbe kuszik.

Elcsókolt vágyak árnya rajtam.
 S ez árny örökre itt lebeg —
 Bár más sohase látja meg
 En látom, érzem, míg csak élek.

S tükörből nézve sápadt ajkam,
 Rajt' érzem izzó ajkadat,
 Mint piros vércsepp rátapad
 S pirosra gyújtja szürke árnyad.

Igy festi le mámoros álmom
 Te büszke, bus emlékedet
 És így élek két életet:
 Szürkét, szomorut s izzót, pirosat.

Vértessy Gyula.

Parföm.

* * *

Ősz lesz. Érzem a napról, hallom a szél
 zugásából. Egy kicsinyt fáj most ez. Most sze-
 retnék nagy tavakon, lusta nagy hajókon, le-
 hunyt szemekkel feküdni. Hadd hinném, hogy
 alszom. Nem lehet. A tavak messze vannak.
 De a nap őszies. És két macska verekszik a
 verandán. A fekete és a szürke.

Sárga violák nyílnak körülöttem.
 Nyikorog a kapu. Én nem tudom, miért
 nem kenik meg olajjal. Vagy bárány-faggyu-
 val. Itt azzal szokás.

A sárga violák tövét most kaparja le egy
 fehér csirke. Vajjon elkergessem-e? Nem tud-
 dom, van-e jogom rá. Furcsa gondolatok ki-
 noznak, a csirkéről, amelyik megöli a violát a
 vékony kis lábával.

Oh be jó volna lusta nagy tavakon, lusta
 nagy hajón, ringó fedélzeten aludni. Menni és
 nem tudni miért.

— Csókolom a kezét, nagyságos kis-
 asszony . . .

Ezt nekem mondja valaki. De nem nézek
 rá. Unom. Aztán én behunyt szemmel is jól
 tudom, mikor mi jött el az időben.

A dolgok összefüggenek és én érzem a
 láthatlan kapcsolatokat.

Ezen a nyikorgós kapun, ezen a dél-
 utánon, csak ez a valaki jöhetett! Mint egy
 régi vád, mint egy korai intelem . . .

— Rozi kisasszony.

Ez a neve. Furcsa, beteg kis figura. Én
 nem tudom, de gondolom, hogy arca is van.
 Ránczokból van. Valamikor Schwarzenberg her-
 czeg csókolta. Ő mondotta. Azon gondolkodom:
 hová lett ez a csókos Schwarzenberg, ez a
 lázas herceg? Istenem! Mi közöm hozzá! A
 szél kikapcsolta az egyik ablakszárnyat. Him-
 bálja, himbálja. Le fogja törni. És én emiatt a
 Schwarzenberg miatt nem teszem be!

Ha ugy van rendezve, hiába teszem be:
 mégis kitörök. Ha ugy van rendezve, hiába
 csapja a szél, mégse török be. Ugy.

Ismét köszön Rozi kisasszony: fel kell
 néznie rá. Nini! az egyik szemöldökét feljebb
 festette, mint a másikat. Szegény. Vajjon meg-
 mondjam-e neki? Bele tudnék bolondulni a
 kérdésbe: én figyelmeztessem-e rá, hogy előt-
 tem szégyelje meg magát, vagy engedjem,
 hogy tovább menjen és a gyermekek követ
 dobjanak rá . . . ?!

A faluban rosszak a gyermekek. Rozi kis-
 asszony 80 éves.

— Nagyságos kisasszony . . .

— En nem vagyok nagyságos kis-
 asszony . . .

— De igen. Az. Igaz, hogy Schwarzen-
 berg her . . .

— Mi kell? — kérdezem.

— Tíz krajczárt kérek nagyságos kis-
 asszony. Beteg vagyok. Ha van annivicska étel,
 mint egy kis macskának kell . . . Hát gondolta
 volna-e ezt Schwarzenberg herceg? Gondolta
 volna-e? Olyan barátnő-féle voltam. Mit olvas
 nagyságos kisasszony? Mindig olvas . . . a
 történetét ugy tudtam én is . . . Napoleon . . .
 Haj! Tíz krajczárt kérek . . . nem gondolta
 volna Schwar . . .

Köhögni kezd Rozi kisasszony. Furcsa,
 száraz gyámoltalan köhögés. Ugy csudálkozom,
 hogy hang van a torkában.

Rozi kisasszony fején kendő van. Mondot-
 tam már, hogy ősz lesz. És ő fázik. De a
 fekete posztó kendőre fátýolt akaszt. Mert ő
 uri. Mert egykor Schwarzenberg herceg sze-
 rette . . .

Azon gondolkodom: mivel jobb, hogy
 Schwarzenberg herceg szerette? Azért mégse
 maradt fiatal, üde. Ha a szomszéd csizmadia-
 mester szerette volna, hátha jobb lett volna
 neki. Az talán feleségül vette volna. Talán
 most ropogós új papucsban kopogna be a
 nyikorgós nagy kapun, nem ronda pókhálós,
 maszatos slájerrel.

A csizmadia büzös, börszagú volt. A
 herceg parfömös. Ez volt a különbség közöt-
 tük. Oh, hogy Rozi kisasszony ezt csak most
 tudja! Vagy most se tudja.

A réten most robog a négyórás gyors-
 vonat . . .

Rozi kisasszony azt mondja:

— Kérek egy sárga violát. . . Olyan ha-
 láltszagu a szobám.

— Istenem, hát ne is üljön be abba a
 penészes, sötét oduba.

— Tegnap, vasárnap volt, kifeküdtem az
 udvarra a napra, hátha meghalnék, azt gondol-
 tam. . . és a mézárósék követ hajigáltak át
 rám. Haragusznak rám, hogy sohase veszek
 húst. Mivel vegyek, nagyságos kisasszony?
 Mivel egyem meg? Gondolta volna-e ezt
 Schwarzenberg herceg? Olyan barátnő-féle
 voltam. . .

A Rozi kisasszony ruháját nem lehet le-
 irni. Egy millió czik-czak van rajta. Fekete
 ruhán a szél-összevarrások mentén hosszan
 lefelé fehér czakkok.

Mikor viselték ezt a ruhát? Mikor sze-
 rették Rozi kisasszonyt? Mikor volt ő olyan
 barátnő-féle? Hol van most Schwarzenberg
 herceg? Délczege katonatiszt volt egykor. Él-e
 még? Hol van a régi romantika? A régi par-
 fómillat továszállott. Rozi kisasszony elme-
 rengve szól:

— Hej, amikor Schwarzenberg herceg . . .

A sárga violát most is kaparja a esirke. . .
 A kinyitott ablakot még mindig himbálja a
 szél. . . Jó volna nekem most lusta nagy
 hajókon, lusta nagy tavakon feküdni. Mintha
 aludnám. Ősz lesz és ez most fáj . . .

Ádám Éva.

NAPIREND. Naptár. Péntek, aug. 20. — Róm.
 kat. Prot. és Görög-orosz: István király. — Zsidó:
 El 3. — A nap két reggel 5 óra 2 perczkor, nyug-
 szik este 7 óra 6 perczkor. — A hold két délelőtt
 9 óra 18 perczkor, nyugszik este 9 óra 5 perczkor.

A „Szent Jobb“ körmenet reggel 7 órakor. Utána
 mise a budavári koronázó templomban. — Bucsú a
 lipótvárosi Szent István-templomban. — Országos mo-
 tor- és kerékpárverseny a millenáris pályán. — Labda-
 rugóverseny a lágymányosi pályán. — A II. kerületi
 iparoskör nyári mulatsága a Budagyöngye vendéglőben
 d. u. 3 órakor. — Lóverseny d. u. 3 órakor.

A „Magyarok bejövetele“, Feszty Árpád kör-
 képe a Városligetben. Nyitva reggel 8-tól este 11-ig.
 Belépődíj 60 fillér. — A Nemzeti Szalon kiállítás.
 Nyitva 9 órától 6 óráig. Belépő-díj 1 korona. —
 Allandó kiállítás a Könyves Kálmán szalonjában.
 Nyitva egész nap. Belépő-díj nincs. — Az Új Mű-
 vészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3.) Nyitva egész
 nap. Belépődíj nincs. — Az Uránia kiállítás (Kigyó-
 tér). Nyitva egész nap. Belépődíj nincs.

Nyílvalevő muzeumok: A Nemzeti Múzeum összes
 tára 9-12-ig. — A Szépművészeti Múzeum 9-
 5-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 9-7-ig. — A
 Néprajzi Múzeum 9-6-ig. — A Fővárosi Múzeum
 9-fél 2-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9-1-ig. —
 A Történelmi Képesarnok 9-5-ig. — A Közlekedési
 Múzeum 2-6-ig. — A Földtani intézet Muzeuma
 9-1-ig. — Az Aquincumi Múzeum egész nap. —
 Az Erzsébet Múzeum 9-től fél 1-ig és délután 3-4-ig.

Naptár: Szombat, aug. 21-én. — Róm. kat.: Bern-
 nát. — Prot.: Sámuel. — Görög-orosz aug. 8 Emi-
 lián. — Zsidó: El. 4. — A nap két reggel 5 óra 3
 perczkor, nyugszik este 7 óra 2 perczkor. — A hold
 két délelőtt 10 óra 22 perczkor, nyugszik este 9 óra
 23 perczkor.

Kérjük tisztelt helybeli és vidéki olvasóinkat,
 kiknek előfizetése lejárt, hogy az előfize-
 tést minél előbb megújítani sziveskedjenek,
 nehogy a lap szétküldése fenakadást szenvedjen.

Lapunk legközelebbi száma a Szent
 István-napi törvényes munkaszünet miatt
 augusztus 22-én, vasárnap reggel a rendes
 időben jelenik meg.

— **Személyi hírek.** Szögyény-Marich László
 osztrák-magyar nagykövet szabadságidejének meg-
 kezdése előtt tegnap bucsuzott Vilmos császártól
 Welhelmsbóhnén. A nagykövet szabadságát, amelyet
 csóói birtokán fog tölteni, már megkezdte. Szö-
 gyény-Marich szombaton érkezik Csórra. — Ron-
 honci Pranger József udvari tanácsos, az Osztrák-
 Magyar Bank vezértitkára, visszatért szabadságá-
 ról és átvette hivatalának vezetését.

— **Lajos bajor herceg Debreczenbe.** Lajos ba-
 jor herceg nejével Mária Terézia hercegnővel
 és négy leányával, valamint kíséretével a déli
 gyorsvonattal Debreczenbe érkezett. Miután a
 hercegi család inkognitó utazik, semminemű hi-
 vatalos fogadtatás nem történt. A magas vendé-
 gek a Bika-szállóban szálltak meg, hol az eme-
 leti szobákba visszavonultak, majd Rácz Károly
 cigányprimás bandáját felhívták s a zene
 hangjai mellett megebédeltek. A délután folyamán
 megtekintették a városi nagyerdőt, majd azután a
 Svetits zárdát, ahol a vendégeket Margit főnöknő
 kalauzolta. A hercegi család holnap reggel kü-
 lönvonaton a Hortobágyra indul.

küldtem az
t gondol-
gáltak át
se veszek
asszony?
olna-e ezt
barátnőfélé

lehet le-
a. Fekete
hosszan

likor sze-
t ő olyan
varzenberg
nykor. Él-e
A régi par-
ony elme-

rczeg...
a esirke...
imbálja a
usta nagy
i. Mintha

dám Éva.

— Róm.
— Zsidó:
nykor, nyug-
kél délelőtt
5 perczkor.
akor. Utána
— Bucsú a
rszágos mo-
... Labda-
II. kerületi
vendéglőben

Árpád kör-
este 11-ig.
n kiállítás.
korona. —
szalonjában.
Az Új Mü-
nyitva egész
ása (Kigyó-

zeum összes
zeum 9—
7-ig. — A
si Múzeum
9—1-ig. —
Közlekedési
Múzeuma
ész nap. —
tán 3—4-ig.

kat: Ber-
ug. 8 Emi-
gel 5 óra 3
— A hold
este 9 óra

vasóinkat,
z előfize-
kedjenek,
envedjen.

a Szent
met miatt
a rendez

h László
ének meg-
császártól
át, amelyet
át. Sző-
— Ro-
z Osztrák-
abadságá-

Lajos ba-
czegnővel
l a déli
Miután a
nemű hi-
s vendé-
az eme-
z Károly
a zene
folyamán
azután a
t főnökő
gel kü-

— A király születésnapja. A király születésnapjának a megünnepléséről egyre érkeznek a hírek. Nemcsak a vidéken, de a külföldön is mindenfelé megemlékeztek augusztus tizenhétzadikáról. Pöstyén-ben hivatalos istentisztelet volt és az egész fűrdőhely gazdagon föl volt lobogóva. Tarcsa fűrdőn 16-án este igen sikerült gyermekelőadást tartottak, melynek tiszta jövedelme a helybeli tűzoltó egyletnek jutott. A születésnap előestéjén egy nagyszabású hangversenyt rendeztek.

Szerajevó-ban a király születésnapja alkalmából a szerb radikális *Szrbzka Rjecs* is üdvözlétét fejezi ki. Magasztalja ő felsége fenséges uralkodói erényeit és kéri a szerb nemzetiség védelmét és alkotmányt Bosznia és Herzegovina számára.

A Kelet-tengeri *Swinemünde* fűrdőhelyen időző magyarok is megünnepték a király születésnapját. Az ünnepi beszédet dr. Simonyi Artur budapesti ügyvéd tartotta. A terem gazdagon fel volt díszítve nemzeti zászlókkal.

A berlini osztrák-magyar kolónia tegnap este az Esplanade-szállóban tartott lakomán ünnepelte őfelsége születése napját. Az osztrák magyar-kolónia tegnap este őfelsége születésnapja alkalmából bankettet adott, amelyen *Mensdorff* gróf osztrák-magyar nagykövét elnökölt. A vendégek között volt a többi között *Barclay Thomas* herceg, *Tarnovszki* gróf és neje és *Hojos* gróf.

Peterhofban ma a nagy palotában ő felsége tiszteletére diszebed volt, amelyen *Miklós* csár és *Alexandra* csáznén, a nagyhercegek, a kisértek, az osztrák-magyar nagykövetség tagjai, báró *Frederik* udvari miniszter, *Szaszonoff*, a külügyminiszter segédje és mások vettek részt. Az ebéd folyamán *Miklós* csár pohárköszöntőt mondott őfelségére, mire az osztrák himnuszot játszották. Ebéd után a felségek beszélgettek a vendégekkel, többek között az osztrák-magyar nagykövetség tagjaival.

Káiroban ő felsége születésnapját ünnepiesen megülték. Az osztrák-magyar konzulátuson fogadták a kolóniát, *Cattani* osztrák bankár diszebedet adott, amelyre a kolónia előkelőseit hívták meg. A német egyesület igen szép ünnepélyt rendezett, amelyen az osztrák-magyar konzulság, *Falkenhansen* báró német konzul és az osztrák-magyar, valamint a német kolónia számos tagja vett részt. *Pechmann* az egyesület helyettes elnöke mondotta az ünnepi beszédet, amelyben ő felsége uralkodói és ember-i erényeit méltatta.

A *purkersdorfi szanatórium* igazgatósága az idén is fényes kerti ünnepélyt rendezett a király születésnapja alkalmából és természetesen figyelemmel volt arra, hogy az intézetet a magyarság állandóan nagy számmal keresi fel. A fényesen terített asztalnál és a kertben mindenütt a magyar színek domináltak. A nemzeti színű zászlók, oszlopok és lámpiók nagy száma kellemesen tünt fel itt időző honfitársainknak, kik közül hamarosan csak *Bródy* Sándort, a „Tanítónő“ nagynevű szerzőjét említjük, aki hosszabb itt tartózkodása alatt előkészíti nagyszerű darabjának bécsi előadását. A vacsora alatt dr. *Stein* császári tanácsos, a szanatórium magyar származású igazgatója mondott emelkedett szellemű pohárköszöntőt a királynak.

Mitroviczában tegnap a horvát nemzeti zászlót, amelyet a király születésnapja alkalmából tüztek ki, eddig ismeretlen tettes tintával bemocskolta. Azt hiszik, hogy a merényletet az ottani szerbek követték el. A városban nagy az izgatottság. *Vukovics* Viktor dr. rendőrfőnök szigorú vizsgálatot indított.

Fényesen ünnepelte meg *Karlsbad* a király születésnapját. Este az egész várost kivilágították, az épületeket sárga-fekete zászlókkal, drapériákkal díszítették. Egy erkélyt magyar nemzeti színű zászlókkal díszítettek fel gyönyörűen. Ez erkély *Siposs Dezső* dr. az újságíró egyesület orvosának lakása, kinek eljárása az ott levő magyarok élénk tetszésével találkozott.

— Tanügyi hírek. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Tyukody* Alajos okleveles tanítót a neszolyi állami elemi népiskolához rendes tanítónak nevezte ki; *Göbl* Lajos erzsébetvárosi állami főgimnáziumi r. tanárt az újpesti állami főgimnáziumhoz helyezte át

— Az orvos-kongresszus. A közoktatási miniszter leíratta a nemzetközi orvoskongresszus tagjai részére a budapesti és kolozsvári egyetem orvosi fakultásának intézeteit és klinikáit. A négyzslapos, nagy alaku, sok képpel díszített mű alapon megismerteti orvos-egyetemi oktatásunkat minden intézményével egyetemben mindenütt, a hová a kongresszus tagjai magukkal viszik. A könyvet francia nyelven adta ki a miniszter. A könyv, melyet dr. *Gröz* Emil egy. t. szerkesztett, az első fejezetben elmondja a bpesti Tudományegyetem orvosi fakultásának történetét. Nem egészen helytálló föltevés szerint a budai, pécsi és pozsonyi egyetemen egyenlő mértékben tanították az orvosi tudományokat a XIV. és XV. évszázadban. Biztos adataink egyetemi oktatásunkról csak a XVI. évszázadtól kezdve vannak, ezek az adatok aztán ismeretek is. Hogyan fejlődött azután a budai és utóbb pesti egyetem szervezete, hogyan szaporodtak a tanszékek, hogyan növekedett a tanárok és a hallgatók száma: mindezt igen érdekesen mondja el a könyv bevezető része, amely az orvosi fakultás könyvtáráról és alapítványairól is beszámol.

A leírások között az első a budapesti egyetem első számú bonczani intézeté, dr. *Lenhossék* Mihály tanártól, az intézet igazgatójától. A kiváló professzor nemcsak az intézet oktatását ismerteti dolgozatában, hanem az épületet és berendezését is. A második számú bonczani intézetet *Telley-niczky* Kálmán rendkívüli tanár írta le; következik az élettani intézet ismertetése dr. *Klug* Nándor tanártól, a kórbonczani intézeté dr. *Genersich* Antal tanártól, a második kórbonczani intézeté dr. *Pertik* Ottótól.

A kórtani intézet ismertetését dr. *Tanql* Ferencz írta, a bakteriológiai intézetét dr. *Preis* Hugó, a Pasteur-intézetét dr. *Szekely* Ágoston, a gyógyszerintézetét dr. *Bókay* Árpád, a törvényszéki orvostani intézetét dr. *Ajtay* Sándor, az egészségügyi intézetét dr. *Liebermann* Leó, az első számú belgyógyászati klinikáét dr. *Kéty* Károly, a második számúét dr. *Jendrassik* Ernő, a harmadik számúét báró *Korányi* Sándor, a sebészeti klinikáét *Dollinger* Gyula és *Réczey* Imre, a két szemészetiét dr. *Gröz* Emil és dr. *Hoór* Károly, a szülészetiekét dr. *Bárony* János és *Tauf-fer* Vilmos, az ideggyógyászati klinikáét *Moravcsik* Ernő Emil, a Stefánia kórházét dr. *Bókay* János, a bőrgyógyászati klinikáét dr. *Nékám* Lajos s a fogászatit dr. *Árkövy* József tanár.

Ezután következik a kolozsvári egyetem és intézeteinek leírása. Az orvosi fakultásról *Szabó* Dénes írt, az intézetekről és a klinikákról, *David* Leó dr., *Buday* Kálmán dr., *Kenyeres* Balázs dr., *Udránszky* László dr., *Rigler* Gusztáv, *Lóte* József dr., *Makara* Lajos dr., *Purjesz* Zsigmond dr., *Szabó* Dénes dr., *Hoór* Károly, *Marschalkó* Tamás dr. és *Lechner* Károly dr.

Ha végignézzük ezen a névsoron, nyugodtan adjuk e könyvet a világ legkiválóbb orvosainak kezébe és büszkén bocsátjuk utjára, szerentesz a világba. Amit látnak és tanulnak belőle, becsületünkre válik és értékes kultúrnéppé avat bennünket azok szemében is, akik eddig igazságtalanul ítélték meg bennünket. Okos és hazafias munkát végeztek, akik ezt a könyvet megírták s okos és hazafias cselekedet volt Apponyi Albert gróf, minisztertől is, hogy kiadta s hogy ilyen szépen adta ki. A kongresszus tagjai bizonyára nagy örömmel fogadják az értékes ajándékot.

A XVI. nemzetközi orvosi kongresszus tartamára rendszeresített időszakos posta-, távirat- és távbeszélő-hivatal, a budapesti központi posta- és távirat-hivatal kirendeltségeként, működését a régi müegyetem épületében, VIII., Múzeum-körút 6. sz. a. f. évi augusztus hó 24-én megkezdte.

Az időszakos hivatal a teljes feladasi szolgálalon kívül az orvosi kongresszus tagjai és a szervező-bizottság részére érkező összes postai küldemények és táviratok kézbesítésével is foglalkozik s csupán a kongresszus tagjai, szervező-bizottság és a sajtó képviselői által vehető igénybe.

A kirendeltség postatakarékpénztári közvetítő szolgálatot nem teljesít.

A budapesti orvoskongresszus ellen még mindig erősen izgatnak a magyarellenes elemek a külföldön. A *Deutsche Tagespost* például írja: Ugylátszik, hogy a Budapesten tartandó nemzetközi orvoskongresszus véglegesen csonka marad. A román és szláv orvosok lemondása után most Olaszországban is elutasító áramlat kezd érvényesülni és Németországban is ellenséges hangok hallatszanak, mert a helynevek a németszövegű meghívókban is a magyar kormány által megmagyarosított nevekké vannak megjelölve, míg Németországban ezeket a városokat régi német neveiken ismerik. Főlöleges talán megjegyezni, hogy ez a hír nem igaz és hogy a hír olaszországi része evv már megczáfolt dologra vona-

kozik, a németországi része pedig nem egyéb, mint a *Frankfurter Zeitung* támadásának reprodukálása. Megjegyzendő, hogy azért a *Frankfurter Zeitung* sem tanácsolta a német orvosoknak a távolmaradást.

Prágából jelentik, hogy cseh orvoskörökben is mozgalmat indítottak a román orvosoknak a budapesti nemzetközi orvoskongresszus bojkottját célzó agitációja érdekében. A cseh orvosok azonban mégis úgy határoztak, hogy résztvesznek a kongresszuson, de sem a magyar kormány, sem a főváros szivességét nem veszik igénybe, banketteken nem jelennek meg, hanem csakis a kongresszus tudományos munkájában vesznek részt.

A bukovinai román orvosok mai értekezletükön a következő határozatot hozták: Bukovina román nemzetiségű orvosai szolidárisok a romániai orvosokkal s csatlakoznak azoknak memorandumához, tehát honfitársaiknak Magyarországon való példátlan elnyomatása miatt távol maradnak a budapesti nemzetközi orvoskongresszusától.

— Török előkelőségek Budapesten. Konstantinápolyból táviratozzák, hogy a török kamara küldöttséget választott, amely szeptember, vagy október havában Budapesten, Bécsben, Berlinben és Pétervárott látogatásokat fog tenni. Legelső utjuk a magyar fővárosba hozza őket. Az említett városokban legelső sorban a parlamenteket fogják meglátogatni.

— A német császár és Zeppelin. A német császár és az egész császári család e hó 28-án délután kimegy a tempelhofi mezőre, hogy jelen legyen, mikor a Zeppelin III. léghajó Berlinbe érkezik. A császár az uralkodó család tagjaival a tisztai kaszinóban fogja bevárni gróf Zeppelint.

— Eugénia császárné. A cowesi regatta, Anglia vízisportjának legkimagaslóbb ünnepe, a szokott fény és pompa keretében folyt le. A sok jacht között, amelyek ez alkalommal a cowesi öbölbe érkeznek, különösen egy volt érdekes. Ezen a jachton a 83 éves Eugénia császárné, III. Napoleon özvegye tartózkodott, akinek érkezése éppen egyidőbe esett a cowesi versenyekkel. A császárné orvosi rendelésre minden évben tengeri utat tesz és éppen a napokban indult el Anglia partjairól. A császárnénak Cowesben tartózkodása alkalmával a „The Thistle“ jachtján meglátogatta őt az angol királyi pár, továbbá a csáznén is. Volt aztán még egy látogatója a császárnénak, aki kétségtelenül eszébe juttatta az ősz matróznának élete legkínosabb és legválságosabb perceit: Burgoyne angol nemesnek a felesége, aki agg férjével hódolatát vitte a császárné elé. Amikor 1870 szeptember 4-én a fellázadt francia nép már a Tuileriák bejáratát ostromolta és a császárné udvarhölgye kíséretében egy titkos ajtón csak éppen hogy meg tudott menekülni Boulogneba Evans fogorvoshoz, itt is az elfogatás veszedelme fenyegette, mert a tenger, ahol menedéket akart keresni, annyira háborgott, hogy egyetlenegy hajó sem merle megkísérelni az átkelést Angliába. Ekkor Evans John Burgoyne-hez, egy derék angol nemeshez fordult és kérte, hogy saját jachtján vigye át a császárnét és angol partra. Burgoyne eleinte vonakodott, mert nem akart felelősséget vállalni egy ilyen kényes politikai ügyben, de Eugénia császárné személyes kérését nem tudta megtagadni és vállalkozott a kis jachtal a veszedelmes ut megtételére. Órák hosszat hanykolódott a hajó a bős hullámokon, míg végre a nap fénye áttört a felhőket, a tenger lecsillapult és a császárné meg volt mentve.

— Az expadisah szökni akar. *Abdul Hamid* császár örözetét — így hozza ezt hírül egy szalonikiből érkezett távirat — megszorították, mint hogy viselkedése gyanút keltett. A villa kertjében több fát kivágtak, hogy az örök, amikor *Abdul Hamid* a kertben sétál, az egész kertet áttekinthessék. A villa kertjét öt méter magas fallal teljesen el fogják zárni a külvilágtól. *Abdul Hamid* császár egészségi állapota jelentékenyen megjavult és ismét gyakran tesz sétát a villa kertjében.

— Érettségi javító vizsgák. A budapesti tanterületben a gimnáziumi javító-, pótló- és kiegészítő érettségi vizsgálatok szeptember havában a budapesti II. kerületi királyi egyetemi katolikus főgimnáziumban lesznek. Az összes jelölteknek szeptember 1-én délelőtt nyolcz órakor személyesen kell jelentkezniük s egyuttal összes bizonyítványukat s a vizsgálati díjakat is el kell hozniuk. Az írásbeli érettségi vizsgálatok napjai: szeptember 4, 6 és 7-e. A szóbeli érettségi vizsgálat szeptember 13-án délelőtt nyolcz órakor kezdődik. Az érettségi vizsgálatokat megelőző különböző vizsgálatok szeptember 1-én délelőtt kilenczről lesznek, a VIII. osztályu magántanulók osztályvizsgálatai pedig szeptember 2-án és 3-án délelőtt tartanak.

— **Gróf Andrássy Gyula emléke.** Gróf Andrássy Gyula emlékezetére tudvalevőleg Tiszadobon szobrot emeltek. A szobrot nagy ünnepek közepe szeptember hó 5-én vasárnap fogják leleplezni. Az előkészületi munkálatok már megkezdődtek és oly nagy arányúak, hogy belőlük következtetve bizony lehet remélni, hogy az ünnepség a fényes siker jegyében fog lefolyni. A leleplezésen jelen lesz a vármegye notabilitásainak színe-java, sőt maga az éppen Tiszadobon tartózkodó gróf Andrássy Gyula is végig fogja szemlélni nagynevű atyja örök érdemeinek ezen újabb elismerését. Az ünnepek a tiszavölgyi ármentesítő társulat által megállapított program szerint bonyolítottak le. A leleplezésen hír szerint a kabinet egy-két tagja is részt vesz.

— **A Svédországi sztrájk.** *Stockholmból* jelentik: A sztrájkvezetőség, tekintettel a sztrájkolók helyzetére, most már hajlandó a békekötésre. A béke feltétele, hogy a munkaadószervezet a kizárásra, a sztrájkvezetőség pedig az általános sztrájkra vonatkozó fölnívását visszavonja. Ha ez megtörtént, akkor az egyes iparágak, amelyekben munkáskizárás előfordult, külön fognak munkásaikkal a megegyezés dolgában tárgyalni. *Stockholmból* jelentik: A svéd államadósági ügyosztály megczáfolja a külföldi lapokban elterjesztett ama hírt, amely szerint Svédország a sztrájk után nagyobb államkölcsönt vesz fel, hogy a sztrájk által okozott kárt pótolja. A Svédországban érvényben álló törvények szerint ily esetekben az országgyűlésnek előbb részletesen meg kell vizsgálnia, hogy minő czélokra kell az államkölcsönt. Még soha sem történt meg, hogy az országgyűlés államkölcsönt szavazott volna meg nem produktív czélokra.

Külföldi szocialista lapok azt állítják, hogy a nem szocialista napilapoknak a munka újbóli megkezdéséről szóló jelentéseik nem felelnek meg a tényeknek. A belügyminisztériumtól nyert értesítés szerint a munkát egészben vagy részben megkezdtek 9 vasgyárban, 19 fűrészmalomban és 8 papírgyárban, nagyszámu téglagyárban, több gyapot- és ruhakészítő vállalatnál. Szintugy a kikötői munkások több helyen, a közúti vasutak alkalmazottai Uxelában és Göteborgban, több sörgyár munkásai, számos városban a városi alkalmazásban álló munkások ugyancsak munkába állottak. Mintegy 1000 mezőgazdasági munkás sztrájkol, de az ajánlkozó munkások száma nagyobb, mint amennyi az aratás elvégzéséhez szükséges.

Mint a *Dagen* nevű újság jelenti, valamennyi polgári újság pert indított a svéd nyomdászszövetség ellen, mert megszegte az újságokkal kötött megállapodást és ezáltal kárt okozott nekik. Az újságok követelik, hogy eddigi és ezutáni kárukat térítsék meg.

Stockholmból jelentik, hogy a sztrájkmozgalomban változás nem állott be. A munkások nem tanusítanak lelkesedést és némelyek máris szükségét szenvednek. *Stockholmban* és *Göteborg* közelében tegnap a sztrájkolók ellen tüntettek, de a rendet komolyan nem zavarták.

— **Burzev Svájcban.** A *Tageblatt* tudósítója jelenti Pétervárról, hogy Burzev, akit 1903-ban Svájcban kiutasítottak, egy genfi ügyvéd útján folyamodott a svájci szövetség tanácsához a kiutasítás megszüntetéséért.

— **A vártemplom bucsuja.** A királyi udvari templomban ma tartották meg az évenként szokásos bucsút, a templom felszentelésének évfordulója alkalmából. Ez a főváros legcsendesebb és legintimebb bucsuja, amelynek világi része egyáltalán nincs s az ünnepek csakis egyházi vonatkozásúak. A ma már nagyszámban a fővárosban levő vidékiek, akik szokatlanul eleve és mozgalmassá teszik a csendes várutczákat, bemennek a templomba és az ünnepi ájtatosságokon részt vetnek. Természetesen az udvari személyzet, a gárdisták, a koronaórság és a testőrség is jelen volt az ünnepi misén. Reggel 8 órakor csendes mise volt; délelőtt 11 órakor volt az ünnepies nagymise, melyet *Kanter* Károly pápai prelátnak, budavári udvari apátplébános czelebrációját fényes segédlettel. Délután 5 órakor *Vodicska* Imre lelkes szent beszédet tartott, utána litánia volt áldással. Ugyancsak 5 órakor volt a „Szent Jobbkitétele”.

— **Wright testvérek Berlinben.** *Wright* Orville és testvére Berlinbe érkeztek. *Wright* felszállásai a tempelhofi mezőn kedden fognak megkezdődni.

— **Nagy katasztrófa Berlinben.** A berlini városi körvasuton óriási katasztrófa történt. A Wannsee-vasut és a körvasut déli szárnyvonala között hatalmas gáztartót építettek, amelynek vasgerendái ma bedültek. A vasállványok nyolczvanöt méter magas tornyot vesznek körül. Ma délelőtt a vastartók a nagy vihartól megintogtak s az egész állvány a vasuti sínekre zuhant.

Éppen abban a pillanatban rohogott arra a *Schöneberg* felől jövő személyvonat. A mozdonyvezető megállította a vonatot, nehogy kisiklás történjék. *Két vagon darabokra törtött és igen sok ember megsebesült.*

A katasztrófáról berlini tudósítónk a következőket jelenti:

A gazometer, amely a *Schönebergi* vasutvonal mentén épül, kétszáz négyzetméter területet foglal el, maga a tartó százhatvan köbméter és belső részén a vasuti sínektől alig tíz méternyi távolságra emelkedik a 85 méter magas vastorony, amelyet most montiroztak. A torony köröskörül vasállványokkal és vashidakkal van beépítve. A munkások délelőtt eltávoztak a vasállványokról és a közelben ebédeltek. Néhány percczel tizenkét óra után a vasállvány a hatalmas orkántól inogni kezdett. A munkások nyomban észrevették a veszedelmet, sokan odarohantak s azt gondolták, hogy kötelekkel meg lehet akadályozni a vashidak bedőlését. De még mielőtt a helyszínre érkeztek, a vasállványok felső része lezuhant és utána az egész vasalkotmány beomlott. Ugyanabban a pillanatban rohogott arra a déli körvasut egy vonata, amely *Schöneberg*ből *Tempelhof*ba ment.

Alig tíz méter távolságban volt a vonat a gazometeről, mikor óriási dőrejjel beomlott az egész vasalkotmány és a hatalmas vastartók rázuhantak két vasutikocsira s beszakították azoknak fedelét. A mozdonyvezető mindjárt megállította a vonatot, különben kisiklott volna.

Alig tíz méter távolságban volt a vonat a gazometeről, mikor óriási dőrejjel beomlott az egész vasalkotmány és a hatalmas vastartók rázuhantak két vasuti kocsira s beszakították azoknak fedelét. A mozdonyvezető mindjárt megállította a vonatot, különben kisiklott volna.

*Schöneberg*ből kijött a tűzoltóság, néhány perc múlva a helyszínén termetek az önkéntes mentők is. A két összezuzott vasuti kocsi harmadik osztályu volt. A sebesülteket a vasuti töltésre vitték és ott az orvosok bekötötték. Fél két órakor kikerkezett a törvényszéki vizsgálóbizottság.

A forgalmat bizonytalan időre be kellett szüntetni. A sebesültek között egy ember a halállal vívódik, hárman súlyosan sebesültek meg, a többi sebesülés könnyebb természetű.

— **Haverda Mariska fogságban.** A szabadkai kir. ügyészség nyomára jött *Haverda* Mariska és *Vojtha* titkos levelezésének, melyet egy rab közvetítésével folytattak, mint szabadkai tudósítónk jelenti, most *Costán* Miklós vizsgálóbíró a levélcsempészés ügyében kihallgatta ugy *Haverda* Mariskát, mint *Vojthát*, akik a dolgot nem is tagadták és ennek eredményeképp, *Vojtha* — valószínűleg *Mariska* leveleinek hatása alatt, — régebbi vallomásának egyes részeit, bizonyos irányban módosította. Dr. Barta Antal és dr. *Vári* Dezső fogházi orvosok betejeszítették a vizsgálóbíróhoz *Jánossy* Aladár elméleti állapotának hosszu időn át történt vizsgálatáról szóló jelentésüket, mely szerint *Jánossy* Aladár épelméjű és feltétlenül beszámítható. Ezzel szemben dr. *Piller* Arthur, *Jánossy* védője, oly értelmű előterjesztést tett, hogy védettjét az igazságügyi orvosi tanács specialista tagjaival is vizsgálattassák meg; ez előterjesztés legközelebb kerül tárgyalás alá.

Dr. *Piller* Artur, *Jánossy* védője, kérelmezte, hogy védencének elmeállapotát vizsgálják meg. A törvényszéki orvosok kijelentették, hogy *Jánossy* épelméjű, mire védő azt kérelmezte a vádlanácstól, hogy a törvényszéki orvosok véleményét az igazságügyi orvosi tanács vizsgálja felül. Ma tárgyalta e kérvényt a vádlanács *Salánky* bíró elnökletével és azt elutasította.

— **Szent István napja.** A holnapi István-napi ünnepségnek, mint minden évben, legszebb és mély gondolatokat ébresztő mozzanata a várbeli fényes körmenet, amely a főváros és a vidék népet ezer meg ezer számban vonzza esztendőnkint augusztus huszadikán a Várba. A Szent István-napi idegenforgalom hagyományos külső képe már ma is meglátszott a főváros utczáin, élénk színt, mozgalmas életet kölcsönözve a nyári Budapestnek. Az igazi sokadalomba azonban csak holnap fog gyönyörködni szemünk, amikor együtt fogjuk látni hatalmas tömegekben a vidék erős, egészséges népét, amelyben ma is hiven él a hagyományok tisztelete, s ennek egyik legősibb megnyilatkozása: az István-napi fölrándulás. Szent királyunk ünnepén örömmel köszöntjük falaink között az ország minden részéből ideözönlő vidéki vendégeinket.

A Mezőgazdasági Múzeum igazgatósága Szent István király napján a múzeumnak a reneszánsz-palotában és Vajda-Hunyad várban elhelyezett összes osztályait egész napon át egyfolytában, tehát délelőtt tíz órától kezdve este hat óráig nyitva fogja tartani, hogy így ezen a napon a vidékről nagy számban felránduló közönségnek is bő alkalma legyen a múzeum tanulegős gyűjteményeit megsemmélni. Szombaton, e hó 21-én, a múzeum délelőtt tíztől egyig és délután háromtól hétig lesz nyitva.

Szent István király napján a Szerviták templomban a 10 órai mise alatt *Inkey* Margit operatőrnő *Stradella* „Pietà Signore”-ját fogja énekelni. Az orgonakiséretet *Wagner* Alfréd végzi.

— **Tanító-gyűlés** A Magyarországi Allami Tanítók Országos Egyesülete augusztus 22-én vasárnap délután 3 órakor Pest vármegye székházának közgyűlési termében évi rendes közgyűlést tart. A szolgálati pragmatika kérdése, előadó *Havas* Pál elők. A tanítói nyugdíj-törvény revíziója és a hevesmegyei tanító-egyesület indítványa ebben a kérdésben. Az állami tanítók nyugdíj-ügye, előadó *Vajda* Károly. A lakás-ügy, előadó *Bartha* Pál főtitkár.

— **Verekedő dákoromán.** *Jorga* jassy-i egyetemi tanár és képviselő a vasuti vendéglőben csunyan összeverekedett *Valenteanu* vasuti vendéglőssel, aki *Aehrenthal* éltette. Ugy történt az eset, hogy *Jorga* a vasuti vendéglő kertjében arról beszélt hallgatóságának, hogy Románia fegyveresen fogja meghódítani Erdélyt és Bukovinát, amelyre történelmi joga van. *Valenteanu* erre odakiáltott *Jorgának*: Éljen *Aehrenthal*, *Jorga* ráugrott, botjával véresre verte s a rendőrség választotta szét a dulakodókat. *Jorga* tanárt a szerb válság idején az osztrák-magyar monarchia ellen folytatott hajszája miatt egyszermindenkorra kiutasították Ausztria-Magyarország területéről.

— **Zubovics Fedor Rheimsban.** *Zubovics* Fedor huszárkapitány, akinek a léghajózásról legutóbb írt szakszerű cikkei feltűnést keltettek, a kereskedelmi minisztérium megbízásából tanulmányutra Rheimsba utazik, ahol jelen lesz az e hó 22-én kezdődő léghajó-versenyeken. *Zubovics* kapitány holnap utazik Rheimsba és hazatérte után be fog számolni tanulmányutjáról.

— **Sztrájkol a finmei villamos.** A *Mattuglie-Voloska-Abbázia* és *Lovrana* közötti forgalmat lebonyolító abbáziai villamos-társaság alkalmazottai több ízben fordultak az igazgatósághoz helyzetük javítása érdekében. Miután az igazgatóság nem volt hajlandó a munkások kívánásait teljesíteni, a munkások sztrájkba léptek. Az igazgatóság kezdetben a podgyász- és áru-forgalmat fenn akarta tartani, de ez sem sikerült. A voloskai rendőrség közbenjöttével a békéltető tárgyalások megindultak, de eddig eredménytelenek maradtak.

— **Jubiláns negyvennyolczas honvédelezredes.** Bem tábornok erdélyrészi dicsőséges hadjáratának legöregebb katonája: *Horváth* Ignác, a 48/49-es *Mátyás* huszárezred alezredese most töltötte be *Kolozsvárt* 96-ik évét. Az öreg alezredes a ritka évforduló alkalmából szeretettel üdvözölte *Eszterházy* *Miguel* gróf 48/49-es huszárszázados, a kolozsvári ereklye-múzeum tiszteletbeli elnöke, valamint *Nagy* *Pál* 48/49-es honvédfőhadnagy a kolozsvári honvédegyelet elnöke, *Horváth* alezredes egészsége kitünő. Dr. *Brandt* *József* orvos-tanár, ki nem rég meglátogatta, meglepedéssel konstata, hogy a jeles katonai szervei teljesen egészségesek s reméli, hogy a 100 esztendőt is eléri.

István-napi, legszebb és anafra a várbeli és a vidék népszendőkint Szent István külső képe utcaján, élénk a nyári Budan csak holnap együtt fogjuk ék erős, egészen él a hagyományos megrendülés. Szent István falaink deözönlő vidéki

gátossága Szent a reneszánszban elhelyezett egyfolytában, este hat óráig a napon a közönségnek is ulgóság gyűjtésén, e hó 21-én, délután három-

Szerviták temy Margit opera-ját fogja énealfred végzi.

gi Allami Tani-22-én vasár-é színházának ügyűlést tart. előadó Havas reviziója és itványa ebben gdíj-ügye, előadó Bartha Pál

assy-i egyetemi öben csunyan vendéglőssel t az eset, hogy arról beszélt gyveresen fogja amelyre tör- adakialtott Jor- grott, botjával ota szét a du- alság idején az folytatott haj- kiutasították

ubovics Fedor zászról legutóbb tek, a keres- lől tanulmány- les az e hó . Zubovics ka- hazatérte után

A Mattuglie- i forgalmat le- g alkalmazottai ghoz helyzetük zgatóság nem gait teljesíteni, zgatóság kez- at fenn akarta oskai rendőrség sok megindul- adtak.

alezredes. Bem adjárának leg- z, a 48/49-es ost töltötte be ezredes a ritka lvözölte Eszter- zázados, a ko- li elnöke, vala- hadnagy a ko- rváth alezredes ef orvos-tanár, déssel konsta- teljesen egész- ndőt is eléri.

— Új narkózis. Ledne, nantesi egyetemi tanár, arra a fölfedezésre jutott, hogy némely elektromos áram narkotizáló hatással bír. Állatoknál kábultságot tudott előidézni olyan árammal, amelyet egy sajátos készülék segítségével másodpercenként százszor meg lehet szakítani. Ez az úgynevezett Ledne áram az állati testen ugyanazokat a tüneteket idézi elő, mint amelyek az aether- és chloroformnarkózissal járnak. Embereken eddig még nem próbálta ki Ledne az áram hatásait. Ezzel az árammal azóta többen kísérleteztek és legújában Robinovits newyorki tanárno eredményei a legfigyelemreméltóbbak. Kísérletei azt tanusítják, hogy még nyolcz órán át tartó elektromos áram is változatlanul hagyja az elbódított állat vérkeringését, légzését és hőmérsékletét. Ezzel a módszerrel azonban nemcsak teljes kábultságot, hanem részleges bénulást is lehet előidézni. A kísérleti állat még egyetlen esetben sem pusztult el. A Ledne-áram, ha 5-10 voltos erejű, már bódítólag hat, ilyen csekély erejű áram pedig még nem fenyeget életveszedelemmel. Robinovits kísérletének legfényesebbike az, melylyel beigazolta, hogy az elektrokuczió által már mintegy az élettelenység állapotába hozott állati testeket új életre lehet kelteni. Ennél a kísérletnél az állatnak a fejét és a hátát leborotválták és az elektródokat olyanformán alkalmazzák, hogy a fején át a kathód, a hátán át pedig az anód-áramot vezetik és azután igen erős, életet oltó elektromos áramot bocsátana: rajta keresztül. Az állat rövid pár másodperc múlva a teljes élettelenység nyomait mutatja. Ha most az áram irányát felcseréljük s 2-3 másodpercznyi időközökben egy másodperczig tartó Ledne-áramot alkalmazunk s ezt az eljárást egymásután vagy háromszor ismételtük, a légzés újra beáll az állatoknál. Ezzel bebizonyult, hogy egy erős áram, amely önmagában halált idéz elő, elektromos áram által okozott teljes bénulásból életre kelti az állatot. A kísérlet sok kockázattal jár, de a legtöbb esetben biztos eredményt ígér. Robinovits ezzel az árammal az aether és chloroform által elbódított állatot is öntudatra tudja kelteni. A felfedezés sikere annál nagyobb, mert az elektromos árammal való elbódítás még olyan esetekben is veszedelem nélkül alkalmazható, ahol az aether-, vagy chloroformnarkózist a beteg állapotának súlyos volta megtilja.

— Kétyl Károly gyászsa. Nagy csapás érte idős Kétyl Károly dr. egyetemi orvosprofesszort: felesége, szüleitől Szigligeti Anna, ma hajnalban, életének hatvannyolczadik esztendejében meghalt. Az európai hírű orvosának házasságának harminczkilenczedik évében vesztette el feleségét, akinek halála több előkelő családot borít gyászba. A megboldogult uriaszony leánya volt Szigligeti Edének, a Nemzeti Színház egykori igazgatójának, aki maradandó alkotásokkal öröklötte meg nevét a magyar drámairodalomban. Temetése szombaton délután ötötől órákor lesz a Szentkirályi-utca 13. számú házából, az engesztelő szentmisét pedig hétfőn reggel kilenc órákor mondják a ferenczrendiek bélvárosi templomában.

— Nagy orkán. A francia lapok jelentik, hogy Franciaországban az Atlanti-óceán mellett fekvő partvidéken hatalmas vihar dühöngött, amely Párisban is érezte hatását. Számos hajószerecsétlenség híre érkezik. Brest mellett hosszú ideig hallható volt egy gőzös vészjele, de nem lehetett segítségére menni. Ma reggel matrózok két holttestet fogtak ki a tengerből. Két vitorlášhajó zátonyra jutott.

— Helyreigazítás. Lapunk folyó hó 18-iki számában megírtuk, hogy Szántó Izidor az „Egyetértés” nevében bankokat meglátogat és mint az Egyetértés alkalmazottja lép fel. Szántó Izidor ur ma megjelent szerkesztőségünkben és megkeresésére meggyőződést szerezünk arról, hogy az illető nem hivatkozott sehol sem az Egyetértésre és hogy eljárása kifogás alá nem esik.

— A kőfaragómunkások munkaadók ellen. A kőfaragómunkások nincsenek megelégedve anyagi helyzetükkel. Sorsuk javítása érdekében hetenkénti bizalmas gyűléseken tanácskoznak egy közeli bérharcz eshetőségei felől. Sztrájkmozgalmuk az eddigi jelek szerint nyilván őszszel tör ki. A kőfaragó munkaadók a mozgalommal szemben még nem foglaltak állást.

— A szerelmes hadügyminiszter. Oroszországban most nagy feltűnést kelt a szent szinódusnak egy válóperben kimondott döntése, amelynek kieroszakolásában nagy szerepet játszott Szuhomlinov tábornok hadügyminiszter. Az Oroszország védelmi terveivel nagy előszeretettel foglalkozó tábornok ugyanis nemcsak ezen a téren keresi a babérokat, hanem rendkívül bátor és sikeres hadjáratot folytatott most egy Butovics nevű dél-oroszországi nagybirtokos ellen is, akitől végül is elhódította a feleségét. A férj ellen az asszony által beadott válópört ugyanis a tábornok személyes közbenjárása után, a szentpétervári konzisztórium — rendes szokástól eltérőleg — az asszony javára döntötte el és kimondta a válást. Az érvényben lévő törvényes szabályok szerint, a szóbanforgó válópör nem is tartozott volna a szentpétervári konzisztórium illetékességi hatáskörébe, minthogy a házastársak Kiebben laktak, a szent szinódus azonban ebben az esetben kivételesen megengedte, hogy a válópör Szentpéterváron tárgyalassék, — nyilván a tábornok lakhelyére való tekintettel. A válópör megindításáról azonkívül elfelejtették a férjet értesíteni, és így a házasságát az ő távollétében bontották fel, és emellett, mint büntös házastársat, anyagi kártérítésre is kötelezték. A válóper gyors és a tábornokra nézve kedvező eldőlése után, Szuhomlinov sietve közzétette az elvált asszonynyal kötött eljegyzését. Erre azonban megmozdult Butovics ur is, aki annak idején még akkor is hallgatott, amikor a kievi hatóságok bírságokkal, kiutasítással és elfogatással fenyegették, ha Szuhomlinov javára bele nem egyezik a válásba. Akkoriban csak annyit tett meg, hogy az üldözöttek elöl külföldre menekült. A döntés kimondása után azonban megbízott ügyvédje útján kivételte a válópör aktáit és azokból kimutatta, hogy a konzisztórium a férjnek egy nevelőnő irányában tanusított állítólagos és a konzisztórium által bebizonyítottan vett vonzalma miatt bontotta fel a házasságot az ő terhére. A bizonyítékokat több, írásbeli tanuvallomás képezte, amelyek azonban egytől-egyig hamisítottak voltak. Ezeket a kitalált tanukon kívül, egy valóságos tanu is jelentkezett, egy többször büntetett, teljesen megbízhatatlan hivatalnok személyében. A nagyközönséget rendkívül felháborította ez az eset, mert bár szokva vannak a hatóságok visszaéléseihez, annyira azonban önkényesnek mégsem tartották a konzisztóriumot, hogy egy miniszter kedvéért a legelémibb polgári jogot is lábball tiporják.

— Mikor a villamos kábel elszakad. A felsőolaszországi Leccóból szörnyű szerencsétlenség híre érkezik. Olginadeban elszakadt egy nagyfeszültségű villamos kábel és ráesett a villamos világítást közvetítő vezetékre. Valamennyi házban, ahol villammal világítanak, a vezetékek megtüzesedtek. Az oltási kísérleteknél tíz ember villamos ütés következtében meghalt, husz többé-kevésbé megsebesült. Azonnal Leccóba táviratoztak, ahonnan nyomban tüzoltók és hatósági személyek érkeztek, hogy segítsé nyújtsanak.

— Robbanóanyag a szónökszletben. Londonból jelentik nekünk: Az Edinburg herczeg czirkálóhajón, amikor a portsmouthi kikötőben szemet vett föl, a szén között három robbantó anyaggal megtöltött kis csomagot találtak. Minthogy az utóbbi napokban a „Lord Nelson” és „Viktórusz” hadihajókon is találtak a szén között robbanószerkeket, szigorú vizsgálat indult meg annak megállapítására, hogy vajjon az angol hadihajók ellen irányuló rendszeres merénylőtről van-e szó. Az sem tekinthető ugyanis kizártnak, hogy a robbanó anyag a walesi szénbányákban vigyázatlanság folytán került a szénbe.

— Hazasság. Győrössi-Csepreghy Ferencz, m. kir. honvédfőhadnagy eljegyezte Eberling István székesfővárosi műszaki tanácsos leányát, Arankát.

— Nászajándékok. jeggyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műtörás ékszerterelepen, Budapest, VII., Erzsébet-körut 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— Beszakadt hid. Chicagóban beszakadt egy hatalmas hid. Sok ember odaveszett, harmincznál többen súlyosan megsebesültek.

— Végzetes földbeomlás. Megdőböntő szerencsétlenség történt ma délután a Gyáli-uton. A Gyáli-ut 21. számú telke közvetlen szomszédságában egy hat-nyolcz méter magas domb terpeszkedik. A környék, különösen a közeli munkástelep gyermekei előszeretettel keresik fel ezt a dombot és ott játszadoznak. Ma délután négy fiatal gyermek, névszerint Bellei Géza 11 éves tanuló, Hollós Vilma 8 éves tanuló, Slányi Annuska 12 éves tanuló és Brünn Ilonka 11 éves tanuló azal szórakoztak a domb körül, hogy a domb aljába mély barlangokat ástak és azokba bebújtak. Az ásás folytán erősen meglazult földdarab egy észrevétlen pillanatban beomlott s a négy szerencsétlen gyermeket, akik éppen a maguk ásta barlangokban tartózkodtak, maga alá temette. A domb beomlását legelőbb a szomszédos honvédkórházból vették észre. Nyomban több katonaoivos és közkatona jelent meg a helyszínen és hozzáfogtak a gyermekek megmentéséhez. Időközben értesítették a mentőket is, akik dr. Schwarz vezetése alatt automobilon rohantak a szerencsétlenség helyére. Katonák és mentők hosszas fáradozással kihúzták a romok alól a szerencsétleneket. A három leányon már egyáltalán nem lehetett segíteni: mindnyoman halottak voltak. Bellei még élt, amikor kihúzták, de néhány perc múlva ő is meghalt. A szerencsétlenség híre az egész környék részvétét megmozgatta. A kis holttesteket a rendőrség bevittette a bonczoló intézetbe.

— Zsaroló „magántanár.” Özvegy Neufeld Sándorné, akinek a Király-utca 13. szám alatt van az üzlete, a napokban ajánlott levelet kapott. Amikor felbontotta, minden sor írás nélkül egy, az ügyészségnek címzett feljelentést talált, amelyben valami Riesz Lajos nevű ember elmondja, hogy Neufeld Sándorné az üzletvezetőjével egyetértésben 1906. június 15-én megmérgezte a férjét. Az asszony megdőbönt a furcsa küldeményen s megbízta egyik ismerősét, hogy érdeklődjék a dolog után s tudja meg, ki küldötte a levelet. Kiderült, hogy a feljelentést Riesz Lajos 58 éves magántanár tette, akinek azonban már hónapok óta keresete nincs. Az asszony megbízottja elment a „tanár” lakására és kérdőre vonta. Riesz Lajos kijelentette, hogy ő írta a feljelentést, de tévedés van a dologban. Ő a feljelentést az ügyészségnek akarta beküldeni, valaki azonban illetékellenül hozzájutott s nyilván zsarolási szándékkal küldte el az ő tudta nélkül a megvádolt asszonynak.

— Így nem marad más hátra — mondotta — minthogy még egyszer megírom a feljelentést, mert nem tűri az igazságérzetem, hogy a szörnyű bűn megtorlatlanul maradjon.

Nyomban látható volt, hogy a tanár ur mit akar a feljelentéssel. A megvádolt asszony megbízottja tárgyalásokba bocsátkozott Riesz Lajossal, végül is hajlandó volt 1000 koronáért elnyomni „igazságérzetét.” Egyelőre 400 koronát kért, a 600 koronára csak később tartott igényt, amikor Neufeldné meggyőződik arról, hogy a feljelentést csakugyan nem teszi meg A 400 koronát át is adták Riesz Lajosnak, de megtették ellene a rendőrségen a feljelentést. A főkapitányság tegnap beidézte Riesz Lajost és kihallgatása után letartóztatta.

— Gyilkosság a vágóhídon. Szabadkáról jelentik: Özvegy Mánics Antalné, a város leggazdagabb mézáróasszonya tegnap délután szokásához híven kint volt a szabadkai vágóhídon, hogy segédeit ellenőrizze. Egyszerre odalépett hozzá Nagy Mihály békkereskedő, a budapesti Kuzmán és Bayerlein-czég bevásárlója s rárvallt az asszonnyra:

— Miért nem adja el nekem az áruját?

Mánicsné hátat fordított neki.

Ezen Nagy annyira feldühödött, hogy előrántott egy borjувágókést s azt teljes erővel bele-szurta Mánicsné lágyékába. A 70 éves asszony megtántorodott, a vér egyszerre magas sugárban szökött ki testéből. Nagy ismét rá akart rohanni, de Szkala Péter rendőr odaugrott és lefogta a feldühödött ember kezét. Mánicsné haldokolva beszállították a kórházba. Az orvosok, tekintettel magas életkorára, nem igen biznak felgyógyulásában. Nagyot pedig átadták az ügyészségnek. Nagy Mihály azért haragudoit Mánicsnéra, mert a mézárósné a múlt hét péntekjén goromba hangon beszélt vele. Mánicsnénak a fiát, aki ugyancsak mézárós volt, ezelőtt öt esztendővel szintén egy bevásárló szurta agyon.

— **Nagy bányásztrájk előtt.** A belgiumi munkáspárt főtanácsa kiáltványt adott ki, amelyben azzal fenyegetődik, hogy 120.000 bányász azonnal sztrájkba lép, ha nem adják meg a nyolcz óras munkaidőt.

— **Szerencsétlenség egy tölténygyárban.** A komáromi katonai tölténygyárban nagy szerencsétlenség történt ma délelőtt. A tüzérség katonai tölténygyára a várban van elhelyezve. Eddig még ki nem derített okból egy régebbi szerkezetű ágyú-löveg felrobbant. A robbanás nagy pusztítást vitt véghez. Az ablakok bezúzódtak, a munkaterem felszerelése egymásra zuhantak és a szertehulló szilánkok több alkalmazottat megsebesítettek. Két gyári alkalmazott *életveszélyes sebesülést szenvedett. Többen könnyebben megsebesültek.*

— **A Magyar Tudományos Akadémia jutalomlételei.** A Magyar Tudományos Akadémia főtájkarsága most ismételtén közölte a főtájkarság jutalomlételeit, amelyek a folyó év szeptember 30-án járnak le. Ilyen a *Bezerédy István* élet- és jellemrajzának megírására hirdetett pályázat, melynek jutalma 2000 korona; továbbá a *gróf Teleki József*-jutalom, amelynek összegére, 100 aranyra tiszta vígjátékok pályáznak, bőhözátok kizárásával. A verses forma előnyül tekintetik. A *gróf Karátsanyi*-jutalomért komoly drámai művek pályáznak. A legjobbnak ítélt pályamű jutalma 400 arany. A *Farkas-Raskó*-alapítványból 200 korona jutalom hirdetik hazafias költeményre, amely lehet himnusz, óda, elégia, ballada, költői ebeszés, tanköltemény vagy szatira. — A *Bulyovszky Gyula* nevére tett alapítványból 400 koronás jutalmat tüztek ki egy ódai költeményre, amelynek tárgya lehet a magyar nemzet hazafias küzdelmeinek érzelmek és eszmeköréből veendő. A *gróf Nádasdy Tamás* nevére tett alapítványból 100 arany jutalmat tüztek ki elbeszélő költeményre, amelynek tárgya lehet történelmi, mondai vagy a jelen életből való. A Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület *Fáy András* nevére tett alapítványból 6000 korona jutalmat tüztek ki a következő tételre: Fejtsék ki a modern szociálpolitika állása a főbb európai államokban, különös tekintettel Magyarországra. A jutalmazott munka a szerző tulajdonára marad, köteles azonban azt egy év alatt legalább 300 példányban kinyomtatni, három nyomtatott példányt a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesületnek díjtalanul átadni. A jutalom csak ezeknek a feltételeknek teljesítése után adatik ki. — A *Lukács Krisztina* nevére tett alapítványból 2000 korona jutalmat tüztek ki a következő tételre: Dolgoztassék ki az agrárpolitika rendszere, különös tekintettel hazai viszonyainkra. A pályázatra csak a munka tervrajza, esetleg valamely kidolgozott fejezet kíséretében küldendő be s a legjobb terv beküldője a mű megírására megbízást kap. Ez a pályázat nyílt, ennél a jelíggel levéllel beküldött dolgozatokat nem fogadják el. — Az ifj. *Bojár Vidyácz Sándor* emlékére tett alapítványból 2000 korona jutalmat tüztek ki a következő tételre: Kiváncsok a magyar királyi udvari kancellária története 1690-től 1848-ig, a korábbi fejlődést feltüntetve bevezetés kíséretében. — Az *Inoly Arnold*-alapítványból 2000 korona jutalmat tüztek ki a következő tételre: Adassék elő a cseh huszita mozgalomnak és uradalomnak története Magyarországon. (A cseh történelmi források felhasználandók). — Az *Első Magyar Általános Biztosító Társaság* alapítványából 1000 korona jutalmat tüztek ki a következő tételre: Fejtsék ki az agrár- és iparállam közgazdasági és társadalmi jellege és jelentősége. — A *Dóra*-alapítványból 50 arany jutalmat tüztek ki a következő tételre: Adassanak elő a hitel és bankintézmények terén mutatkozó újabb irányok. Minden a fenti tételekre vonatkozó pályázat folyó évi szeptember hó 30-ig a Magyar Tudományos Akadémia főtájkari hivatalához küldendő, a határnapon túl semmiféle pályázatot el nem fogadják. A pályamű külső borítékára, valamint a jelíggel levélre is, feltűnő helyen ráirandó, hogy melyik pályázatra küldetik be. A pályaműveket idegen kézzel, vagy géppel, tisztán és olvashatóan írva, lapszámozva, köve kell beküldeni. A szerző nevét, polgári állását és lakhelyét tartalmazó pecsétes levélén ugyanazon jelíggel kell állnia, mint a pályamű homlokán. Alnév alatt pályázóknak a jutalom nem adatik ki. A jutalmat nem nyert pályaművek kéziratát az Akadémia levéltárában maradnak s csak engedély mellett másolhatók le az Akadémia helyiségében. Egyébiránt bármely, ha csak formai kellékek is elhanyagolása, elejti a szerzőt a jutalomtól.

— **Halálozás.** *Felcides Lajos* nyugalmazott telekkönyvezető, 48-as honvéd, 84 éves korában, Pozsonyban meghalt.

Szukics János, a kaposvári függetlenségi párt régi harczosa, 76 éves korában, Kaposváron meghalt.

Imrich János állami elemi iskolai igazgató, augusztus 17-én, életének 43-ik évében elhunyt.

Óz. Kapsinszky István szül. kisazari *Azary Anna*, élete 78-ik, özvegyének 48-ik évében, hosszas szenvedés után augusztus 16-án elhunyt.

— **Rejtélyes gyilkosság.** Titokzatos körülmények között gyilkolták meg *Weinlich Lajos* 21 éves kolozsvári kárposztosgedet. A szerencsétlen áldozat *Csernyánszky Lajos* kárposztos műhelyében dolgozott s tegnap este félkilenczkor jött el a műhelyből. Hogy hol, merre járt, azt nem tudják pontosan megállapítani. Tíz óraker este egy nőismerősével beszélgetett, háromnegyed tizenegykor pedig már halva feküdt házuk udvarán. Szülei halották, amint fiuk a kapuhoz érkezett, megfordította a zárban a kulcsot, de mielőtt még a kaput kinyitotta volna, valaki elkiáltotta magát:

— Fusson az ur!

Egy-két másodperc múlva újra hallották:

— Szervusz Lajos, most emehelsz!

Nyomban rá a fiu jajkiáltása hallatszott, *Weinlich* még elvászorgott s késszurással okozott sebével, az udvaron néhány lépésnyire s szüleinek lakása előtt összeesett. Mire testvérei kimentek az udvarra, halva volt már a szerencsétlen. A rendőrség azonnal hozzá kezdett a nyomozáshoz, azonban vajmi keveset állapított meg. Két tanu akadt, akik a gyilkosság idején két alakot, egy urias külsejű és egy parasztruhásat láttak kifutni az utcából, de közelebbi adatok hián ezeknek semmi nyomuk. A rendőrség egy szolgálégyre gyanakszik, akit *Weinlich* még a tavasszal felpofozott, mert hugát megbántotta. Többen hallották, hogy a szolgálégy akkor kijelentette, hogy lesz még alkalma visszatorolni a pofonokat. Ez a legény néhány napja ismét Kolozsvárt van. Karikalábu s a Kismező-utcából kirohanó rejtélyes ismeretlenek egyikének szintén görbe a lába. A rendőrség most ezt a karikalábu szolgálégyt keresi.

— **A Feri.** Csudaszép, kékszemű, 16 esztendő leányt talált az egyik szegedi rendőr a Rökus-állomáson az éjszaka. A leány egyedül és idegesen sétálgatott a pénztár előtt. Kihívón nézett a férfiakra. Majd sirni kezdett.

— **Miért sir kisasszony?** Igazolja magát — szavakkal szólította meg a rendőr.

En *Kiss Agnes* vagyok. Hódmezővásárhelyről jöttem át Szegedre szolgálni.

— **Szolgálni?** Hisz ur leány a kisasszony — csodálkozott a rendőr.

— **Dehogy, nem, én, én cseléd vagyok, szobaleány, hagyjon békét rendőr bácsi, kérem.**

A rendőr látta, hogy a cselédkönyvből a cseléd személyleírása nem vonatkozhatik a tengerkékszemű, kedves, fehérarcú leányra, akit ur leányának nézett. Nem tehetett mást — mert az állomáson mindenki csodájára járt a ritka szép leány — bekísérte a városházára az éppen éjszakai szolgálatban levő rendőrbiztos elé. Vallatára fogták a leányt. Kezdetben tagadott mindent, erősítette, hogy cselédeleány, később pedig a következőket mondta el sirva:

— **Nem cselédeleány vagyok.** *Kiss Agnes* nálunk volt cseléd. Hódmezővásárhelyen lakunk, közel a Feketesas-kávéházhoz, földszintes házban. Az Orosháza felé eső határban nagy birtokunk van.

— **En szerelmes lettem.** Nem árulom el, kibe. Nagyon szeretem, június óta. Esküdött, hogy feleségévé tesz. Elhittém. Az édesapám nem engedte be a házába a Ferit. Tegnap éjszaka kiszöktem a házból, találkoztam a Feketesas előtt a Ferivel. Azt mondta, hogy eljövünk Szegedre. otthon meg se tudják. Visszamentem a szobámba a zsebpénzemért, meg hogy átlözzek. A népkertnél este tíz óraker a vonatba ültem a Ferivel. De sokan szállunk be a kocsiba. A Feri azt mondta, hogy jobb helyet keres. Elindult a vonat, azóta nem látam a Ferit, nem tudom, leszáll-e vagy Szegedre jött vele? Vigyenek vissza, jaj, édesanyám, jaj nekem!

Ennyit mondott a szerelmes szívű, gyönyörű szép kis lány. Kedden délelőtt még Szegeden tartották a leányt, délután pedig titkos rendőr ült vele a vonatba és hazavitte a szüleihez Hódmezővásárhelyre.

— **Elfogott betörők.** Aradon a rendőrség ma letartóztatta *Gotteszmann Gyula* és *Padla Gyula* nagyvárad katonaszökevényeket, kik Bihar-, Arad- és Békésmegyét bejárva, mindenfelé betöréseket követtek el. A rendőrség ép akkor fogta el a két szökevény betörőt, midőn a korzón ékszerket akartak értékesíteni.

— **Vonatkisiklás.** Az államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a ma közlekedett 61. számú tehervonat mozdonya és nyolcz kocsija Szár és Bicske állomások között kisiklott. A pálya mindkét vágánya eltorlaszoltatott. *Fischer Péter* vonatvezető meghalt, *Schlesinger* és *Knopf* vonatkísérők könnyebben, *Pintér István* fékező súlyosan megsérült. A kisiklás a másik vágányon közlekedett 80. számú tehervonat egyik kocsijáról a két vágány közzé leesett vasuti kerékpár okozta, mely a 61. számú vonat mozdonya alá került. A személyforgalom átszállással tartatik fenn. Egyik vágány előreláthatólag holnap délre szabaddá tétetik. Vizsgálat folyamatban.

— **Tévedés.** ha valaki azt mondja, hogy osztrák czég jobb kávét adhat vagy olcsóbban számít, mint *Fratelli Deisinger* fiumei czég Budapesten, a királyi bércpalotában.

— **Szent-istván ünnepély az Amerikai-parkban.** Pénteken, szombaton és vasárnap, három napig tartó nagy Szent Istvánnapi népiünnepélyt rendez európai hírű mulatóhelyén *Fridmann A.*, az Amerikai-park igazgatója a vidékről a fővárosba ránduló közönség üszteleteré. A emekül összeállított program nagy meglepetéseket tartogat a közönség számára. Többek között konfetti csata lesz s a belépésnél minden látogató ajándékba kap egy csomag konfettit. *Fontaine-lumineuse* és gyönyörű amerikai tűzijáték, honvédezenek és egyéb zenekarok művészi játéka teszi élvezetessé mindhárom ünnepi estét. A nagy varieté-színpadon mindegyik estén fellép *Fred Marion*, a világhírű zeneimittátor, az orosz czár kiütemített művésze. Pénteken és vasárnap délután 5 óraker a nagy varieté színházban *gyermek- és népeldadás* lesz, teljes műsorral, de mindezeket kívül is egész sereg szórakozás áll a közönség rendelkezésére. A gyönyörű mulatóhely területét erre a három napra pompásan feldiszipitette az igazgatóság s az egész Amerikai-park valóságos fényárban uszik az ünnepek estéin.

— **Lupás Léni újabb áldozatai.** Közöltük, hogy a minap letartóztatták Aradmegyében *Lupás Léna* ismert kuruzslónőt, aki a *Jäger Mari* receptje szerint több embert elküldött a másvilágra. Most nem kevesebb, mint *öt halottat jelentettek be*, akiket a veszedelmes asszony segítte a másvilágra. Mint egy aradi távirat jelenti, *Repszeg* aradmegyei községben egy egész elpusztult család meggyilkolásával vádolják *Lupás Lénát*. *Halmazsán Jánosné* jelentette a csendőrségen, hogy a kuruzslónő „gyógyította” a férjét, ennek apját, anyját és még két rokonukat, akik *valamennyien meghaltak*. A kuruzslóasszony férjét is letartóztatták.

— **Végzetes kaland.** A Magyar Folyam- és Tengerhajózási R. T. „Kékes” nevű vontató-gőzcsónak parancsnoka *Dobozy Pap Elemér*, a hajó kezelője *Györi Farkas Zalán* és a hajó kormányosa *Kring Antal*, ma délután a bázsiási hajóállomás előtt a Dunán csónakáztak. Ép ezidőben jött Orsova felől a „Margit” nevű személyhajó, melynek farához kötötték csónakukat, hogy az vontassa őket. A Margit parancsnoka tiltakozott cselekvésük ellen s a bázsiási hajóállomástól el sem akart indulni, azonban nevezettek nem tájtítottak, mire a Margit megindult. Alig hagyta el a hajó az állomást, a csónak a nagy hullámoktól felborult és a benne ülők a vízbe estek. A Margit személyhajó azonnal horgonyt vetett, lebecsátotta a mentőcsónakot s a hullámokkal küzdők megmentésére sietett. *Kring* kormányos uszva megmenekült, *Dobozy Pap Elemér* parancsnok és *Györi Farkas Zalán* kezelő azonban mielőtt a mentőcsónak felvehette volna őket, alámerültek és a vízbe fuladtak. Holttestüket eddig nem találták meg. A parancsnok 32, a kezelő 26 éves fiatalember volt.

MOLL-féle SÓSBORSZESZ

Legjobb fájdalomcsillapító bodörzsölés esz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban olomnal zárt (plombirt) üvegekben 2 koronáért kapható. MOLL. készítmény kérendő.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBEN 9. SZ.

Vidéki megrendelések naponta postautárvét mellett teljesítiknek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

MOLL-féle SEIDLITZ-por

felülmulthatatlan háziser mindama gyomorhajóknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 kor.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBEN 9. SZ.

Vidéki megrendelések naponta postautárvét mellett teljesítiknek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

— **Összedől balloncsarnok.** Bresciából jelentik nekünk: Tegnap éjfél tájban óriás szélvihar támadt, amely a Monte Chiarin ledöntötte a ballonok és a repülőgépek versenyére készített csarnokot. A csarnokkal együtt a repülőgépek versenyére már Bresciába küldött repülőgépek is elpusztultak.

— **Halálos végű csónakázás.** Schleiffelder Ottó bécsi udvari optikus tegnap a Wolfgang-tavon szerencsétlenül járt. Schleiffelder vitorlás csónakján szép időben kirándult a tóra. Két fia egy másik csónakon követte. Egyszerre nagy vihar támadt, amely elől nem tudott idejében a kikötőbe menekülni. A vihar Schleiffelder csónakjának árbocját letörte és a lezuhanó nehéz árbóc agyonütötte. Két fia segítségére sietett Schleiffeldernek, de már akkor halott volt. Egy hölgy, aki ugyanabban a csónakban volt, uszva menekült meg. Schleiffelder a legkiválóbb bécsi optikusok egyike volt s Budapesten kezdte meg pályáját.

— **A barátok.** Szabadkán Klimek János és Hefcsics József munkások együtt mulattak az éjjel és együtt mentek hazafelé is. Utközben Hefcsics Klimeket sző nélkül négyszer mellbeszurta késével. Klimeket haldokolva szállították a kórházba. A gyilkos ellen a vizsgálat megindult.

— **Vasuti tolvajbánya.** A soroksári vasúti állomással szemközti szalmakazlakban több Marienbadba feladott ládát, kosarat és skatulyát találtak kifosztva, bár a Mávhöz eddig panasz nem érkezett. A vizsgálat megindult s kiderült, hogy a Budapest—Zimony közötti vonalon egy ismeretlen bünszövetkezet rendszeresen fosztogatta a vasúti kocsikat és az üres ládákat Soroksáron ledobták, hol a czinkostársak azokat a szalmakazlakba rejtették el. A vizsgálatot erélyesen folytatják.

— **A gyorsforraló.** Kecskemétről jelentik: Czegléd-Berczel községben Lestár János másfél éves gyermek, miközben 8 éves bátyja szüleinek távollétében egy gyorsforralót teát melegített számára, a gyorsforralót magára rántotta. A gyermek ruhája tüzet fogott és égési sebeibe rövid idő alatt belehalt.

× **Bob hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.**

× **Igyék naponta ebéd előtt dr. Hommel-féle Haematogént.** Étvágya fokozódik, idegrendszere erősödik és rögtön helyreáll közérzése. Kérjen azonban kifejezetten dr. Hommel-féle Haematogént és utasítson vissza minden utánzatot.

× **Fővárosunk legmegbízhatóbb intézménye dr. Batizfalvy fogorvos, egészs. tanár, fogorvosi intézete** (Károly-körút 3. sz.), melyet a vallás- és közoktatásügyi miniszter is elismerő leirattal tüntetett ki. Különösen ajánlható a fogápolásra szorultaknak, mert ott az igazgató-főorvos személyes felügyelete alatt készülnek a legmegfelelőbb műfogak az intézet fogtechnikai osztályában.

× **Dr. Höbög Izsó villanygyógyító és Röntgen-Intézete** (Budapest, IV., Károly-körút 24.) új prospektust adott ki, melyben ábrákkal szemléltetően vannak leírva a villany-, fény- és Röntgen-gyógyászat összes eljárásai, melyek csaknem az összes idült betegségeknek beváltak, még oly eseteknél is, melyek évek óta állnak fenn és eddig minden orvosi kezeléssel dacoltak. E gyógyeljárások igen kényelmesek és teljesen fájdalommentesek. Az Intézet a prospektust minden érdeklődőnek kívánatra szívesen ingyen és bérmentve megküldi.

× **Podor-féle vívőterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítanak a gyermektorna- és vívásra.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET

(*) **Don Quijotte.** (Bemutató a Fővárosi Nyári Színházban.) Budán ma ismét premier volt. Színpad került „Don Quijotte” regényes operett, melynek szövegét *Liptai Károly*, zenéjét pedig *Garami Béla* írta. „Don Quijotte” már több nagyobb vidéki városban került színre mindenütt szép sikert aratva. Zenéjének egyik-másik népszerűbb száma már itt a fővárosban sem ismeretlen és bizonyos, hogy a mai premier után még szélesebb körben lesz ismeretes. Garami zenéje könnyed, melodikus és pompásan simul a romantikus szöveghez. Sanchetta szólója, néhány duett és a második felvonás bordala és imája a kiemelkedőbb részek

Don Quijotte zenéjének. A darab meséjét Cervantes regénye után *Liptai Károly* írta. Egy spanyol nemes a sok regényolvasástól megzavarodva középkori lovagnak képzelet magát és Don Quijotte néven kalandokra indul szomszédjától Sanchó Pansától kísérve. Don Quijotte huga, a szép Sanchetta nagybátyja hóbortja miatt nagyon szerencsétlen, mert azt hiszi, hogy imádójának Carascó diáknak szülei emiatt ellenezni fogják, hogy az őt nőül vegye. Mindenféle csellel igyekeznek Don Quijottét észretéríteni, ami sok kaland után végre sikerül és a két szerelmes egymásé lesz.

A közönség igen melegen fogadta az újdonaságot és a szereplőkkel együtt nagyon sokszor hívta a lámpák elé a szerzőket is. Az előadás ma is kifogástalan volt. A czimszerepet *Bálint* játszotta azzal az ambícióval, mely ezt a fiatal színészt rövid idő alatt a Krecsányi-társulat egyik oszlopos tagjává tette. *Fóthi Frida* Sanchetta szerepében ma is közvetlen játékkal és pompás hangjával járult hozzá azt est sikeréhez. *Albert Erzsébet* a diákot játszotta, szokott temperamentumával. Dicsőreget érdemel *Mihályi Julia*, mint Polifónia gazdasszony. Pompás alakot csinált *Sancho Pansából Tábort. Rózsa* Lajos gyönyörűen énekelte a banditavezér bordalát, *Latabár* nagyon mulatságos volt egy képzelt fődvármester szerepében. *Virág* sok humorral játszott egy borbélyt és *Kövesy* méltóságteljes plébános volt. A darabban előforduló tánczok betanításáért *Faludi* érdemel dicsőreget.

(*) **Komlói Emma** a „Tánczos huszárok”-ban. Komlói Emma a Királyi Színház most szerződött primadonnája, ma lépett föl először a Rajnai Szíriai operettjének a női főszerepében. A művésznő tisztelői mind eljöttek ez előadásra, úgy, hogy a meleg daczára a színház nézőtere egészen megtelt. Ez a teli nézőtér tapsolt és lelkesedett a Komlói Emma gyönyörű alakításán. Ebben a szerepben Komlósinnak a hatalmas, tisztán csengő, telt hangja és az elsőrangú énektudása kitűnően érvényesült. Lobogó temperamentumát egészen beléontotta szerepébe, csupa frissesség, csupa tűz volt a játéka. A publikum elhalmozta szeretetével kedvenc primadonnáját, akinek a mai estén számtalan nyiltszini tapsban, kihívásban és tömördek virágban volt része. A siker egy része *Ötvös Gittát* is megilleti.

(*) **Az első próba.** A Vígyszínház nyári szünete véget ért és holnap délelőtt már folytatják a próbákat azokból az újdonaságokból, amelyeknek előkészületeit még június hóban megkezdtek. Augusztus hóban, szokás szerint, az idén is a múlt szezon legkedveltebb darabjai töltik ki a műsört, és ezek közül az „Édes teher”, *Heltai Jenő* jóízű énekes vigjátéka nyitja meg szombaton, e hó 21-én a színházi esztendőt. Másnap, vasárnap a „Király”, *Fleurs*, *Caillavet* és *Aréne* híres vigjátéka kerül színre. Az első bemutatót szeptember elején tartják meg.

(*) **Színészet Hódmezővásárhelyen.** Az aradi színtársulat most kezdte meg két hónapra terjedő nyári szezonját Hódmezővásárhelyen. A színi szezon vendégjárással vezette be *Szendrői Mihály* igazgató. Komlói Emma vendégszerepelt négy napon át Hódmezővásárhelyen, ma pedig *Ternovszky Margit*, a gyönyörű hangú, bájos művésznő volt vendége a hódmezővásárhelyi színháznak, hol zsufolt ház előtt, óriási siker mellett, *Lilit* játszotta. E hét végén *Ternovszky Margit* újból vendége lesz a hódmezővásárhelyi színháznak, hol zsufolt ház előtt, óriási siker mellett, *Lilit* játszotta. E hét végén *Ternovszky Margit* újból vendége lesz a hódmezővásárhelyi színháznak, hol zsufolt ház előtt, óriási siker mellett, *Lilit* játszotta. E hét végén *Ternovszky Margit* újból vendége lesz a hódmezővásárhelyi színháznak, hol zsufolt ház előtt, óriási siker mellett, *Lilit* játszotta.

(*) **Szerződés a vidéki színházaknál.** Erdélyi Miklós, a nagyváradi színház igazgatója szerződött szeptembertől *Mihályi Ernő*t, a kiváló operett és operett-tenoristát. *Palágyi Lajos*, a miskolci színház igazgatója szerződött *Kovács Lily* szubrett-énekesnőt, *Ráday Janka* operett-énekesnőt és *Szakál Sándort*. *Dr. Janovics Jenő*, a kolozsvári Nemzeti Színház igazgatója szerződött *Beregi*

Adolfot. *Szabó Ferencz*, a nyitra-besztercebányai színház igazgatója szerződött *Gáspár Jenő* operett-buffo komikust, *Papp Erzsébet* komikát, *Galgóczy Lajos* tenoristát, *Nagy-György Pirokska* naivát és *Selő Renée* szubrett-színésznőt. *Dr. Farkas Ferencz* igazgató szerződött *Sádry Margitot*, *Aczél Antalt* és *Pálffy Margitot*. *Fehér Károly* az erdélyi második színi kerület igazgatója szerződött *Fekete Adolf* karmestert, *Palásthy Sándor* igazgató szerződött *Szász Annát*.

(*) **Városligeti Színház.** Nagy érdeklődés mutatkozik, különösen a vidékről felránduló közönség körében a Városligeti Színház pénteki Szent István-napi előadásai iránt, amikor is délután mérsékelt helyárral a szerfelett kacagató „A Smokk-család” pesti bohózat, este rendes helyárral *Küry Klára* felléptével „Az erdészleány” pompás operett kerül színre. „A Smokk-család” szombati és vasárnap esti előadására, ugyiszintén „Az erdészleány” vasárnap délutáni előadásához — melyen *Küry Klára* is fellép — tömeges előjegyzés történt. *Josefin* szerepét „Az erdészleány”-ban péntektől kezdve *Vörös Illy* játssza.

(*) **A Nemzeti Színház nyári tárlata** Szt. István-napján, a vidéki közönségre való tekintettel, egész nap nyitva lesz. A csoportokban érkező látogatók félárú jegykedvezményben részesülnek.

(*) **A színészegyesület tanácsulása.** Az országos színészegyesület tanácsa a nyári szünet után első ülését e hó 24-én, kedden délután három órakor tartja. A tanácsülés tárgya a jövő színházi évad még ki nem adott színgazgatói engedélyek feletti határozathozatal lesz.

(*) **Bábszínház a Váci-utcában.** Szeptember közepe táján a Jelzáloghitelbanknak Váci-utca 9. szám alatti palotájában új színház nyílik meg. A földszinti nagy dísztermet alakítják át a londoni Marionett-színház mintájára díszteremmé. A teremben hétszázhetven ülőhely, 14 páholy lesz. Az átalakítás *Löllach Kálmán* ismert magyar műépítész tervrajza szerint készült. A színház igazgatója és tulajdonosa *Németh Andor*. Nálunk Magyarországon ez lesz a legelső állandó Marionett-színház, melynek előadásra kerülő darabjait legkiválóbb magyar íróink készítik. A megnyitó előadásra *Herceg Ferencz* írt roppant elmes és hangulatos prologust, mely után a „Hoffmann meséi” című daljáték fog színre kerülni egy tizenhattagú francia zenekar kísérete mellett, a kis marionettek közreműködésével.

Nyári mulatságok.

A margitszigeti ünnep. Méreteiben rendkívüli lesz az ünnep, mely szombaton, augusztus 21-én reggel nyolcz órától másnap hajnalig fog az egész Margitszigeten lefolyni s a melynek egész jövődelme a *Dunántúli Közművelődési Egyesület* anyagi erejét van hivatva gyarapítani. A délelőtti ünnepségek gazdag sorozata a gyönyörűen fölépített magyar faluban fog lefolyni s a változatos program a faluban késő estig tart. A műsor ma egy új számmal gyarapodott; *Weisz Dusika* vezetésével ugyanis diaboló-verseny is lesz. A szigeti faluban fog lefolyni továbbá a gyermek-szépségverseny, mely korán délelőtt kezdődik. A falu óriási gémes kutjából szétosztására kerülnek kihorgászás útján azok az adomány-tárgyak, amelyeket a kulturegyesületnek több fővárosi kereskedő adományozott. Mint új sport kerül végül bemutatásra: a kördőfés. Nagy az érdeklődés a nemzetközi atlétikai verseny iránt, melyet a *Magyar Atlétikai Club* rendez minden külön belépődíj nélkül. Valóban gazdag mezőny fog fognak gondoskodni arról, hogy a szombati verseny elsőrangú sportesemény legyen. A verseny díjazásai közül ma két első díjat adományozott gróf *Zichy János* és a *Wiener Bankverein* magyarországi fióktelepe. A győztes atlétikát a *MAC* vasárnap vendégül látja és a díj kiosztásánál *Pallavicini György* öröf, a *D. K. E.* igazgatóságának tagja fog beszélni. Páratlanul nagyon vonzó és szép látványosság lesz a két tűzijáték. Egyik nappali ötödél órákor a szárazon, a másik este kilenc órákor a Dunán. Mindkettőt ezúttal először rendez a fővárosban *Hyra* és *Huber-czég*, amely budapesti bemutatkozása alkalmával több újítással lépi meg a közönséget. Változatos programot ölel fel az elkülönített területen a velencei éjszaka, ott fog hangversenyezni *Müller Károly* vezetésével a *Ganz-gyári Daloskör*, továbbá *Szegő Sándorral* az élén a 23. gyalogezred zenekara, több cigányzenekar és az uri banda, míg az alsó szigeti díszteremben a közönség *Komlós Emma*, *Kovács Mihály*, *Bajai Ilonka*, *Stephanides Károly* művészetében fog

Ha fáj a feje ne téovazzék, hanem használjon azonnal Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migránt és fejfájást elmulasztja.

Ára 1 korona 20 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban.

Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten.

Orvosok által ajánlva.

Három doboznál ingyen postai szállítás.

gyönyörködni. Végül táncmulatság rekeszti be az ünnepet. A közönség kényelméről teljes mértékben gondoskodott a rendezőség. A város minden részéből ingyen fogják autók és omnibuszok a közönséget a szigetre vinni. Autó- és omnibusz-állomások lesznek a Nép-színház előtt, a Ferencziek bazára, a Lövéde-tér és az Üllői-ut és József-körut sarkán. Mindenki, aki a szigetre szóló egykoronás belépőjegyet az autóbil vezetőjénél megváltja, ingyen jogosult az autóbilok és omnibuszok használatára. Mind az autóbilok, mind az omnibuszok, fősállás céljából, bárhol megállíthatók s délután két órától este tízig szakadatlanul közlekednek. A szigetet az ünnep napján külön világítással látja el a közmunkák tanácsa. A díszítést már csaknem befejezték s Szent István-napján már teljesen készen áll az érdekesen megkonstruált magyar falu. A hidon át egész napon egy korona a belépődíj, a gyermek- és katona-jegy ára a hidon 50 fillér. A hajón a menet-térti jegy ára egész nap 1 korona 20 fillér, katona- és gyermek-jegy 60 fillér. A margitszigeti szabad-, tisztelet- és lakójegyek érvényesek. Bővsbb fölvilágosítást a Dunántúli Közművelődési Egyesület főtitkári hivatala (Dohány-utca 39., telefon 82-82), valamint a Magyar Atlétikai Klub margitszigeti sporttelepe, (telefon 4-13) ad.

FŐVÁROS.

(A községi kenyérgyár és a pékek. A budapesti pékipartestület küldöttsége tisztelgett ma dr. Vaszilievits János alpolgármesternél, akinek Spoláris György memorandumot nyújtott át és kérte, tegye lehetővé a város, hogy a barnakenyértől eltekintve, a félbarna és fehérkenyérnek oly árakat szabjon a községi kenyérgyár, amelyek a pékek existenciáját nem veszélyeztetik. A kenyéráraknak e meglepetésszerű megállapítás olyan versenyt idéz elő, amelyet a pékiparosok nem bírnának el és kénytelenek lennének nemcsak a kenyér sütését, hanem finomabb sütemények készítését is a kenyérgyárra bizni és iparukat teljesen beszüntetni. Dr. Vaszilievits János válaszában kifejtette, hogy úgy a tanács, mint ő, rajta lesznek, hogy ezt a kérdést minden jogos érdek mérlegelésével oldják meg. A kenyérgyár létesítésének egyik oka tudvalevően az volt, hogy a szegényebb néposztály megfelelően jó és olcsó kenyérhez juthasson. A gyárnak különben is a főfeladata a barnakenyér sütése. A félbarna- és fehérkenyér különösen háziszükségletek fedezésére szolgál. A barnakenyeret lehető olcsón akarja a város előállítani, ezt pedig csak úgy teheti, ha kombinálja a félbarna és fehérkenyér sütésével. Nem kétféle, hogy a fővárosi közgyűlésé azon az állásponton lesz, hogy a pékek megélhetését biztosítani kell. Igéri, hogy jóakarattal fogják tanulmányozni és elintézni ezt a kérést. Végül Edvi Illés László, a Munkaadók Országos Szövetsége nevében arra kérte az alpolgármestert, hogy a tárgyalásokba vonja be a szövetséget is és még a kenyérgyár megnyitása előtt indítsák meg a tárgyalásokat. Az alpolgármester megígérte, hogy a tárgyalásokat haladéktalanul megindítja. A küldöttség meglepedéssel vette tudomásul az alpolgármester választát.

(Tanulmányut. Bárczy István dr. polgármester Buzay Károly dr. tanácsjegyzőt a kötelező ravatalozás és temetkezés hatósági kezelésbe vételének tanulmányozására Svájcba, Németországba, Franciaországba és Olaszországba tanulmányutra küldötte ki.

(A fővárosi rendkívüli közgyűlése. Az új lakásörleli szabályrendelet életbeléptetése dolgában 42 fővárosi bizottsági tag rendkívüli közgyűlés összehívását kérte. Dr. Rác Dezső fővárosi bizottsági tag ma délelőtt adta át ezt a kérvényt Fülepp Kálmán főpolgármesternek. A főpolgármester átvette a kérvényt és kijelentette, hogy a rendkívüli közgyűlést 25-re, szerdára hívja össze. Így az egyes kerületeknek is módjukban lesz a kérdéssel foglalkozni. Megjegyezte a főpolgármester, hogy a tanács is foglalkozott a rendkívüli közgyűlés egybehívásával, mert ő is sürgősnek tartotta az ügy elintézését. Így biztosítva van a szabályrendeletnek november 1-én való életbeléptetése.

(A fővárosi vagyonmérlege. A főváros pénzügyi osztálya összeállította a főváros háztartási mérlegét és vagyoneredményeit a legutolsó három évről. Eszerint a fővárosnak háztartási mérlege az 1906. évben 2,619,582 korona 69 fillér fölösleget mutatott. A háztartási mérleg 1907. évben 520,193 korona 24 fillér hiánnyal zárult. Az 1908. évről az összes kiadásai a költségvetés szerint 49,717,396 koronát, a zárószámadás szerint 46,441,571 korona 95 fillér. tetek ki. A bevételek összege a költségvetés szerint 47,931,922 kor. volt, míg a zárószámadások szerint a bevételek 49,719,842 korona 52 fillérre rúgtak. Mutatkozik tehát a költségvetés szerint 1,784,474 korona hiány, míg a zárószámadások 3,278,270 korona 57 fillér fölösleget tüntetnek fel, illetőleg a még a számadásba nem került hitelek különbözetének levonásával a zárószámadás szerint évi fölösleg 2,576,644 korona 88 fillér. Ezt összehasonlítva az 1,785,474 korona költségvetési hiánnyal, az 1908. évi zárószámadási eredmény 4,362,118 korona 88 fillérrel kedvezőbb. A vagyonmérleg szerint a fővárosnak 1906. év végén 220,892,174 korona 31 fillér, az 1907. év végén 222,201,526 korona 16 fillér, az 1908. év végén pedig 227,865,938 korona 1 fillér volt a tiszta vagyona. Ezt a kimutatást a pénzügyi osztály a magyar nyelven kívül német, francia és angol nyelven is elkészítette, mindegyiket az illető nemzetnek a pénzgységére átszámítva.

(A fővárosi iskolák fűtése. A főváros a közel jövőben több nagy iskolát épít s az illetékes ténnyezők most foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy az iskolákban központi fűtés, vagy kályhafűtés legyen-e bevezetve. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége ebből az alkalomból a főváros tanácsához beadványt intézett, amelyben rámutat arra, hogy a középületeket a külföldön mindenütt központi fűtéssel látják el, de különösen az iskolákat, a melyeknél elsősorban a higiéniai szempont irányadó. A fűtési technika óriási haladása az utóbbi években lehetővé teszi oly kifogástalanul működő központi fűtések berendezését, amelyek az üzemi és fentartási költségeknél eszközölhető nagy megtakarítások révén rentabilisabbak a kályhafűtésnél. Ez az oka annak, hogy nagyobb állami iskoláknál már évek óta csakis központi fűtés berendezése kerül szóba, sőt egyes régi épületekben a meglévő kályhafűtést is központi fűtéssel helyettesítik. A beadvány elismeri, hogy a főváros egyes iskoláiban bevezetett központi fűtések nem felelnek meg rendelkezésüknek, ennek oka azonban az, hogy a munkálátokat is nyilvános árlejtésen a legolcsóbb ajánlattevőnek adják ki, tekintet nélkül számításainak megbízhatóságára. A külföldön mindenütt legfeljebb 3-5 megbízható céget szolnítanak csak fel ajánlattevőre, s ott nincs is panasz a központi fűtések ellen s nem is gondolnak arra, hogy az iskolákat kályhákkal fűtsék.

(A lágymányosi piac. Dr. Szebeny Antal orsz. képviselő vezetésével az I. ker. kaszinóknak küldöttsége tisztelgett ma dr. Vaszilievits János alpolgármesternél és kérte a Lágymányoson egy piacnak sürgős megnyitását. Az alpolgármester megígérte, hogy sürgősen intézkedni fog, hogy a piac minél hamarabb létesíthessék. A küldöttség ezután Csapor József tanácsjegyzőnél, a közgazdasági ügyosztály ezidőszerű vezetőjénél is megjelent.

(A hatósági lóvágóhid. A hatósági lóvágóhid-üzemnél 1909. július hóban befolyt a husszékéből 56589 korona 42 fillér, lóbor-értékesítésből 8983 korona, lóbor-értékesítésből 664 korona 95 fillér. Egyes kisebb tételeket is beszámítva, az összes bevétel 87713 korona 74 fillér volt. Ezzel szemben kiadtak lóvásárra 47796 koronát, bélárubeszerezésre 3014 koronát, fűszerbeszerezésre 2953 koronát. Egyéb szükségleteket is beszámítva, a kiadások 67949 korona 6 fillért tesznek ki. Így tehát a pénztári fölösleg 19764 korona 68 fillér.

(A hét statisztikája. A múlt héten a fővárosban élve született 452, halva 13 gyermek. Meghalt 304 egyén. Esketés volt 200. Az év eleje óta élve született 13799, halva született 474 gyermek, meghalt 10250 egyén. Esketés volt 4591. — A kórházak betegforgalma a következő volt: A Szent Rókus és fiókjában ápoltak 957, a Szent László kórházban 180, a Szent István kórházban 1289, a Szent János és fiókjában 1171 beteget. Az összes kórházakban történt elhalálozások száma 69. — A marha és lóvásártér forgalma: Felhajtottak 8329 szarvasmarhát és 687 lovat. Eladtak 8139 szarvasmarhát és 436 lovat.

EGYESÜLETEK.

(— Patronage-kongresszus. A Budapesten szeptember 10-én és 11-én tartandó II. Országos Patronage Kongresszus részére a Magyar Államvasutak és a cs. kir. szabad. déli vasutak igazgatófőnöke gyors-, személy- és vegyesvonatra érvényes kedvezményes jegyeket bocsát ki. A Magyar Államvasutak összes vonalain a kongresszus tagjai bármely állomásról Budapestre és a kiinduló állomásra vissza az I. és II. kocsiosztályban a közvetlen alacsonyabb kocsiosztályú rendes áru egész, a III. kocsiosztályban pedig féláru II. osztályú menetjeggyel utazhatnak. E kedvezmény szeptember 7-től 16-ig érvényes. A cs. kir. szab. déli vasutak összes magyarországi vonalain a III. osztályban egy egész II. osztályú jeggyel és a II. osztályban egy egész I. osztályú menetjeggyel tehető meg az ut oda és vissza. E kedvezmény szeptember hó 7-től 14-ig érvényes. E kedvezményekre igényük van a kongresszus összes tagjainak és kiküldöttjeinek, valamint azoknak is, akik 2 korona előzetes bekiadása mellett a kongresszus tagjai közé belépnek. A kedvezményes jegyek váltására jogosító igazolványokat a kongresszus előkészítő bizottsága állítja ki. (Igazságügyminisztérium II. 97.), ahová 2 korona tagsági díj is küldendő.

(— A telekkönyvesetők Országos Egyesülete szeptember hó 5-én tartja rendes évi közgyűlését a budapesti törvényszék 1. sz. helyiségében, délelőtt 11 órakor.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A proviziós-levél. Kellemetlen meglepetést szerzett Kneissel Jakabnak, egy Bajorországból idetelepedett kereskedőnek 1906. év elején Montag Lipót nevű elbocsátott alkalmazottja. Montag kilépése után Kneissel a budapesti kir. törvényszéktől 6000 koronás követelésről szóló keresetet kapott, amelyet Montag indított ellene. Kneissel, ki magyarul nem tudott, a keresetet beküldötte egy budapesti ügyvédnek, aki egy év múlva arról értesítette Kneisselt, hogy a pert elvesztette. Kneissel erre feljött Budapestre s itt tudta csak meg ügyvédjétől, hogy Montag Lipót valami erdőközvetítésért követeli tőle a 6000 koronát egy proviziós levél alapján. Kneissel tudta, hogy ő ilyen levelet soha nem adott Montagnak, a meglepetése még nagyobb lett, amikor ügyvédje a bírósági iratok között megmutatta neki ezt az okiratot, amely idegen kézzel volt írva, de az aláírása az ő sajátkezű hamisítatlan aláírása volt. Kneissel erre büntető feljelentést tett Montag Lipót ellen. A megindított nyomozás folyamán gyanu volt az a körülmény, hogy a vitás proviziós-levél Budapesten kelt és olyan napról volt kiállítva, amelyen sem Kneissel, sem Montag nem voltak Budapesten. Gyanu volt továbbá az is, hogy az okirat szerint a 6000 korona akkor lesz esedékes, amikor Montag kilép Kneissel szolgálatából, valamint az is, hogy az okirat szerint Kneissel a jutalékkötelezés után fogadja fel Montagot szolgálatába, holott ez már egy éve nála volt alkalmazásban. Különösen pedig az volt leginkább gyanúterjesztő, hogy Montag azt az üzletet, amely után a jutalékot követelte, nem is közvetítette s az egész ügylet maga nem ért meg 6000 koronát. A nyomozás során alopas gyanu merült fel arra, hogy Montag azt a papírost, amelyre az okirat írva van, Kneissel írásalfőnökjéből tulajdonította el ennek távollétében. Mindezek alapján Szlavek vizsgálóbíró elrendelte a vitás proviziós-levélnek bünyjelként leendő lefoglalását. Ebben az ügyben dr. Székely vizsgálóbíró most érdekes határozatot hozott. Kneissel ügyvédje, dr. Káldor Gyula utján bünyügyi biztosítási végrehajtás elrendelését kérte, amit a vizsgálóbíró el is rendelt, felfüggesztvén határozatában a polgári bíróság által elrendelt végrehajtást. Ezt a vizsgálóbírói határozatot, amely azért is érdekes,

„Matteine“ vállalat 6 óra alatt végleg kiirtja **poloskáit** egy évi jótállással Videkre gép és Király-u. 16. Telefon 161-38. anvauszállítást

TEK.

Budapesten szept. 1-ig az Államvasutak és az Igazgatóságok Igazgatóságának elnöke, a Magyar Államvasutak tagjai bár a kiinduló állományban a köz- rendes áru pedig félárú II. osztályban. E kedvezményes. A cs. kir. országai vonalain a szűkített jegyvel az utazás menet- díjára. E kedvez- ményes. E kongresszus ösz- vesztésére az- nek. A kedvez- ményes. E kongresszus ösz- vesztésére az- nek. A kedvez- ményes. E kongresszus ösz- vesztésére az- nek.

hogy a büntető bíró a polgári bíróság által hozott végrehajtható ítélet végrehajtását megakadályozza, a vádtanács dr. Perényi bíró előadása alapján a joghasonlatosság és méltányosság elvének figyelembevételével helybenhagyta.

§ **Táncos tolvajok.** Jezsabek József hajómunkás, ez év július 3-án Gaurok Ignác, Mohácsi Imre, Pomeisel Ferencz, Ringhofer Ágoston, Hauk József és Ivánka József nevű barátaival a Kolozs- téren levő Wendt-féle korcsmában borozgattak. Iddogálás közben a mulatózók észrevették, hogy Müller Antal furdóalkalmazott ittas fővel vigad és sorra tánczoltatja a korcsma hölgyvendégeit. Jezsabek elhatározta, hogy a részeg Müllert meglopja. Tervét közölte társaival, akikkel abban állapodott meg, hogy míg Jezsabek tánczolni fog, társai körülállják és tánczközben a hajómunkáselcseni Müller óráját. A tervet meg is valósították és Jezsabek ügyes fogással kilopta az órát. Müller nyomban észrevette a lopást és azonnal lármát csapott, mire a tolvajok megugrottak. A rendőrség azonban csakhamar kézrekerítette őket és a budapesti büntető törvényszék dr. Janniczki bíró elnöklésével ma vonta felelősségre Jezsabeket lopás büntetéseért, társait pedig mint bűnszolgákat. A bíróság dr. Sztrache kir. ügyész vádjára után Jezsabeket, aki lopás miatt már háromszor büntetve volt, 7 hónapi börtönrre, társait pedig 2-2 napi fogházra ítélte. Az ítélet ellen a vádlottak felebbezték.

§ **Garai Manóék.** A kir. tábla szüneti tanácsa Horváth Béla elnöklésével tegnapelőtt tárgyalta le Garai Manó, a Korbács című zuglap szerkesztőjének és munkatársainak zsarolási bűnügyét. Az ítélet kihirdetését a kir. tábla mára tűzte ki, azonban Garai Manó védbeszédében több oly irat felolvasását kérte, hogy a bíróság ma nem volt abban a helyzetben, hogy az ítéletet kihirdesse. A kir. tábla ennek folytán ma csak végzést hozott, amely szerint ebben az ügyben az ítéletet, csak egy-két hónap mulván, egy később megállapítandó napon fogja kihirdetni. A táblai végzés így szól: Tekintettel arra, hogy az elsőfoku bíróság ítélete szerint a Korbács című lapnak nemcsak a címe, hanem a programja is korbács, a bíróság pedig a meglévő iratok közt egyetlen egy lapszámot sem talált a nevezett újságból, utasítja a királyi ügyészséget, hogy a Korbács című lap összes meglévő példányait szerezze meg és terjessze fel a kir. táblához, hogy a bíróság tudomást szerezhesen a lap irányáról és tartalmáról. Egyúttal elrendeli a kir. tábla, hogy Garai Manó eddigi zsarolási bűnügyeinek iratait is terjessze fel a kir. törvényszék, hogy ezekből is meggyőződést szerezhesen a vádlottnak hasonló üzemleiről.

§ **Bostrány a büntető járásbírósnál.** A budapesti büntető járásbírósnál dr. Radics járásbíró ma tárgyalta Friedmann Ignác kereskedőnek becsületsértési panaszát nagybátyja, Susiczky Armin gyári munkás ellen. A tárgyaláson Friedmann előadja, hogy ez év május 25-én nagybátyja őt öv. Friedmann Manóé és Winkler Ignác né előtt „svindler gazember”-nek nevezte. Susiczki tagadta, hogy e kifejezéseket használta volna unokaöccsével szemben. Friedmanné és Winklerné tanuk azonban terhelő vallomást tettek, mire a bíró Susiczkit becsületsértés miatt 5 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet kihirdetése után a tárgyalóterem előszobájában Susiczki rátámadt unokaöccsére és csakhamar parázs verekedés kezdődött közöttük. A bíró, hogy elejét vegye a nagyobb botránynak, börtönőröket hívatott és a verekedő rokonokat ezekkel választotta szét. A két rokon kijelentette, hogy e verekedésből kifolyóan újabb büntető feljelentést tesznek egymás ellen.

§ **Biztosítási végrehajtás a kabaret-énekesnő ellen.** Seidenhaus Lehmann Nürnbergben — Constantze von Linden elleni 12744 márka 71 pfennig és jár. iránt pert indított és egyúttal biztosítási végrehajtást is kért. A budapesti kir. törvényszék ezt a biztosítási kérvényt, az 1881: LV. t.-cz. 223. §-a alapján visszautasította és összes mellékleteivel felperesnek visszaadandóan rendelte, mert felperes a követelés veszélyeztetett voltát csupán az- zal kívánta valószínűsíteni, hogy alperes kabaret- énekesnő, aki foglalkozásánál fogva lakhelyét gyakrabban változtatja, egyéb okot fel nem hozott az előadott körülmény pedig egy magában véve a követelés veszélyeztetett voltának valószínűsítésére elegendő bizonyítékul el nem fogadható; minthogy az előadottak nem zárják ki a követelésnek alperestől való behajthatóságát. A budapesti kir. ítélő- tábla az 1909. évi augusztus hó 3-ik napján tar- tott nyilvános ülésében az elsőbíróság végzését indokolásánál fogva helybenhagyta.

§ **Vadászaton.** Dr. Pallos Pál álmosdi kör- vest, ki egy vadászaton véletlenségből agyonlőtte Szabó Borsos József jegyzőt, a nagyváradi tör- vényszék ma gondatlanságból okozott ember- ölésért egy havi fogházra ítélte, azonban az ítéle- tet felfüggesztette.

§ **A gyilkossággal vádolt albiró.** Sovány Dezső mátészalkai aljárásbíró, akit azzal vádoltak, hogy egy átmulatott éjszaka után megölte Bordács De- meter kéményseprő-mestert, tudvalevőleg a szat- mári törvényszék fölmentette. A királyi ügyészség megfőlebbezte a fölmentő ítéletet, mely a debre- czeni királyi táblához került. A tábla szüneti ta- nácsa Unger Gusztáv elnöklésével szeptember negyediken tárgyalja Sovány Dezső bűnpörét.

Nyilt-tér.

(E rovaiban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN
jogi szemináriuma
Budapest, IV., Magyar-utca 3.
Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapviz- gáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

Dr. Wettenstein-Sanatorium Részv.-Társ.
tüdőbeteg-ambulatoriuma
VII. kerület, Rákóczy-ut 18. szám, I. emelet.
Betegfelvétel és rendelés: d. e. 9-12-jg, d. u. 2-5 ig.
— Igazgató-főorvos: —
Dr. Wettenstein József.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legfiniszből égetve
SÁVANYÚVIZ

ALAPITTATOTT 1842. ALAPITTATOTT 1842.
THE MUTUAL
new-yorki életbiztosító társaság.
Tiszán a kölcsönösség elvén alapszik. Réz- vényesek nincsenek. Elfogad biztosításokat az ember életére különböző módokat sze- rint. Legliberálisabb feltételek.
Öszvayon: 1908. december 31. — 2,792,948,021.40 Fro.
Díjbevétel 1908. december 31. — 200,671,778.70 Fro.
A biztosítottak között 1909-ben felosz- tásra kerülő nyeresemények — 57,472,908.70 Fro.
Vezérképviselőség Magyarország és a kelet részére:
Budapest, VI., Andrássy-ut 20. szám.

25 darab
egyenként 200 kor. névértékű
Terézvárosi
Takarékpénztár
részvény - társasági
(VI., Andrássy-ut 47. szám)
részvény
névértéken alul is, elfogadható áron
azonnal eladó.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

SPORT.

Budapesti nyári meeting.

Szent István-díj.

— Negyedik nap. —

A nyári meeting legjobban díjazott futama: a *Szent István-díj* holnap kerül dűlőre. Idén az értékes attrakcióban csak kis mezőnyre van kilátás, de azért nagyon érdekes versenynek nézünk elébe, mert négy-öt ló is van, amely majdnem egyenlő eséllyel indul. Valószínű startolóknak ezek vannak jelezve: Rouquin (Hewitt), Árvaleány (Broadwood), Hirnök II. (Cockeram), Dinomi-Dánom (Janek), Lángoló (Szente), Boccaccio (Miles), Ridolfi (Pretzner), Herr Göd (Vivian).

A verseny jelenlegi favoritja *Hirnök II.*, mely tavaly tizszer állt starthoz s ezek közül négyben győztesként lett a mázsálóba visszavezetve. Egyik legjobbnak mondható teljesítménye épp ezen idő- tájra esik, ugyanis az augusztusi meelingben az 1800 méteres Farkasvölgyi díjban aratott tetszetős győzelmet, canterben három hosszal hagyva maga mögött *Vansittartot* és *Floridsdorft*. Tavalyi utolsó szereplésénél azonban egyenlő súly alatt vereséget szenvedett *Rouquintól*, de maga mögött hagyta ekkor is *Floridsdorft*, sőt a vert mezőny- ben volt *Boccaccio* is. Idén még csak egyszer sze- repelt a nyilvánosság előtt egy 2000 méteres ver- senyben, ahol a közepes *Ténsasszonyt* hagyta maga mögött, kitől még három kilót is kapott. Annyit mindenesetre konstatálunk, hogy a mén formája magaslatán van és ha nyerési chanceot nem is adunk neki, helyre feltétlenül számításba kell vennünk.

Vele egyivásu képességgel rendelkezik a ver- senynek volt favoritja, *Boccaccio*, mely sokáig tar- totta favorit-pozícióját s rajta kívül alig fogadtak más lovat. Néhány hét óta azonban rossz hírek terjedtek el a Bona-Vista-ménről, amit istállója csak az utóbbi napokban czáfolt meg. Mint hall- juk, csak kisebb természetű baja van s a munká- ban teljesen kielégít. *Boccaccio* különben már ta- valy is igen figyelemreméltó formát árult el s kü- lönösen az év második felében szerepelt előnyö- sen. Augusztusban egy eladóversenyben *Faragó* és *Palóczkirály* kénytelenek voltak elötte megha- jolni, majd később *Vansittartot* hagyta maga mö- gött és még ezután is két-három futamban oldotta meg játszva feladatát. Idei első startja Bécsben volt és ez mindjárt győzelemmel végződött *Pagony* és *Midshipmann* előtt. De legimponálóbb Király- díjbeli szereplése, ahol *Kahlenberg* és *Kotting- brun* mögött nagyon kitűnő harmadik lett. Ez mindenesetre kimagasló képesség és feltétlenül számításba kell vennünk a holnapi értékes díj helyezettjeinek megállapításánál.

Rouquin, a futás tavalyi másodikja, mindenki előtt jó oldalról ismert telivér. Tavaly a Szent Ist- ván-díj után még háromszor indult s mindannyi- szor győzelemmel végződött szereplése. Egy ki- sebb díjazásu futamban könnyen verte az akkor formája tetőpontján levő *Varrólynt*, majd később a Gödöllői-díjban játszva hagyta maga mögött egyetlen riválisát, *Medardust*, végül a Szent Lő- rinczi díjban egyforma súly alatt biztosan győzött *Hirnök II.*, *Floridsdorf* és *Boccaccio* ellen és ezen teljesítménye határozottan előtérbe hozza a Mindig- mén esélyeit. Idén háromszor szerepelt nyilvánosan s mindjárt először észrevehettük, hogy még közel sincs tavalyi formájához. *Kottingbrunn*ban való szereplésénél már óriási haladást vettünk nála észre, mert abszolút magas súlyával csak a most kitűnő formában levő *Fabelhaft* és *Ridolfi* előtt volt kénytelen meghajolni. Azonban legutolsó- sebbnek tűnik nekünk fel a keddi Városligeti díj- ban mutatott formája, ahol a jóképességű *Daffo- dil* fölött játszi győzelmet aratott. Ha tavalyi és idei teljesítményeit végignézzük, az első esélyt neki kell odaitélnünk.

A háromévesek közül egyedül csak *Herr Göd* áll elől a fogadási listán, amit természetes- nek is találunk, mert amelleit, hogy jóképességű ló, nagyon olcsó súlylyal szabadult. A Pardon- mén különben is istállójában mindig, mint Derby- ló szerepelt, amire rá is szolgált jó futásával a

SZÉK.

len meglepetést Bajorországból v elején Montag itta. Montag ki- kir. törvényszék- ló keresetet ka- ne. Kneissel, ki t beküldötte egy mulva arról ér- vesztette. Kneis- udta csak meg valami erdőköz- ronát egy provi- tudta, hogy ő mtagnak, a meg- ügyvédje a bi- neki ezt az ok- va, de az aláírása sa volt. Kneissel g Lipót ellen. A vanus volt az a -levél Budapes- állítva, amelyen voltak Budapes- hogy az okirat esedékes, ami- szolgálatából, okirat szerint fogadja fel Mon- ár egy éve nála edig az volt leg- g azt az üzletet, nem is közveti- m ért meg 6000 os gyanu merült rost, amelyre az iókjából tulajdo- ndezek alapján a vitás provizió- foglalását. Eb- ly vizsgálóbíró Kneissel ügy- nügyi biztosítási t a vizsgálóbíró -zatában a pol- rehajtást. Ezt a zért is érdekes, Videkre gép és anvaszállítást

tavalyi Ausztria-díjban, továbbá a Henckel Memorialisban második helyével. Idén nagyobb versenyeken nem indult ugyan, de ahol starthoz küldte istállója, ott mindig figyelemreméltóan szerepelt, sőt a Beregvölgy-handicapban nagyon tetszetős formát mutatott, amikor mint első haladt át a célkarikán *Bonfini*, *Bujdosó* és *Verőfény* előtt. Ezen teljesítmény feltétlenül nagyrabecsülendő cseppet sem lennének meglepve, ha idén az értékes díj *Herr Göd* révén hároméves zsákmánya lenne.

A mezőnyben a klasszist *Lángoló* képviseli, de abszolút magas sulya minden győzelmi esélyét alázza. Mint köztudomású, tavaly ugyanily sulyviszonyok között csak harmadik tudott lenni, pedig akkor képességei sokkal kiemelkedőbbek voltak, mint most.

Dinom-Dánom-nál ugyancsak a horribilis suly rontja le az összes chance-okat, mert szinte hihetetlennek tartjuk, hogy a Buckingham-mén bármelyik kisebb sulyu riválisának tíz kilót czedálhasson.

Arvaleány képességeivel sohasem lehetünk tisztában, mert az Amphion-kancza mindig olyankor nyer versenyt, mikor senkisémet számít rá. Azt azonban följegyezhetjük, hogy a Nyári-handicap — melyet tudvalevőleg az idén *Arvaleány* nyert meg — helyezettei közül már többször került ki Szent István-díj-nyerő.

Ridolfi az utóbbi időben mindig szépen futott, de azt hisszük, hogy az 1800 métert egy kissé hosszúnak fogja találni s ezért nem vehetjük a komoly jelöltek közé.

Hátra volna még az indulásra jogosultak közül *Floridsdorf*, amelyet azonban istállója nem fog felnyergelni, mert az utóbbi napokban nem elégtelt ki teljes mértékben a munkánál, továbbá az idej Derby győztese: *Stixenstein*, melyet az abszolút magas sulyra való tekintettel szintén nem lehet kombinációba venni s ezért alkalmasint nem is indul; a hároméves *Fellah* pedig nem az a ló, hogy a vele egyidős *Herr Göddel* egyenlő sulyviszonyok között a győzelem valamely reményével pályázzon, különösen pedig az idősebbekkel szemben áll rosszul, mert ezeknek teljesítményei oly kimagaslók, hogy sehogy sem állnak arányban a leadott négy kilóval. *Medardusról* nincs sok mondani-valónk, mert eddigi szereplései alapján a mezőny minden egyes lova tartja s így ha indulna is, minden remény nélkül.

Az elmondottakat összegezve, mi az idej Szent István-díj nyerőjének gróf Batthyány kitünő Mindig-ménjét:

Bouquint

tartjuk, míg a második helyet *Boccaccionak* ítéljük oda, harmadsorban pedig *Hirnök II.* a jelöltünk. Mint már fentebb is megemlékeztünk, a meglepetés lovának *Arvaleányt* tartjuk.

A nap többi futama egészen eltörpül a nap „grand attrakcion”-ja mellett s ha foglalkozni akarunk velük, azt a *Nyeretlen kétévesek* díjával tehetjük meg, melynek 1000 méterén egy pár jobb youngster nevével találkozunk, köztük egy Helenenthal-crack is van, nevezetesen *Friponne*, de rajta kívül még ott látjuk *Athos III.*-at, mely *Rascal* mögött végzett igen figyelemreméltóan, továbbá *Sanstachet*, melyet *Paradenia* hagyott maga mögött.

A napot bezáró *Handicapban* csak kis mezőny fog indulni. A benevezettek közt látjuk a francia származású *Boraxot*, de 72 kilós horribilis sulyával nem hisszük, hogy starthoz álljon s a verseny sorsát mi az istálló másik lova: *Napagedl* és *Pali* közé helyezzük.

Jelöltjeink:

- I. Arno—Juda—Fixstern
- II. Fogláló—Györgyike
- III. Rouquin—Boccaccio—Hirnök II.
- IV. Tintoretto—Factotum—Alfa
- V. Athos III.—Friponne—Sanstache
- VI. Fornosa Pampuska—Jungfer
- VII. Pali—Napagedl.

(Az I. L. Sz. atletikai versenye. Az augusztus 20-án (Szent István napján) rendezendő verseny máris óriási méreteket ölt, olyannyira, hogy a versenyt rendező „Hétfői Sportlap” és az Ifjúsági Labdarugók Szövetsége kénytelen volt a 100 yardos síkfutás, 220 yardos síkfutás, valamint a 4×100 méteres staféta-verseny előfutáit a verseny napján délelőtt lebonyolítani. A 100 yardos síkfutásban 6 előfutam, a 220 yardos síkfutásban 3 előfutam, míg a 4×100 méteres staféta-versenyben 2 előfutam lesz. A délelőtti verseny 10 órakor, a délutáni verseny pedig fél 3 órakor kezdődik. A versenyre majdnem az összes ifjúsági egyleteink és nyilvános egyleteink ifjúsági csapatai neveztek. A verseny érdekességét már az a körülmény is növeli, hogy a versenyen csakis az I. L. Sz. igazolt és a bajnokságban résztvevő játékosai indulhatnak, ami ezen a téren ujtátságba megy, mert ilyenmü versenyt még hazánkban nem rendeztek. A verseny élén, mint a verseny védnökei, a következő sportemberek állnak: Baronyi Artur, Fischer Gusztáv, dr. Fürst Zsigmond, dr. Gregersen Endre, Hauser Simon, Havas Lajos, Hnrendi Artur, Iszer Károly, Kárpáti Béla, Serény Gyula János és Tibor Lajos. A verseny a BEAC látványos sporttelepén tartatik meg. Belépő-díj nincs, csupán a program váltása kötelező. A verseny után az I. L. Sz. két válogatott csapata mérkőzik.

(Nemzetközi uszóverseny. A „Balaton” Uszók Egyesületének vasárnap este fél 7 órakor Császárfürdő férfi-uszodájában rendezendő nemzetközi uszóversenye az összes, uszással foglalkozó fővárosi sport-egyesületek élénk részvétele folytán szép küzdelmekre nyújt kilátást. Nehéz volna előre eldönteni, hogy a verseny két főszámában, a 200 yardos mellúzó-bajnokságban és a dr. Virava János vándordíjban ki lesz a győztes. A bajnokság tavalyi védője, Baronyi András, a kiváló mellúzó, ugyan ezidén nem indul a bajnokságban, de tekintve, hogy nem kisebb mellúzók, mint Toldi Ödön, Elek Imre és Demján Oszkár mérik össze meglehetősen egyenlő erőiket, a küzdelem összeredett lesz. A Virava-díjért a Magyar Testgyakorlók Köre és a Magyar Athletikai Klub uszó egyenlő eshetőséggel indulnak. Hendl Kornél (MTK.), Pois István (MAC.), Hornung Gyulának (MTK.), Las-Torres Béla (MAC.), Munk Józsefnek (M. T. K.) Las-Torres (MAC.) és Toldi Ödönnek (MTK.), Baronyi András (MAC.) lesz az ellenfele. Mindkét egyesület gondos tréninget folytatott, hogy a művészi értékű díjat megszerezhesse, mely, ha a MTK. kerül ki győztesen, véglegesen ezen egyesület birtokába jut. Maga ez a két versenyszám méltó minden sportbarát érdeklődésére. Nagyszámú induló áll a starthoz a három handicapversenyben, melyek közül egyik a 14 éven aluli gyermekuszóknak is alkalmas nyújt a versenyre. A rendező egyesület különösen az ifjú gárdát óhajtja szóhoz juttatni, amikor egy 70 méteres junior-versenyen kívül junior-mellúzás, hátúzás és műugrás-számokat iktatott műsorába. Hogy milyen tekintélyes számú fiatal uszók van, mutatja a sok nevezés, mely e számokra beérkezett. A verseny a pénztárnál váltható műsor ellenében tekinthető meg, a versenyzők a nevezésüket igazoló jeggyel juthatnak be.

(A miskolci uszónépz. Vidéki uszósportunk fejlesztése terén alig lehet eléggé értékelni azt a hatalmas versenyt, melyet a *Műegyetemi Athletikai és Football Club* rendez ma Miskolcra a Miskolczi Sport Egylet közreműködésével. A MAFC. ezzel a vállalkozásával ismét bebizonyította azt, hogy komolyan veszi azt a hivatását, hogy a sporteszmét kell terjesztenie első sorban minden magyar sportegyesületnek és csak azután következik a díjakra és a rekordokra való törekvés. És a mai miskolczi sportünnepély valóban a sporteszmét terjeszti is. Ez lesz az első ilyen nagyszabású verseny ebben a gyönyörűen virágzó városban, melynek hatóságai és társadalmi ritka szép lelkesedéssel karolta fel az agilis főiskolai egyesület kezdeményezését. A MAFC. pedig uszósportunk fejlesztésének egy jelentős mozzanatát írhatja most alkotásainak jelentős sorozatába. Ami magát a sportrészt illeti, az a siker minden kellekét magában hordja. Leadta nevezését

minden számbavehető uszó. Valóban ott lesz a miskolczi uszodában ma Magyarország teljes uszógárdája és a küzdelmek a jelek szerint olyanok lesznek, aminőt még keveset láttunk a vízben. A verseny pazar díjazása érdemessé is teszi az erőfeszítést. Olyan nevek szerepelnek a programon, mint Hajós, Lastorres, Donáth, Fülöp, Toldi, Elek (a két kiváló rivális) Hornung, Hendl, Pois, Ónody, Rimanóczy, Zsoldos, Kankövsy, Beleznay stb. A kétszázat meghaladó nevezésű egész, délutánt kitöltő programot ad, mely felöleli — éppen a propagandára való tekintetből — a sportszerű uszás minden válfaját. Miskolc város bajnokságai közül négy dől el e versenyen. Az 50 yardos minden valószínűség szerint Donáth zsákmánya lesz. A helyekért Rimanóczy és Zsoldos mellett Munk és Olasz jöhetnek számításba. Az 500 yardos bajnokság egy nagyszerű párharc lesz Hajós és Lastorres között, de Hajós győzelmében bizunk. Ugyanilyen élethálál harcot jelent a 100 yardos mellverseny, hol Toldi és Elek vívnak majd gyönyörű küzdelmet. A hátbajnokságnak Fülöp, Hendl és Poisban három teljesen egyenlő aspiránsa van, kik között a győztest előre megmondani lehetetlen. Ezeknek kívül gyönyörű staféták, handicapek és nyílt versenyek vannak minden távra. Ugró, buvárkodó versenyek és vízipolo zárják be a hatalmas programot, melyből a 12×35 y. staféta külön déli 12 órakor lesz, míg a meeting maga délután 3 órakor kezdődik.

(Football. Az Ifjúsági Labdarugók Szövetsége és a „Hétfői Sportlap” által rendezett atletikai versenye után augusztus 20-án d. u. 6 órakor két legerősebb válogatott csapatát szerepelteti a I. L. Sz. Ezen mérkőzéssel az I. L. Sz. hivatalosan elkezdte az őszi bajnoki fordulót. Az I. L. Sz. válogatóbizottsága legutóbb tartott ülésén a 700 igazolt játékos közül a következő két csapatot jelölte ki, mely csapat bármely elsőosztályú csapat klassziséval egyenrangúnak ígérkezik. A csapat: Wurbauer (Föv. T. Köre), — Windpassinger (Föv. T. Kör), Auer (Föv. T. Kör), — Erdős (M.I.H.K.), Sipos (F.T.C.), Einwag (U.R.A.K.) — Kurucz (M.I.H.K.), Kovács (U.T.K.), Stoffa (Föv. T. Kör), Szaupé (U. T. Kör), Pribai (U.S.C.). B. csapat: Bolla (MTE.) — Hegyi (TTC.), Karassa (BAK.) — Weisz II. (TTC.), Schmidt II. (URAK.), Bakos (TTC.) — Tratner (F.T.C.), Katona (TTC.), Pacl (TTC.), Gyárfás (KSC.), Kraicsik (Törökvs.). Tartalékok: Leiner (ETC.), Türk (Megyer), Hofbauer (Abstinens), Gaál (BTC.), Hussák (Typ.) és Pápay (TSC.). A mérkőzést Horváth Ferenc (F.T.C.) vezeti, míg határbírók az I.L.Sz. Tűfel, Miksát és Friedmann Mórt jelölte. A mérkőzés kimenetele teljesen nyílt és ezen mérkőzéssel az I.L.Sz. játékosainak és a kebelébe tartozó egyleteinek képességeit akarja dokumentálni.

(A badeni úgőtvőversenyek hetedik napjának eredménye a következő:

I. Triesti díj. Díj 1700 korona. 1. Dffenbacher A. pm Sattelhofer (Tulajd.) 2. Páva G. VI. T. 3. Regent. Futottak még: Rákóczy, Boy of Shaba, Falstaff, Czankó, Zwerenz. — Tot.: 10: 40, 20: 31, 34, 28.

II. Enzesfeldi díj. Díj 2000 korona. 1. Mr. Walking 4é pm Victor (Wöss). 2. Képviselő. 3. Nachtfiaker. Futottak még: Pogány, Szamócza, Hans. Lancelot, Nordsternre és Agnes H.-ra tét nem fogadtott el. Tot.: 10: 24, 20: 29, 30.

III. Urkocsis verseny. Díj 1700 korona. 1. Br. Sennyey G. 4é pk Dongó B. (tulajdonos), 2. Wuzerl, 3. Liebling. Futottak még: Phöbe (tét nem fogadtott el), Antrima, Erin, Pandur, Cypresse, Dallos S., Simandl, Arian, Darabant. Tot.: 10: 42, 20: 35, 35, 31.

IV. Matadoren-verseny. Díj 4000 korona. 1. Sessana G. 9é pm Grattan Bells (Barbetta). 2. Virginia Jay, 3. Shady G. Futottak még: Keserves, Patriot, Willy, Liselotte, Glenwood M., Astruc. Tot.: 10: 57, 20: 45, 44, 48.

V. Tonquin verseny. Díj 2400 korona. 1. Mr. Stohne pm Commander (Brown), 2. Lucza, 3. Faust. Futottak még: Geisha, Mejoie. Tot.: 10: 52, 20: 35, 37.

VI. Pótvőrseny. Díj 2000 korona. 1. Wolai ménes 5é pk Dylla B. (Keefe). 2. Sashalom. 3. Fonyód. Futottak még: Amazone, Egeria, Tutti-Frutti, Eboli, Ferenc. Tot.: 10: 59, 20: 39, 29, 54.

VII. Felixdorfi-díj. Díj 1700 korona. 1. Hauser L. 4é pk Elyria (Tappan), 2. Young Quartermarch,

Reggelizés előtt fél pohár

SCHMIDTHAUER-féle

használatát valódi áldás gyomorbetegségek és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

3. Fridolin. Futottak még: Karneval, Maud Limbusm. Yo-el-rey, Pogány, Woodwille, Ella, Busserl, Méltóságos. Tot.: 10: 83, 20: 44, 152, 31.

KÖZGAZDASÁG.

A kőszénpapírok emelkedése. Az utolsó napokban, mint azt nap-nap után megirtuk, az értéktőzsdén örvendetes változás jelei mutatkoznak. A heteken át tartott teljes üzletlenséget friss élnétség váltja föl s nagyobb üzleti forgalom fejlődik ki. Előtérben főleg a *kőszénpapírok* állanak, amelyek iránt állandóan nagy az érdeklődés. A szénpiacra ugyanis az előjelek szerint nagyobb szénkampányra van kilátás, miért is a szénpapírokat mostanában nagyobb tételekben vásárolják, mert a nagyobb osztalék reménye a legjobb reklám minden papiros mellett az. Ez az oka annak is, hogy például a *Északmagyarországi Egyesített Kőszénbánya R. T.* papírjait olyan szívesen vásárolják, hogy a nagy kereslet következtében az utolsó két hét alatt 18 koronával emelkedtek. Ez az emelkedés magában véve nem sok, azonban figyelembe kell venni azt, hogy éppen ezekben a papirosokban nem igen szokott nagyobb érdeklődés és vásárlás lenni. E papírok favorizálásának egyik főoka különben az, hogy a befentesek szerint a társaság üzletei oly különösen alakultak, hogy már is bizonyos az, hogy a múlt évi 16 korona helyett ez évben két koronával nagyobb, azaz 18 korona osztalékot fog fizetni. A papírok egyébként ma 318 koronán zárultak. Ugyancsak nagy az érdeklődés a *Salgótarjáni Kőszénbánya R. T.* papirosai iránt is, ami viszont azzal függ össze, hogy — mint annak idején mi is jelentettük — a társaság nagyobb hányterületeket szerzett, melyeken igen jól sikerültek a próbafurások. A papírok ma 15 és fél koronával 584 koronáról 599 és fél koronára emelkedtek.

A nagyváradi cukorgyár ügye. Rögóta húzódik már a nagyváradi cukorgyár ügye, amely sehogysémm akar megalakulni. Most a megalakulás egy kis lépéssel előrehaladt. Ugyanis a Biharmegyei Gazdasági Egyesület választmánya minap értekezletet tartott Nagyváradon a cukorgyár alapítása ügyében. A biharmegyei gazdasági életet érdeklő iparvállalatot Nagyvárad mellett szándékoznak felállítani. A telep üzemének megindítása attól függ, hogy Biharmegye gazdái biztosítják-e őket arról, hogy 7000 hold területen természetesen répa-termésket szerződés szerinti árban rendelkezésükre bocsátják-e? Ezideig 4000 hold terület gazdái már előjegyezték a termésüket s most már csak 3000 hold területen természetesen répatermésre volna szükség. E hiányzó termés megszerzése érdekében az alapítók széleskörű mozgalmat indítanak, hogy a gyár mielőbb létrejöjjön.

A Schwarzer-gyógyintézet részvénytársaság. Már ide s tova két éve húzódik az a terv, hogy a Schwarzer Ottó-féle Kékgyöly-utcai gyógyintézetet részvénytársasággá alakítsák át. Ez a terv most végre — amint értesülünk — egy nagyobb bank segítségével a közeli napokban meg is valósul. Az új részvénytársaság majdnem teljesen családi részvénytársaság lesz, mely a bank támogatásával természetesen kibővíti és rendes modern vizgyógyintézettel látja el a szanatóriumot, melyet minden tekintetben a legmodernebb eszközökkel szerelnek föl.

Új vállalatok. Egy angol konzorcium, melynek Landesmann Lipót igazgató a magyarországi megbízottja, Szegeden 1^{1/2} millió K alaptőkével *bőrgyárat* akar létesíteni. A társaság arra kérte Szeged város közönségét, hogy engedjen át ingyen területet és jegyezzen 60.000 K értékű részvényt. — Gróf Zichy István, gróf Esterházy Miklós Mór és több fejemegyei nagybirtokos finanszírozása mellett a Stärke- und Dextrinfabriken Gesellschaft Székesfehérvárott *keményítőgyárat* akar létesíteni. A gyár a városból csupán a községi pótadó elengedését kéri. — *Serpulit házigombaitó- és fakonzerváló r.-t.* cég alatt új vállalat alakult 100.000 K alaptőkével. Az igazgatóság tagjai: Scholz Ottó (elnök), dr. Izsóf Ferencz, Rosenfeld Arnold, Loewenfeld Tivadar és Csaplovics Simon.

Új vízmérő társaság. Ismeretes az a mozgalom, mely a Kuncz-féle vízmérő betéti társaság ellen a fővárosnál megindult azért, mert kiderült, hogy ez a társaság a vízmérőket nem gyártja hazánkban,

hanem külföldről hozatja be. Nálunk csak egy kisebb javító-műhelye van. A mozgalom a társaságra nézve bizonyos hátrányokkal is járt, amelyeknek elkerülésére a társaság elhatározta, hogy egy új gyárat alapít a mostani fiók helyett hazánkban részvénytársasági alapon. A társaság *Vízmérő és Fémárugyár Részvénytársaság* címmel nemrégiben meg is alakult Budapesten. A vállalat tárgya: Egy vízmű és fémárugyárnak Budapesten való létesítése, illetve egy már létező ilyenemű gyár megvétele, ezen gyár keretében mindennemű a vízvezetési szakba vágó és másnemű gépek, eszközök és felszerelések gyártása és forgalombahozatala. Tartama: 50 év. Alaptőkéje 1500.000 korona, mely 300 darab egyenként 500 korona névértékű bemutatóra szóló részvényre oszlik. Az első igazgatóság tagjaiul alapítók által kinevezettek: Kunz Ferencz, Freund Emil, Spitzer Gyula és dr. Sós Ernő. Természetesen egyidejűleg a régi „Budapesti Vízmérő Betéti Társaság Kunz F.” megszűnt.

A gazdák kedvezménye a katonai szállításoknál. A katonai szállításoknál a hadsereg a folyó évben átveendő terményeknél az eddiginél nagyobb kedvezményeket biztosított. A szállított gabonaneműek társzerű minőségre való hozataláért 10 százalékgig menő pótlékok engedélyezhetők. A szabályszerű N fajsúlynál nehezebb termény métermázsánként 20 fillér pótlékkal jutalmazható, ugyancsak métermázsánként 20 fillér jutalomban részesül az olyan gabona, amelyben az összes tisztátalanság egy százaléknál nem nagyobb és az olyan széna, mely kiválóan jó minőségű. Továbbá olyan szállító, akinek évi keresete 2000 koronánál nem nagyobb, óvadék letételére nincs kötelezve. Ezek mind olyan kedvezmények, melyek alkalmasak arra, hogy gazdáinkkal megkedveltessék a katonai élelmezést.

A Hitelbank mérlege és a tőzsde. A Hitelbank kitűnő félévi mérlege — mint ma megirtuk — 148.883 korona 79 fillérrel felülmúlja a múlt évi félévi nyereséget is, a tőzsdére a külső látszat szerint valami nagy hatást nem tett, bár mindenütt igen kedvezően fogadták azt. Bár a félévi mérleg csak a veszteség- és nyereség-számlát tartalmazza, azért mégis köztudomású, hogy a bank betéti üzletága is rendkívül kedvezően fejlődik, ami az évi mérlegben igen kedvezően fog jelentkezni. A bank, mint már ma megirtuk, igen élénk üzleti tevékenységet fejtett ki a kisebb üzleti körökben is. És ezek a kis üzletek éppenséggel nem bizonyultak rossz üzleteknek. Mindezt tudták a tőzsdén is; hogy a kedvező mérleg hatása az árfolyamokra mégsem jelentkezik a várt mértékben, annak oka az, hogy a tőzsde a kedvező mérleget már *előzetesen* eszkomptálta. Ez az oka annak, hogy ma a Hitelbank papirosai kevés emelkedéssel 760 koronán zárultak.

Mennyi aranya van a jegybanknak? Az Osztrák-Magyar Bank már hosszabb idő óta szüntelenül folytatja aranyvásárlásait. A bank legutóbbi kimutatása augusztus közepéről az aranykészletet 1.36 milliárd koronában, az összes fémkészletet pedig 1.72 milliárd koronában tünteti fel. Ez körülbelül másfél milli koronával kisebbnek mutatja a bank aranykészletét, összehasonlítva a legutóbbi heti kimutatással. Ez az apadás azonban hamarosan megszűnik, mert Londonban máris 300.000 font aranyat vásároltak tegnap belföldi számlára, melyet az Osztrák-Magyar Banknál jelentettek be beszállításra.

A termésbecslés reformja. Ismeretes, hogy a földművelésügyi miniszter termésbecslése ellen az idén milyen sok panasz hangzott el. Igaz ugyan, hogy a kedvezőtlen időjárás és a föllépett betegségek és elemi csapások *utólag* igazolták az *utolsó* becsléseket, de azért állandóan kísértett a gondolat, hogy talán a becslések módszerében van a hiba. Ezen a véleményen van Balla Vilmos hírlapíró-társunk is, aki három évvel ezelőt a földművelésügyi miniszterium megbízásából a mezőgazdasági statisztika reformálása tárgyában memorandumot dolgozott ki, amelynek nyomán annak idején több újított léptettek életbe, most ez ügyben újabb javaslatot terjesztett be, amiben ismét változtatásokat ajánl, többek között a szöveges jelentés függetlenítését a számszerű becsléstől, amely minden hónapban egyszer jelennék meg, még pedig a gazdasági tudósítók sürgőnyjelentései alapján. Mi igen nagyra becsüljük Balla gyakorlati képességeit, azonban ettől a ter-

vétől semmi érdemleges eredményt nem várhatunk. A hiba, mint már nem egyszer rámutattunk, nem abban van, hogy a szöveges jelentés és a számszerű becslés összefügg; nem is a sürgőnyjelentések hiányában, hanem abban, hogy a tudósítók rendszerint igen nagy területet kénytelenek felülbírálni s emiatt egyrészt a megközelítő pontosság gyenge, másrészt bántortalan, pesszimiztikus. Leghelyesebb lenne a tudósítók számának szaporítása és a kísérleti állomások segítségével bizonyos statisztikai sémák összeállítására. A szöveges tájékoztatónak a számszerű becslés mellől való elhagyása pedig egyenesen hiba lenne, mit a tőzsde sem fogadna szívesen.

A francia vámtarifa revíziója. Tudósítónk Párisból írja a következőket a francia vámtarifa revíziójáról: Türelmetlenül várták gazdasági körökben Cruppi volt kereskedelmi miniszter nyilatkozatát a vámrevízió fölötti vitában. „A kormány csakis oly vámmódosításokat fogad el, melyek megfelelnek a mérséklet s az alapos okosság követelményeinek” szólott a miniszter nyilatkozata. A francia kormány ugyanis akként kívánja megvédeni az ország érdekeit, hogy se a behozatal, se a kivitel ne szenvedjen. Ha Franciaország a birtok felaprózása, a tőke megosztása s számos egyéb oknál fogva nem szenvedett túlságosan az 1892-iki vámreakció folytán, a jelen javaslat végzetes hatással fenyegeti Franciaország gazdasági életét, miként azt Cruppi miniszter kimutatja. A földművelés — ugymond — semmi hasznót sem hozna a vámtételek revíziójából. Nem hívják meg a lakomára, de majd ő fizeti a számlát. A túltermelés ugyszólván szabályszerű az utóbbi években. Mivé válnék kivitel nélkül? Hova jutna a bortermelés, ha a külföld megtorlás gyanánt megakadályozná a francia borok bevitelét? A mi az ipart illeti, a vámbizottság álláspontját szintén tulzottnak tartja a miniszter. Franciaországban sok nyersanyag van szüksége. Hogyan lehet tehát oly vámtételeket követelni, melyek ezen iparokat gyökerükben támadnák meg. Vámháborúk, súlyos vámkorlátok, megkorlátások, zavaros bukások volnának ezen intézkedések következményei? véli a miniszter. „Remélem — folytatja — hogy a képviselőház megmarad a nemzeti tradícióban, az 1892-iki törvény szellemében s óvakodik majd a tulzásoktól s a vámtételeket megfontolt, csupán egyszerű s gyakorlati módosításoknak veti alá. A miniszter ex-ponéja élénk hatást gyakorolt. Klotz képviselő válaszában nem volt képes kimutatni, hogy a közönség valóban kívánja a vámtételek gyökeres revízióját. Csak egy tekintetben találkozott helyesléssel Klotz beszéde; ott, a hol a francia arany kivitelét bírálta. A Banque de France s a többi nagy hitelintézetek nem védik kellőképpen a nemzeti vagyont. A bírálat ennél fogva élénk helyeslést kellett a vitában, a hol folyton a nemzeti vagyont védelméről volt szó.

A Kereskedelmi Bank textilgyára. Már régebben megemlékeztünk arról, hogy a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Kiszuczajhelyen textilgyárat épít. Ezt a tervet most megváltoztatták akként, hogy a gyárat nem Kiszuczajhelyen, hanem *Rajeczen* építik meg. A helycsere oka az, hogy a vállalat Rajeczen nagyobb vizierőt tud a céljaira igénybe venni. A vállalat — amint értesülünk — 5 év alatt 2 millió korona állítótként fektet be és 1910 végén kerül üzembe. Kezdetben 50 mechanikai szövőszéket és 1100 orsót állít be. A munkásszámban kezdetben 125 lesz, míg az üzembejvetelkor kimutatandó első befektetés 600.000 koronára fog rugni. A vállalat a zsolnai gyár mintájára főleg katonapoztót fog készíteni.

Alapszabály-jóváhagyások. A kereskedelemügyi miniszter a *budapesti szűcs és sapkás iparosok egyesületének* módosított alapszabályait és a *„Kisiparosok Országos Szövetségének* alapszabályait az 1884. évi XVII. t.-cz. alapján jóváhagyta.

Szubvenzió a füleki zománcgyárnak. A kereskedelemügyi miniszter a pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök hozzájárulásával az 1907. évi III. t.-czikkben meghatározott állami kedvezményeket a *füleki zománcgyár és fémáru gyár Barok, Mészáros és társai* cég füleki gyárnak olajszűrőket, fémtáblákat, kályháköpenyeket, lámpaemzőket, köpödedényeket, irrigátorokat és tejeskannákat előállító üzemágai részére az 1908. évi július hó 10-től számítandó tíz (10) évre engedélyezte. Itt említjük egyúttal azonban meg azt is, hogy ez a gyár, amely mindössze másfél év óta áll fenn, *fizetési zavarokkal küzd*, s ezért a gyáros-cég egy éves moratóriumot kér hitelezőitől, melyet azonban ezek nem

alóban ott lesz a
nyarország teljes
lek szerint olya-
et láttunk a viz-
demessé is teszi
erepelnek a pro-
Donáth, Fülöp,
Hornung, Hendl,
Kankovskyy, Be-
vezéségy egész,
mely felöleli —
etből — a sport-
kolcz város baj-
senyen. Az 50
nt Donáth zsák-
ocz és Zsoldos
számításba. Az
yszerű párharcz
e Hajós győzel-
elhalál harczot
hol Toldi és
elmet. A hátbaj-
három telje-
szótt a győztest
ken kívül győ-
s nyílt verse-
gró, buvárkodó
a hatalmas pro-
féta külön déli
aga délután 3

ugók Szövetsége
ndezett atlétikai
u. 6 órákor két
petteti a I. L. Sz.
atalosan elkezd
L. Sz. válogató-
n a 700 iga-
két csapatot je-
dosztályu csapat
kezik. A csa-
Windpassin-
(Kör), — Erdős
U.R.A.K.) — Ku-
ifa (Föv. T. Kör),
C.). B. csapat:
rassa (BAK.) —
URAK.), Bakos
(MTC.), Pach
(Törökvs). Tar-
gyer. Hoibauer
(Typ.) és Pápay
enez (FTC.) ve-
Táiel Miksát és
özés kimenetele
az ILSz. játé-
egyleteinek ké-

tedik napjának
I. Dffenbacher
va G. VI. T. 3.
Boy of Shaba,
Tot.: 10: 40,

ona. 1. Mr. Wal-
viselő. 3. Nacht-
amóca, Hans.
-ra tét nem fo-
9, 30.

korona. 1. Br.
onos), 2. Wu-
Phöbe (tét nem
ndur, Cypresse,
nt. Tot.: 10: 42,

korona. 1. Se-
letta), 2. Virginia
eserves, Patriot,
Astruc. Tot.:

korona. 1. Mr.
Lucza, 3. Faust.
Tot.: 10: 52,

ona. 1. Wolai
Sashalom. 3.
Egeria, Tutti-
, 20: 39, 29, 54.
ona. 1. Hauser
g Quartermarch,

lreantott gyomrot
3 óra alatt tel-
readda hozza.

áveg 40 fillér,
y áveg 60 fillér.

akarnak megadni. A vállalatot tudvalevőleg részvénytársasággá akarták átalakítani, de az ebbeli fázisok nem sikerültek. Ha a vállalat legalább fél éves moratóriumot nem kap, önmaga kéri majd a csődöt maga ellen. Ezzel aztán a zománczedénykártya létesítésén dolgozó Ausztria-gyár elérné azt a célját, hogy a füleki gyár üzemét beszüntesse. Ugy látszik erről a körülményről nem tudott a kereskedelemügyi miniszter, amikor a fenti szubvencziót engedélyezte.

Jelentkezések a miskolci sörárpavására. Miskolcra jelentik, hogy a miskolci XII. országos sörárpavására, mely augusztus 24-én lesz, eddig Borsod-, Heves-, Abauj-Torna-, Zemplén-, Jász-Nagykun-Szolnok- és Brassó megyékből jelentettek be nagyobb mennyiségű árpát eladásra.

A Szénkereskedelmi R. T. üzletei. Megirtuk annak idején, hogy az *Első Magyar Iparbank* szakított régi konzervatív felfogásával s most már kisebb üzleti vállalkozásokhoz is fogott. Így alapította a *Szénkereskedelmi Rt.*-ot is, nagyon kicsi tőkével, de annál nagyobb tervekkel. Hanem azért a Szénkereskedelmi Rt. a kis forgótőkét mellett sem szűkölködik a nagy üzletekben. Így legutóbb összes konkurrensével szemben sikerült elnyernie a zágrábi r. kir. dohánygyári igazgatóságnál a szénszállítást 1308, azaz ezerháromszáznyolcz korona értékben.

A török gabonakivittelt eltiltották. A török kormány a gabonakivittelt — jelentik lapunknak — a bagdadi világtól október 15-ikéig és Konia akserai-i hazájából további intézkedésig megtiltotta.

Az idegen buza. Elvezetek óta nem irtak Magyarországon annyit az idegen buza ellen, mint az idén. Mi magunk szinte nap-nap után foglalozunk vele, hiszen Budapest most egész Európa buzafölöslegének lerakódó helye. Mi a hasábokon nem csinálunk tendenciózus hangulatot; mi nem akarjuk helytelen eladásokba kergetni a gazdákat, de lehetetlen szó nélkül nézni, hogy a mostani hallatlanul magas magyar gabonáráknak csak a — külföldi gazdák lassák hasznát, míg a magyar gazdák tartózkodva várják egy bizonytalanul elkövetkezendő — magasabb buzaárak beköszöntését. Pedig ez az ár már elérte a maximumot. Följebb éppen a külföldi import miatt nem mehet, amit bizonyít az is, hogy csak ma például a következő idegen származékok keltek el:

Szerb: 3000 mm. 79 kg. 27.90 korona. 4000 mm. 78.5 kg. 27.70 korona, 3500 mm. 78.5 kg. 27.20 korona, 1150 mm. 78 kg. 27.20 korona, 5000 mm. 76 kg. 26.40 korona.

Római: 6000 mm. 80 kg. 28.80 korona. 6000 mm. 79.5 kg. 28.44 korona, 5000 mm. 80 kg. 28.58 korona.

Micsoda óriási pénzek mennek így nap-nap után külföldre! . . .

A telefon terjedése. A kereskedelemügyi miniszter rendelkezése Adács, hevesmegyei községben távbeszélő központot létesítettek, amely részvesz a hevesmegyei törvényhatósági távbeszélő forgalomban. Helyközi távbeszélő forgalom létesült Budapest és Wittingán osztrák távbeszélő központ között, amelyben 3 perces beszélgetés díja 4 korona, ugyancsak Budapest és Hinterbrückl osztrák távbeszélő között, amelyben a 3 perces beszélgetés díja 2 korona 60 fillér. A fizetett szolgáltatási díjak minden esetben 1 korona. Helyközi távbeszélő forgalom lépett életbe végül egyfelől Budapest és Esztergom, másfelől Spitz a/d Donau osztrák távbeszélő központ között, egyszeri beszélgetés díja itt 3 korona, a sürgős beszélgetés díja pedig ennek háromszorosa.

Részvénytársaság optikai lencsék gyártására. Magyarországon eddig — mint ismeretes — optikai lencsék nem készítettek s e czikkból úgy, mint még sok más czikkból is a külföldre voltunk utalva. A kereskedelemügyi miniszter legutóbb elhatározta, hogy egy ilyen vállalatot hajlandó volna nagyobb erkölcsi és anyagi támogatásban részesíteni. Ez az alapja annak, hogy most *Mayering-féle folyadék-lencse-gyár r. t.* cég alatt új iparvállalat van alakulóban, melynek célja a Mayering Károly gyógyszerész által felállít, folyadékkal

töltött optikai lencsék, fényképezési készülékek, nagyítók, látszóvek stb.-hez szükséges megfelelő lencséknek az eddigieknél sokkal olcsóbb módon való gyártása. A részvényjegyzésre való felhívást eddig aláírták a többek között gróf Wilczek Frigyes főispán, b. Ambrózy Gyula, Uher Ödön és Erdélyi Mór fényképezészek, dr. Lendl Adolf műegyetemi tanár.

Vásáráthelyezések. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Bihar vármegye területéhez tartozó *Berettyóújfalú* községében a szeptember 29-ére és 30-ra eső országos vásár ez évben kivételesen egy napon, szeptember 29-én tartassék meg. — Megengedte továbbá, hogy a Zala vármegye területéhez tartozó *Türje* községben a minden évben február 24-re, április 24-re, július 24-re és szeptember 29-re eső országos vásárok, amennyiben ezen határnapok valamelyike vasárnapra vagy ünnepnapra esné, ezentul állandóan a határnapokat közvetlenül követő hétköznapon tartassanak meg. — Végül megengedte, hogy a Maramaros vármegye területéhez tartozó *Borsa* községben a szeptember havi országos vásár ez évben kivételesen augusztus 30-án tartassék meg.

Új téglagyár. Ismeretes, hogy a téglakartell kezében tartja a magyarországi összes téglagyárakat s tetszése szerint kontingentálja a termelést, míg az árakat is ő diktálja. Egy csoport most — úgy látszik — ki akarja használni a kedvező építési viszonyokat s nem akarja magát alávetni a kartell önkényének s így új téglagyárt létesít. A vállalat már meg is alakult „*Schutz göttéglagyárak részvénytársaság*” cég alatt egy millió korona tőkével, amely 2500 darab 400 korona n. é. részvényre oszlik. A társaság igazgatósága három tagból áll s ezek Gellér Mihály, Schulz Gyula és Schulz Lajos.

Fizetésektelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetésektelenségeket közli: Czobel Izidor kereskedő Nipo-Mada; Neufeld S. József kereskedő Ujpest; Löbl M. kereskedő Sz.-Udvarhely.

Parcellázás. Csekonics gróf magyarczernyai 6000 holdas birtokát 740 koronában holdanként megállapított árban Magyarczernya község zselérjei között parcellázta.

A földadókataszter kiigazítása. Az új adótörvényeknek életbeléptetésére irányuló munkálatok már nagy mérvben foglalkoztatják a pénzügyminisztérium szakosztályait s az új földadótörvény végrehajtásának munkáját Benkó Gyula miniszteri tanácsos vezetése alatt a kataszteri ügyosztály végzi. A földadókataszter kiigazítására irányuló munkálatoknak a folyó évre előirányzott része már előrehaladt állapotban van. Ez ideig Magyarország 13.024 adóközsége között összesen 9026 községre vonatkozólag lettek ezek a jegyzékek a községi előjárások részéről betervezve és azokba összesen 1,245.475 ágváltozás lőn felvéve. Minthogy azonban a nagyobb határral bíró községek eme munkálatai az idő rövidsége miatt még nem készültek el s eme községeknél még számomban lesz a változás, előreláthatólag 3 millióra teszik a földrészletek száma, melyek művelési ágváltozás alá kerültek. Emé óriási munkaanyag feldolgozása a kataszteri személyzetből kiszemelt 42 megyei előadóra és a pénzügyminiszter által nemrég kinevezett 164 ideiglenes kataszteri biztosra vár. A földadókataszter kiigazításának másik részét az egyes határok, dűlők vagy földrészletek adóztatásánál mutatkozó nagy aránytalanságok megszüntetése képezi. Emé a munkálatra nézve a törvényhatóságok, községi képviselőtestületek vagy 20 földadókötéses birtokos f. évi július hó 1-ig volt jogosítva a pénzügyminiszterhez kezdeményezési javaslatot tenni, míg a kincstári közegek az év végéig tehetik meg kiigazítási javaslatukat. Emé javaslatok alapján fogja azután az országos földadóbizottság a vármegyei földadóbizottságok véleményének meghallgatása után, a jövő évben eldönteni azt, hogy hol van szükség az érvényben levő tiszta jövedelmi fokozatok megváltoztatására, avagy egyes határok, dűlők vagy földrészletek újból való sorozására és emé döntésnek megfelelően fognak a változási munkálatok az említett hivatalnok személyzet által végrehajtatni. Érdekes, hogy Magyarország 13.024 adóközségéből a határidő lejártáig mindössze 1426 község határának kiigazítására vonatkozólag adtak be javaslatokat.

Új papírgyár részvénytársaság. Nemrégiben Budapestén új papírgyár alakult: *Magyar Vegypapír és Papírneműgyár Részvénytársaság* cím alatt mindössze 100.000 korona alaptőkével. Ezzel az alaptőkével óhajt ez a vállalat „indigó-, másoló-, carbon-, czerezin-, steuzil- és viaszkos-papírokat, pozitív-, negatív- és villám-fénymásoló-papírokat mindenféle műszaki papírokat, továbbá papírneműeket gyártani és forgalomba hozni.” A terv nagyon szépen hangzik, csak kíváncsiak vagyunk arra, futja-e ez abból a 100.000 koronás alaptőkéből, amelyből ezideig csak 30%-ot fizettek be?

Mezőgazdasági helyzet. A földművelésügyi miniszter hivatalos jelentése után ma az Omge tudósítói számolnak be a mezőgazdasági helyzetről augusztus 18-iki kelettel. A jelentés így szól: *Arad.* A kukoricza, répa és dohány az utóbbi esőzések által sokat javultak és jó termést ígérnek. A gyenge szálastakarmány és szalmatermes nagy gondot okoz a gazdáknak. *Baja.* Nagy hőség. Cséplések eredménye gyengébb, mint számították, csak zab és árpa jó. A tengeri jól áll; bab burgonya kielégítő. *Debreczen.* Időjárás száraz, nagy hőséggel. Takarmányban, szalmában nagy hiány mutatkozik. A szőlőtermés nagyrészt megsemmisült. *Kassa.* Csépléseredmény: Buza 5-6 q., rozs 6-7 q., árpa 6-7 q., zab 4-5 q. holdanként. Roppant nagy a szárazság; nagy takarmányhiánynak nézünk elébe. *Léva.* Meleg és száraz időjárás. Kapás növényre kívánatos az eső. Árpa, zab és tavaszi buza jó termést adnak, de az őszi vetés buza, rozs gyenge. *Miskolcz.* Meleg napok vannak. Csak este és reggel hűvös. A termés eredménye a középezt sem érte el Miskolczon sem, de a vidéken még gyengébb a takarmány. *Nyiregyháza.* A szárazság, mely csakis a cséplési munkálatoknak kedvez, igen szép eredményekre jogosított, de a tavasziakat, különösen a kukoriczát tönkretette. *Nagybecskerek.* A cséplések befejeztével egész bizonyossággal lehet már irni, hogy a buza 1600 m. után átlag 750 kilogramm termést hozott. Zab 1200 kilogramm. Kukoriczának a nagy meleg ért, mindazonáltal 10-12 q-t lehet remélni. *Nagykanizsa.* Újra meleg idő állt be, mely a szőlőkre igen jó hatással van. A mezei munkák folynak. *Nyitra.* Az idő meleg. A gabona behordásával a legtöbb helyen elkészültek. A cséplés mindentűt erősen folyik. A kapások szépen fejlődnek. *Temesvár.* Az idő szép és meleg. Az idegen buza beözönlése igen nagy. A tengerivetések szépen állanak. *Verscez.* Az aratást nemsokára mindentűt befejezik. A tengeri helyenkint kiadós esőt kíván. Buzabehozatal mérsékelte. Kinálat tartózkodó. *Zenta.* A tengeri az eső következtében nagyon javult. A cséplés bevégetetett. A buza nagyon gyöngén fizet. A hercséplés kezdődik; rosszul fizet. *Zalaegerszeg.* Az időjárás változóan esős és meleg. A cséplési munkálatok még folynak; a terméseredmények jó közepesen felüliek. A sarju és vetett takarmányok fejlődésére az időjárás kedvező, úgy hogy az eddigi hiányt az ezekből nyerendő készletek némileg pótolni fogják.

A Központi Kereskedelmi Bank új cégvezetője. A Központi Kereskedelmi és Iparbank lovag bauréfi Fuchs Károlyt nemrégiben vezetővé nevezte ki, amelyet most a cégbírósnál is feljegyeztek.

Igazgató-változások. A Slavoniai Drávavidéki h. é. vasut r. t. igazgatóságába bevásároltott Kenefl István, Graff Constantin és dr. Mezei Márk. — A Vulkán gépgyár r. t. igazgatóságából törölték dr. Margulics Róbertot. — A karánsebes-hátszeg h. é. vasut r. t. igazgatókat választott dr. Hosszu Vazul, Susich Károly és dr. Erneyi Pált. A miskolcz-mezőcsáthi h. é. vasut r. t. igazgatóságából kilépett dr. Tarnay Gyula. — A Nagykároly-Somkúti h. é. vasut r. t., miután az Agrár-és Jaradék-Bank r. t. igazgató alá került új igazgatókat kapott. Kilépett ugyanis dr. Neumann Rafael, Piutrich Frigyes, Mandel Gyula, Quittner Vilmos, Hausen Vilmos, Dräger Miksa és Griebel Károly, helyükbe pedig bevásároltott Barta Arnold az Agrár-Bank elnök-igazgatója, Enyedy Béni, dr. Schober Béla, az Agrár-Bank igazgatója, Freund Ferenz, dr. Tószeghy Albert és Tozseghy Imre, az Agrár-Bank delegáltjai. — A Losoncz-Gács h. é. vasut pedig bevásároltotta igazgatóságába dr. Fellner Frigyes, ugyancsak az Agrár-Bank igazgatóját. — Az Európai Utipodgyász biztosító r. t. igazgatóságából kilépett Strasser Alfréd. — A gróf Mikes zabolai Erdőgazdasága és Fűrésztelepei r. t.-ből törölték báró Szentkeresztly Béla igazgatósági tagot.

TELIKABÁT 35, súlyem 45, prima ölt. 30 frt.
vagy 45, vagy 30 frt.
angol 45, átmeneti 30 frt.
béléssel 45, kabát 30 frt.

Csakis mérték szerint, elsőrangú kivitelben
Angol készpénzrendszerű uriszabótermék
ZÉLINGER SAMU
Budapest, IV., Belváros.
Magyar-u. 3. l. em. Kossuth Lajos-utca mellett — Telefon 116-59.

A Schlick-gyár nagyobb munkája. A m. kir. államvasutak igazgatósága legutóbb pályázatot hirdetett az Arad mellett építendő vasúti Maros-híd alapozási és falazási munkáira. A legkedvezőbb ajánlat folytán a munkát a Schlick-féle vasöntőde és gépgyár r.-t. nyerte el, mely a munkát 296.773 koronáért végzi.

A szerb piac helyzete. Belgrádból írják: Az üzleti élet Szerbiában e hónapban kedvezőbb alakulást mutat, természetes következményeképpen a kedvező termésnek, mely abba a helyzetbe hozza a gazdát s ezáltal a kereskedőt, hogy tartozásait kiegyenlítheti s időközben felszaporodott szükségletét fedezheti. Az ország termése ez évben viszonyítva a tavalyi terméshez mennyiségileg ugyanaz, de minőségileg sokkal kedvezőbb. Így például a buza egyes vidékeken majdnem megközelíti a bánáti buza minőségét. Sulya 80 kg. Szerbia buza-termése ez évben két és fél millió métermázsra, amiből egy és fél millió métermázsra került kivételre, az ár 18-19 fr. között ingadozik. Kezdetben a buza csak Németország felé gravitált, ming legujabban, dacára a magas autonóm vámtételnek, igen tekintélyes mennyiségek Budapestre mennek. Ennek minősége a sok eső folytán szenvedett. A mag kövér, de nedves. A termelés megfelel a tavalyinak, 7-800.000 mm. Zab. Ez idén jobb. A termés 6-700.000 mm. Rozs. Kevés van. A termelés a tavalyinak felel meg. Kukorica. Ez igen jól áll. A kilátások fényesek s ha a közeli napok esőt hoznak, rekord-termésre van remény. Szilva. Szemben fentiekkel a szilvatermés határozottan rossz. Egyes vidékeken a szilva teljesen elpusztult, míg más vidékeken 1/4-1/3 része lesz a tavalyi termésnek. A múlt évi 5000 vagonnal szemben 6-700 legjobb esetben 1000 vagon szilvára van kilátás, s így kivitelesülvén semmi sem lesz. Ezen rossz termés a tavalyihoz viszonyítva — 10 millió frk minust jelent a kivételre. A gabonatermés kedvező volt első sorban az ázsióra hatott. A dinár ma aranyértékkel bír. Ázsió nincs, a korona 1'05 dinár. Mindezen körülmények hazai iparunknak alig jutatlak előnyt. A szerb kereskedő, miután most pénzhez jut, több sikerrel fordul a külföldhöz s mutatkozik mozgalom, melynek célja a magyar és osztrák gyárak és kereskedők teljes mellőzése. Ezzel párhuzamban a kontinens iparállamai egyre nagyobb bizalommal fordulnak Szerbia felé s a mi iparunk számbavehető üzletre alig számíthat.

Szénforgalom. A magyar királyi államvasutaknak a főváros területén levő állomásaira aug. 8-tól 14-ig összesen 2676 kocsi szén érkezett, ebből 416 az államvasutak saját céljaira, 2260 magánosoknak. Ugyanezen idő alatt a Magyarország területén levő valamennyi bányállomás összesen 11.750 kocsit rakott meg szénrel; ebből 3615 kocsi az államvasutak saját céljaira, 8135 kocsi pedig magánosok céljaira szolgált.

Hajózás. Az „Adria“ magyar királyi tengerhajózási részvénytársaság gőzbojai közül szerdán az Andrássy Fiuméből Marseilleba, az Adria Marseilleből Fiuméba, a Lederer Sándor Valencziából Fiuméba indult, a Nagy Lajos Fiuméből Rotterdamba, csütörtökön a Mátyás Király Valencziából Fiuméba érkezett.

Dr. HÖNIG IZSÓ
VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZET
Elektromágneses gyógyítás.
Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift
Telefon 102-39.

Gyógytényezők
Fénysugár-terápia fűrdők szilva és vörösnyelmeszedés ellen.
Elektromágneses gyógyítás.
Bőrtöng sugarakkal való kezelése.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfűrdők (Elektrotherm).
Villamos fényfűrdők.
Villamos masszázs (Vibratio).
Galván. Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfűrdők.
Szén-savas fűrdők.
— Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. —
Kivánságára prospektus

Főbb javallatok
Általános idegesség (nem rathénia, hystéria).
Ideggyengeségi állapotok.
Almatlanság, Fejfájás.
Hűdések (Paralytic).
Idegfájdalmak, idegcsáb (Neuralgiák, Ischiás).
Görnyelvényesorvadás (Göbes).
Szívbetegségek.
Véreredényelmeszedés.
Köszvény és osz. reuma.
Izületi és esztibajok.
Székrekedés. Gabonatok.
Anyagcserebajok (Elhízás, cukorbetegség, vörösvérűség).
Bőrbajok. Bőrviszketeg.
Lupus.
Hajhullás, kopaszodás.
Szörtelenítés (nőknél és arcon).
Aranyeres események.

TÖZSDÉK.
BUDAPESTI ARU- és ERTEKTOZSDÉ.

Gabonátözsde.

Budapest, augusztus 19.

A készáru piacon ma csendes volt az irányzat. Ugy mint eddig, ma is magyar buzában gyenge, idegen áruban azonban bőséges volt a kínálat, amivel szemben a malmok elég jó vételkedvet mutattak ugyan, de jobb árakat nem fizettek. Mivel az árubirtokosok nem voltak valami nagyon rátartósak, élénk forgalom fejlődött ki, amelynek a folyamán mintegy 66.000 métermázs buza kelt, tulnyomólag külföldi származék — változatlan tegnapi áron. A legdrágább eladási ár 29.50 korona volt 80 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 26.40 korona 77 kilós szerb buzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs és az árpa 20-20 fillérrel olcsóbb, a többi változatlan. Forgalomba került: 500 q rozs 19.30 koronás áron, 700 q árpa 14.70-15.20 koronás áron, 500 q zab 14.80-15.40 koronás áron és 800 q tengeri 15.50 koronás áron. A mai üzlet 2 centtel magasabb amerikai jegyzésekre szilárdan és a tegnapi zárlathoz némileg magasabb jegyzésekkel indult meg, csakhamar élénk kínálat mutatkozott azonban, mire az árfolyamok hamarosan a tegnapi zárlat alá kerültek. Később aztán lassan javult a vételkedv, mire ismét szilárdult az irányzat és mérsékeltlen emelkedtek a jegyzések. Az októberi buza 12 fillérrel a tegnapi zárlathoz felül, 27.52 koronán indult, előbb 27.36-ig gyöngült, aztán 27.52-ig emelkedett és zárlathoz 27.48 koronán maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az októberi buza 8 fillérrel, az áprilisi buza 10 fillérrel javult, az októberi zab 6 fillérrel, az új tengeri szintén 6 fillérrel gyöngült.

A készáru jegyzése a mai roszsán a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	29.00—29.35
"	76	—	80	29.80—29.55
"	77	28.55—28.80	81	—
"	78	28.70—29.00	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	28.80—29.05
"	76	—	80	29.05—29.30
"	77	28.40—28.65	81	—
"	78	28.60—28.85	82	—
Pestvidéki	75	—	79	28.90—29.15
"	76	—	80	29.16—29.40
"	77	28.50—28.75	81	—
"	78	28.65—28.95	82	—
Bánsági	75	—	79	29.00—29.35
"	76	—	80	29.20—29.55
"	77	28.55—28.80	81	—
"	78	28.70—29.00	82	—
Bácskai	75	—	79	29.00—29.35
"	76	28.20—28.55	80	29.20—29.55
"	77	28.55—28.80	81	—
"	78	28.70—29.00	82	—
Rozs (rendű uj				19.80—19.45
középmínőségű uj				19.10—19.30
Árpa takarmány I-rendű				15.00—15.40
II-rendű				14.60—15.00
Zab I-rendű				15.40—15.60
II-rendű				14.80—15.20
Tengeri belföldi uj				15.60—15.80
Körpa				—
Köles				—

A készáru piacon elkel:

Buza: Tiszavidéki: 100 q 80 k. 29.40 K, 450 q 8029.20 K, 100 q 78.5 k, 100 q 78.5 k 29.50 K, 200 q 77.5 k 29.00 K felső.
Pestvidéki: 100 q 76 k 28.40 K.
Bácskai: 200 q 76.5 k 28.70 K, 200 q 76 k 29.10 K, 100 q 74.5 k 27.60 K.
Pádeji: 1600 q 78.5 k 29.30 K, 2000 q 78 k 29.40 K.
T.-Becsei: 4500 q 79.5 k 29.30 K, 1780 q 79 k. 29.20 K.
Felsőmagyarországi: 200 q 78 k 28.50 korona, sárga.
Fejérmegyei: 200 q 76 k 28.70 K.
Szerémségi: 100 q 78 k 28.90 K.
Szerb: 3000 q 79 k 27.90 K, 4000 q 78.5 k 27.70 K, 3500 q 78.5 k, 1160 q 78 k 27.20 K, 5000 q 76 k 26.40 K szept.
Román: 6000 q 80 k 28.80 K, 6000 q 79.5 k 28.44 K, 5000 q 80 k, 5000 q 79 28.58 K.
Rozs: 400 q 19.80 K kpf par., 100 q 19.30 K kpf par.
Árpa: 800 q 14.80 K kpf par., 100 q 14.90 K kpf par., 100 q 14.70 K kpf par., 100 q 15.20 K kpf ab Kőbánya, 1000 q 14.80 K kpf par.
Zab: 200 q 15.40 K kpf, 300 q 15.10 K kpf, par, 250 q 14.80 K kpf, 150 q 15.45 K kpf.
Tengeri: 800 q 15.50 K kpf par.

A határidőüzleteiben kötetelt:

Dőlelt:

Előforduló kötése (100 kg.-kint) 1900-re:
Buza októberre 27.52—27.54—27.36—27.52—
Buza áprilisra 27.78—27.76—27.87—27.70—27.88.
Rozs októberre 19.68—19.54—19.64.
Ujtengeri májusra 14.28—14.30—14.16—14.28.
Zab októberre 14.90—14.88—14.92 K.

1 óra 30 perczkor zártnak:

Buza októberre	27.48—27.50
Buza áprilisra	27.84—27.76
Rozs októberre	19.62—19.64
Tengeri májusra	14.26—14.28
Zab októberre	14.90—14.92
Repce augusztusra	27.60—27.80
Tengeri augusztusra	—

Budapesti gabonaforgalom.

1909. augusztus 17-18-ig 1909 augusztus 18-ig.

	Erkezett	Elszállított
	métermázs	
Buza	6523	101
Rozs	965	101
Árpa	10505	7816
Zab	3676	3165
Tengeri	3166	7966
Liszt	289	22807
Körpa	—	4346

Ertéktözsde.

A mai forgalom alapirányzata, de az árfolyamok alakulása is inkább gyengülő volt. Kivételt képeztek az Államvasuti részvények, melyeket már az elötözsde folyamán élénken vásároltak, főleg az arbitrage részéről. Melleltük a Közúti vasút részvényei voltak az elötözsden keresettek, de ezek után a kereslet a déli tőzsdén gyengült. Az Államvasuti részvényekben a déli tőzsdén is emelkedett a kereslet s a bécsi vásárlások folyamán további áremelkedés volt észlelhető. Ezzel szemben az Osztrák és a Magyar hitelrészvényekben inkább gyengülő volt a forgalom. A helyi piac értékei közül legnagyobb érdeklődés a Salgótarjáni és az Északmagyarországi részvények iránt mutatkozott, melyeket már az elötözsde folyamán is kerestek. Élénkebb üzlet volt még a Hazai bank, a Beszterczenaszódi faipar, a Magyar cukoripar, a Városi villamos és az Adria részvényekben. Emelkedéshez jutott a mai napon még a Kereskedelmi bank részvénye is. A járadékpiacra az árfolyamok változatlanok. Zárlat felé az összes értékekben némi gyengülés mutatkozott.

A mai üzlet folyamán emelkedett: az Osztrák hitel fél koronával, a Magyar hitel negyed koronával, az Államvasut 2'25 koronával, a Salgó 12 koronával, az Adria 5 koronával. Forgalomba került az alant jegyzett értékeken kívül még: Danubius 330.50 koronán, Hazai bank 283.— koronán, Adria 415—420 koronán, Salgó 590—599 koronán, Új Salgó 562—567 koronán.

A elötözsden előfordult kötések:
Osztrák hitel 651.75—652.25—651.50, Magyar hitel r. 761—760—760.25, Osztrák-magyar államvasut r. 745.25—745.75—746.50, Rimamurányi 599.75—600.50, Közúti vaspálya 580—582—581.50, Déli vasut 113—113.25 korona.

A déli tőzsdén előfordult kötések:
Osztrák hitel 651.50—615.75, Magyar hitel 760, Osztrák-magyar államvasu 746.50—747.50, Leszámitoló-bank 482.50, Jelzálogbank 443.60, Rimamurányi 600.25—600.50, Közúti vaspálya 581.50—582, Déli vasut 113.75—114, Magyar koronajáradék 92.70 korona.

Díjbiztosítások Osztrák hitelrészvényre: holnapra 4—5 korona, nyolcz napra 8—10 korona, aug. hónap végére 24—26 korona.

Utötözsde délután 4 órakor:
Osztrák hitel 651.50, Magyar hitel 760, Államvasut 747.50, Leszámitoló 483, Jelzálogbank 445.50, Rimamurányi 600.75, Városi vasut 278.25, Közúti vasut 581.50 korona.

Bécsi gabonátözsde.

Bécs, augusztus 19. (Saját tudósítónktól.) A konzum majdnem teljesen tartózkodott a vásárlástól és csak éppen a kereskedelem tett némi beszerzést orosz buzából, az irányzat mégis nyugodt volt s az árak buzában, rozsbán és tengeriben változatlanok. Zab még 5 fillérrel olcsóbb lett. Arpa csak a finomabb minőségekben keltett érdeklődést, míg közepes minőségekben majdnem egészen megakadt a forgalom, mert a konzum és az export alacsonyabb árakat kínált, de az eladók nem voltak hajlandók árengedményekre.

Jegyzetelt buza: új tiszavidéki 14.95—15.35, bánáti 14.65—15, tótfelvidéki és csepeli 14.45—14.90 déliavasuti 14.30—14.75, marchfeldi 14.15—14.85, romániai 14.60—15.10, orosz 14.60—15.20 kor.
Rozs: tótfelvidéki 10.10—10.80, csepeli 10.05—10.20, pestmegyei 10.20—10.85 déliavasuti 10.10—10.25,

különféle magyar 9.95-10.20, osztrák 10.05-10.25 korona.

Arpa Morvaországi 8.50-9.25, marchfeldi 8.35-9.10, győri 7.75-8.40, közpudnai állomások 7.60-8.10, déli vasúti 7.75-9.10, északmagyarországi 7.20-8.10, tiszavidéki 6.80-7.25 korona.

Magyar tengeri 8.25-8.40, Cinquantin 10.15-10.45 korona.

Magyar zab 9.60-10.05, válogatott 10.10-10.25, új 8.20-8.75 korona.

Becsi értéktőzsde.

Bécs, augusztus 19. Az előtőzsde irányzata változatlanul barátságos és a hanyatlott newyorki árjegyzések csak annyiban gyakoroltak befolyást, hogy bányaeértékek irányzata nyugodt lett, ellenben államvasúti részvény állandóan keresett és a két hitelrészvény, ugyancsak Laenderbank-részvény is emelkedett. Korlátok közt galicziai Kárpát-petroleum és salgótarjáni részvények javultak. Orosz járadék parin állott.

A déli tőzsde nyugodt irányzattal nyílt meg, csak államvasúti részvény élénkült és emelkedett. A forgalom további során az árfolyamok jól tartottak, noha a berlini tőzsde gyengült irányzatot jelentett. Korlátértékek közül keleti vasúttársaság 605-ig emelkedett.

Tizenegy órakor: Osztrák hitel 646.75 K, Magyar hitel 759, Laenderbank 457.50, Union 455.50, Bankgyesület 533.50, Államvasút 742, Déli vasút 112.75, Alpesi 682, Rimamurányi 600, Adria 410.

1 óra 30 perczkor jegyeztek: Osztrák hitel 651.-, Magyar hitel 760, Anglo 301, Union 555, Laenderbank 459.25, Államvasút 748, Déli vasút 114.75, Dunagőzhajózás 1005, Prágai vasút 2718, Alpesi 682, májusi járadék 95.85, Török sorsjegy 185.25, Márka 117.35, rubel 254.25 K.

Bécs, aug. 19. (Magyar értékek zárlata). 4 százalékos arany-járadék 113.40, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 143.50, Magyar hitelbank részvény 757.-, Magyar leszámítoló és váltó részvény 480.-, Rimamurányi 600.25, Magyar cukoripar 20.10, Adria hajózási részvénytársaság 412.-, Magyar koronajáradék 92.70, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény -., Magyar nyeres.-kötv. sorsjegy 200.25, Kassa-Oderbergi Vasútrészvény -., Magyar Jelzálogbank -., Magyar kereskedelmi bank -.

Bécs, aug. 19. (Osztrák értékek zárlata). 4.2 százalékos papír-járadék 95.90, 4 százalékos osztrák arany-

járadék 117.-, 1860-as sorsjegy 161.50, Osztrák hitel-sorsjegy -., Angol-osztrák bankrészvény 299.50, Bécsi Bankverein 533.60, Osztrák magyar bank 1770, Déli vasút 102.75, Dunagőzhajózási társ. 1014.-, Dohány részv. 372.-, Cs. k. arany (vert) 11.34, Német bankv. 117.86, Osztr. Lloyd 499.-, 4.2 száz. ezüst jár. 95.80-99.25 Osztr. koronajáradék 95.80, 1864-es sorsj. 292.-, Osztrák hitelintézeti részvény 650.50, Union-Bank 555.30, Osztrák Länderbank 459.40, Osztrák-magyar államvasút 747.25, Elbevolgyi vasút -., Alpesi részvény 685.-, 20 frankos 19.09, Londoni váltóár 239.87, Lipótkohó 470.- Török sorsjegyek 185.50 K. Szilárd.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, aug. 19. (Értéktőzsde.) Nyereségrealizációk és ultimoprolongációk, valamint a visszamenő newyorki tőzsde itt is gyöngüléseket okozott, dacára, hogy a politikai jelentések igen kellemesek voltak és az Iron Age igen kedvező jelentést tett közzé. A bányapiacra erősebb kínálat folytán általános visszaesés állott be, amely azonban egyetlen kivétellel csupán tört részét tette ki az 1%-nak. Villamossági részvények is 1/10-ig terjedő veszteségeket szenvedtek. Bankok többnyire csupán csekély eséseket szenvedtek, amelyek csak nagyon szűrványosan érték el a 3/4-5/8%-ot. A vasutértékek piacán megoszlott volt az irányzat, miután déli vasút Bécsre, más részvények jobb vételkedve 1%-kal emelkedtek, míg amerikai részvények ennél nagyobb mértékben csökkentek. Járadékok megtartották kedvező nivójukat és részben élénkebb vásárnak voltak tárgyai. A további folyamatban a tőzsde szilárd irányzat mellett igen nyugodt volt, végül azonban a bányaeértékek további csökkenése folytán gyengült. A készpénzpiac ipari értékei általánosságban tartottak voltak. Napi pénz 2 százalék, magánleszámitolási kamatláb 2/3 százalék.

Berlin, (Zárlat.) aug. 19. (Saját tudósítónktól. Zárlatok jegyeztek: 4.2 százalékos papírjáradék -., 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.90, osztrák hitelrészvény 203.-, Déli vasút 21.80, orosz bankjegyek 216.50, 4 százalékos új orosz kölcsön -., Disconto Commandit 189.-, Dinamittruszt 168.75 Harpeni 195.-, Unifikált török járadék 93.90. 4.2 százalékos ezüst jár. -., 4 százalékos magyar aranyjáradék -., Magyar

koronajáradék 92.80, Osztrák-magyar államvasút 160.10, Bécsi váltóár 85.75, Olasz járadék -., Alt. villamosági Edison 235.80, Geisenkircheni 187.-, Laurakohó 182.90. Gyengült.

Frankfurti (Zárlat) aug. 19. 4.2 száz.-os papírjáradék -., 4 száz.-os osztrák ar.-jár. 99.90, Magyar ar.-jár. 95.50, Osztrák hitelint. részv. 204.80, Osztrák-magyar államvasút 159.70, Északnyugati vasút -., Buschradri vasút -., Londoni váltóár 204.17, Bécsi Bankverein 135.20, Villamos részvény -., 3 százalékos magyar aranykölcsön 79.10, 4.2 százalékos ezüstjáradék 99.25, Osztrák koronajáradék 96.15, Magyar koronajáradék 93.05, Osztrák-magyar bank 127.-, Déli vasút részvény 21.80, Elbevolgyi vasút -., Bécsi váltóár 85.50 Párisi váltóár 81.15, Union bankrészvény -., Alpesi bányarészvény -., Állandó.

Hamburg, (Zárlat.) aug. 19. 4.2 százalékos ezüst járadék 99.-, 1860. sorsjegy 163.-, Déli vasút 21.80, 4 százalékos aranyjáradék 99.60, Osztrák hitelrészvény 204.90, Osztrák-magyar államvasút 159.85, Olasz járadék 104.50, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 95.60. Nyugodt.

London, aug. 19. Angol consol 84 3/4. Páris, (Zárlat) aug. 19. 3 százalékos francia járadék 98.15, Osztr. aranyjáradék 101.90, Magyar aranyjáradék 97.10, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 501.50, 3/4 százalékos Olasz járadék 103.87, Déli vasút elsőbbségi kötv. 286.-, 5 százalékos marokkói járadék 518.-, 4 százalékos 1890. román kölcsön -., 4 százalékos kons. amort. román jár. 93.40. 4 százalékos amort. román járadék -., 5 százalékos orosz járadék 103.40. 4 és fél százalékos 1909. orosz jár. -., 4 százalékos spanyol jár. 97.25 4 százalékos unifikált török jár. 94.95, Török sorsjegy 96.95, Török dohányrészvény 395.- Osztrák földhitelintézet 175.75, Osztr. Länderbank -., Magyar jelzálogbank 471.-, Banque de Paris 16.51, Banque Ottomane 471.- Osztrák-magyar államvasút 801.- Déli vasút 119.-, Meridionalvasút -., Hartmann gépgyár 568.-, Rio Tinto 1941.-, Sucrerie d'Égypte 36.-, Tula 342, Urikányi köszén 162.-, Chartered 45.25, De Beers 397.-, East Rand 132.-, Jagersfontein 175.-, Trans. Land Cop 77.50, Váltó Amsterdam (rövid) 208.-, Váltó német piacokra (rövid) 123.15, Váltó Bécsre (rövid) 104.87, Váltó Belgiumra (rövid) 9/32, Olasz aranyváltó (rövid) 5/16 Váltó Svájcra (rövid) 1/10, Csekk Londonra 25.18, Magánkamatláb 1/4. Nyugodt.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Table with multiple columns containing market data, prices, and exchange rates. Includes sections for 'Allamadosság közkölcsönök', 'Bankok részvényei', 'Takarékpénztárak', 'Biztosító társaságok', 'Gőzmalmok', 'Különféle vállalatok', and 'Pénz- és váltók'.

KÜLÖNFÉLÉK.

Álmok órája.

A rózsák nyílnak, illatoznak.
Szívemben is új vágynak kelnek.
Bolondos, furcsa, bús szerelmek
Sápadt emléki incelegve
Szállnak felém — és rám nevetnek.

Hiába küldöm, — itt maradnak,
Álmat hullatnak a szívemre.
Hull, hull a harmat rózsacséppje
S én álmodom a fehér lányról
Sokáig, hosszan, önfeledve.

Az el nem csókolt csókok üdvén
Meg-megremeg vértelen ajkam;
S hívom, idézem száz alakban
A vágyat: amit elvesztem,
A lányt: akit már elcsirattam.

És lassan-lassan mind kigyulnak
Szívemben a kis rózsalángok
És lassan mindent megbocsátok
És lassan mindig gyönyörűbbnek
Találom ezt a bus világot.

— Csitt, csitt azért, — csak halkán, csendbe.
Ne támadjon zaj, semmi láрма.
Ez a boldogság éjszakája,
Ez a békeség áldott csendje,
Ez itt most az — álmok órája.

Győrök József.

A tej a háztartásban.

A tej mindennapi tápszerünk. Igen fontos, hogy jól megválogassuk a forrást, amelyből tejszükségletünket fedezzük. Csak elsőrendű tejet fogyasztunk, mert csak akkor kapunk tiszta tejet. A tejkezelésnél fődolog a rendkívüli tisztaság. Tejeslábosban mást nem szabad főzni, ezt csupán csak a tej felforraltatásához kell használni. Mielőtt a tejet beleöntjük, öblítsük ki a láboszt friss tiszta vízzel. A tejet nem szabad nagy tűzön felforraltatni; lassu tűznél forrjon 4-5 percig. Nyáron igen egészséges a forralatlan hideg tej

fogyasztása, mert üdítő és könnyebben emészthető, mint a felforralt tej. Rendkívül jó hatása az aludt tej — főleg gyomorbetegségekre — de akárkiné is ajánlható, mert ez még könnyebben emészthető, mint az édes tej. A tejfel már sokkal nehezebb, azért ajánlatos, hogy a gyomorbeteg az aludttejnek fölét leszedik és csak a lefölözött tejet fogyaszt. Nagyon jó aludttejet nyerünk, ha üvegekben hagyjuk a tejet megaludni. Ilyen aludttejnek a föle olyan, mint a finom crème és ezukkal meg törött vaníliával, vagy valamely gyümölcszettel keverve, igen finom, jőző csemegét szolgál. Ha habverővel felverjük, olyan, mint a habtejszín. Finom, tiszta tejfelt is felverhetünk habbá és megcukrozva vaníliás cukorral, jó deszertet nyerünk; ize savanykás, miért is igen üdítő. Rendkívül egészséges ital a savó, melyet otthon is készíthetünk; legalább egyszersmind tiszta, friss turót is készíthetünk. Akinek van köpülő gépje, az a vaját is otthon készítheti, ha kedve és türelme van hozzá. Gyermekeknek és a serdülő ifjúságnak akár husz éves korig naponta sok tejet adjunk, ez sokkal egészségesebb, mint a tulsok hus élvezet. Egy pohár frissen fejt tehén- vagy kecsketej személyenként ne hiányozzék sohasem a vacsoránál; aki pedig ezt nem szereti, igyék hideg édes- vagy aludttejet. Hetenként 2-3-szor tejes ételt főzhetünk ebédre vagy vacsorára. Igen finom ital a carameles-tej, amely olyan, mint a tejes kávé. Elegendő cukrot kevés vízben felolvasztunk és tűzön megpirítjuk, míg szép sárgaszínű lesz; azután hozzáöntjük a tejet és még együtt forrni hagyjuk. Egy kis vaníliát — vagy tetszés szerint tahéjat, vele főzhetünk. Habtejszínbe töltve feladjuk. Ha föléje kis felvert habtejszín adunk, kész a finom vegetáriánus kávé — vagy kávé helyettesítő — amely sokkal egészségesebb, mint a valódi, ártalmas babkávé forrázata. Kiváló jó ital a máktej. Ezt úgy készítjük, hogy a mákot tejben, vagy akár csak vízben 1-2 órát áztatjuk. Azután leszűrjük és tetszés szerint megcukorozzuk. Ugyanígy készíthetjük a mandula-, dió- és mogyorótejet, csak hogy ezeket előbb egy mozsárban meg kell törni és azután tej-

ben vagy vízben áztatni és megcukrozni. Sokan cukor nélkül is szeretik. A tejben főtt rizs, dara, metélt vagy galuska stb. ismeretesek. A tiszta tejet mint gyógyszert is használhatjuk. Ha végtagsainkon valamely gyuladást kelésünk van, napjában öt percig vagy negyed órát tejben fürösztjük a beteg testrészt. Ha oly helyen van a baj, hogy nem lehet tejbe mártani, akkor egy tiszta kendőt tejben áztatva kifacsarunk és a gyuladásra borogatásokat rakunk. A tejet gyakran ujitani kell. Ha esetleg éppen nincs édes tejünk, aludt tejet, savót vagy tejfelt is használhatunk e célra és ha nagyon süri, vízzel hígítjuk.

Belső mérgezéseknél, főleg réz- és cink- és mérgezésnél ellenszerül használják a tejet. Arczomásra is használatos és jó szolgálatokat tesz. A tej igen nagy szerepet játszik életünkben, születésünktől fogva egészen a halálunkig. A csecsemő tejjel kezd és az aggyastán tejjel végzi az életét.

(A nagy kínai fal.) A nagy kínai fal, melyet Si-hvang-ti császár alatt építettek Kr. e. 237-221 között, egy indiai mágus jóvendülésének köszöni keletkezését. Si-hvang-ti mesés keleti pompával uralkodott, csodaszép palotát építtetett s azt remek parkkal vétegette körül. Ekkor egy indiai mágus azt jóvendőlte neki, hogy birodalmát győzelmes hordák fogják megrohanni. Si-hvang-ti ettől úgy megijedt, hogy 300.000 embert mozgósított egy rengeteg nagy kőfal építésére. Husz év alatt el is készült s ezzel a mennyei birodalom teljesen el volt zárva a világtól. A fal már nagyobbára rom, a világ legnagyobb romja, de mégis határvonala két civilizációnak. Mivel ázsia hódító népeinek a fal utját állta kelet felé, ezek nyugat felé fordultak s így az európai nagy népvándorlásnak voltaképp a kínai fal volt az egyik nagy oka.

(A hideg fürdő.) A legértékesebb tisztálkodási és frissítő módszer a megfelelően alkalmazott folyóvízi fürdő. A folyóban való fürdés a test felesleges melegét vonja el és ezért tulajdonképpen csak akkor kell alkalmazni, amikor a bőr ezt a felesleget kívánja. Ezért jobb — még ha izzad is a test, csak a szív legyen nyugodt — nyomban a habok közé ugrani, mint a testet a levegőnek kitenni. Sohse ugorjon azonban senki a vízbe izga-

„Bárónó,

„Kellemes hírrel ébresztem önt fel. Nyomon vagyunk. Ugy hiszem estére ketreczben lesz a madár. Ha érdeklődik a továbbiakért is, délutáni hét órától fogva várjon minden pillanatban.”

A névjegyet borítékba téve beküldte, azután válasza nem várva eltávozott.

XXVIII.

Tíz perczel azután, hogy Greppo Du Charras lakását elhagyta, a Rivoli utcába egy sebesen vágató nagyuri fogat fordult be. A kocsis mellett a polczülésen egyenruhás inas ült, aki messzelátón át vizsgálta az elmaradó házak számait, melyek a gázlámpák világánál eléggé jól kivehetőek voltak.

A fogat egyszerre megállott s az inas leugorván, ajtót nyitott.

A kocsiból egy lefátyolozott nő hajolt ki.

— Csengessen be gyorsan, — szölt az inashoz, — s tudja meg, itt lakik-e?

Az inas sietve teljesítette urnője parancsát s pár perc múlva visszatért.

— Bárónó, jó helyen járunk, — jelenté — az az ur itt lakik s honn van.

— Hány óra most? kérdé a lefátyolozott nő.

— Tízre jár.

— Menjen ön Louvel Gusztáv urhoz s adja tudtára, hogy Villmers bárónó még e negyed-órán okvetlenül beszélni akar vele.

Az inas fölszaladt a lépcsőkön s becsengetett Louvel lakásába.

Kamill még fönt volt s a Greppoval lefolyt izgató jelenet fölött gondolkodott. Mikor a csöngetést hallotta, hirtelen az jutott eszébe, hogy talán Greppo jött vissza. E gondolatra gyorsabban kezdett verni a szive s valami megmagyarázhatatlan ötmérés tőlté el. Hátha lehült a meghasonlott jó barát haragja, s ő, ki előbb szivében méltatlan megvetéssel távozott, most visszatér, hogy kezét nyújtson, kibéküljön, be-

A RENEGÁT

— EREDETI REGÉNY. —

ARTA: DÉRI GYULA.

49

Lorrain grófnak ezután nem volt más teendője, mint a megmenekült vetélytárs holtilétét kinyomozni. Az ugyan mindenki előtt rejtély maradt, hogy a rendőrség támadásakor bent volt-e Kamill tényleg a Greppo szobájában, annyi azonban kétségtelenül bizonyosnak látszott, hogy az első segélyt ott kereste s a ház közelében kellett tartózkodnia, különben nem juthatott volna a rendőrkocsiba s nem szállíthatta volna magát ki a városból. Grepponak a védekezésért nem is lett egyéb bántódása, mint az a végzetes sérülés, mely karjába került; Lorrainnek azonban teljesen elég volt az, amit a menekülés részleteiből megtudott, hogy tájékozhatta magát, merre és hol keresse a Du Charras Kamillhoz vezető nyomokat.

Greppo mint tudjuk, betegen feküdt néhány héttig. Lorrain pontosan értesítette magát a betegség lefolyásáról, sőt oly megbízható kémet talált a beteg környezetében, aki arról is tudósította őt, hogy a vén forradalmár kikkell áll összeköttetésben s honnan kap naponként leveleket. Hanem két heti gondos kémkedés után arról győződött meg, hogy Greppo és Du Charras Kamill közt vagy nincsen összeköttetés, vagy ha van, megbízható kezek közvetítésével történik.

Nyugodtan meg kellett várnia tehát, míg Greppo fölgyógyul és esetleg Párisba vagy máshova utazik; mert csak arra számíthatott, hogy a két régi barát elvégre mégis találkoznak egymással s ez esetben nincs szükség egyébre, mint hogy Grepponak minden lépését figyelemmel kísérje.

Egy párisi magánrendőri irodához fordult tehát s ottan egy tapasztalt s

ügyes kémet bocsátottak rendelkezésére. Ez Greppót fölgyógyulása után egy pillanatra sem tévesztette szem elől, s mikor a félkezi képviselő pár nap múlva utra kelt s teljes biztonságban érezte magát a párisi vonaton, mindenre gondolt inkább, csak arra nem, hogy a kocsi tulsó szögletében ülő vidéki öreg ur, — aki hosszú körszakállt s araszos bajuszt viselt, az ut nagyobb részén pedig aludt és tubakolt, — voltaképpen egy kiborotvált állu átöltözött párisi ficzkó, aki tetteltet közönyösségével elég ügyesen tudta leplezni azt a forró vágyát, hogy utitársának minden gondolatát kitalálja.

Mikor a vonat Párisba ért velük s Greppo kiszállt, a hosszú bajuszu ur hirtelen ábrázatát cserélte, leszedte arca ragasztott ékeit, porköpenyét levette, s mint előkelő uracs lépett kocsiba, utasításul adván, hogy a kocsis mindenütt Greppo egyfogatja után hajtson.

Igy aztán ugyanabba a vendéglőbe szállhatott; sőt fél óra múlva már Lorrainnal is tudathatta egy rövid táviratban, hogy figyelmük tárgya az idő szerint hol tartózkodik.

Lorrain a legközelebbi vonattal indult utánok. Másnap reggel megérkezvén, fölkereste az ügynököt, kívül néhány pillanat alatt megbeszélte a további teendőket, a találkozás helyét és idejét, azután kocsiba ült s a Montmartre boulevard egyik fényes palotája elé hajtatott.

A kapus, ki kocsija ajtaját kötelességszerű szolgálatkészséggel nyitotta ki, kérdésre sem várva adta tudtára, hogy a bárónó itthon van ugyan, de délelőtt aligha fog látogatást fogadni, mert éjfél utáni két óráig társaság volt nála.

Lorrain vállat vont, válasz nélkül kilépett a kocsiból s a lépcsőkön fölsietett.

A bárónó komornája, kívül az előszobában találkozott, szó szerint ismételte a kapus által mondottakat. Lorrain ekkor egy névjegyet vett ki tárczájából s a következőket írta rá:

tott vagy kimerült állapotban vagy amig szív-
működése nem teljesen nyugodt és érverése nem szabá-
lyos. A gyomornak is tul kell lennie az emésztés mun-
káján, ezért a folyóvízben való fürdés csak 3-4 órá-
val evés után ajánlatos. Sokkal egészségesebb az
egész testet a vízbe mártani, mint lassan, fokról-
fokra lépni a vízbe. A míg a vízben tartózkodunk,
igyekezzünk uszó vagy egyéb mozdulatokat tenni
és soha se maradjunk tovább a vízben, mint a
míg testi melegünk el nem fogy. Amint kellemet-
len érzést tapasztalunk, amint hátunk borzongani
kezd és libabőrös lesz, ajkunk pedig elkékül,
nyomban ki kell jönni a vízből. Ezt a parancsot
soha sem szabad szem elől téveszteni. Ha máson
látjuk az említett jeleket, tanácsoljuk neki is, hogy
futással vagy egyéb gyors testmozgással igyekez-
zék teste melegét visszanyerni.

(Salamon templomának újraépítése.) Jeruzsálem-
ből írják, hogy Salamon király nagyszerű művét,
a híres Salamon templomát, régi helyén újra fel-
akarják építeni. Legalább úgy tervezik a bostoni
szabadkőművesek, kik ebből a célból összekötte-
tésbe fognak lépni a világ összes szabad-
kőműveseivel, hogy a templomépítés költsé-
geit közösen teremtsék elő. A szabadkőműve-
sek hagyományos hite szerint ugyanis Salamon
király is szabadkőműves volt, sőt ő volt az első
nagyemterük; a tyuszi Hiram király, aki a tem-
plom felépítésénél segédkezett, a hagyomány szer-
int szintén szabadkőműves volt. Azon a helyen,
ahol valamikor Salamon temploma állott, a mo-
hamedánok mecsetet építettek, a föld közepének
tartották. Késégtelen, hogy Salamon temploma is
itt állott, mert az egészen biztos, hogy a zsidók a
babyloni fogság után ide építették új templomuk-
at, amelyről pedig tudjuk, hogy a régi salomoni
templom helyén volt. Az újraépítést teljesen a
biblia adatai szerint és idevágó újabb felfedezések
szemmel tartása mellett fogják véghezvinni. A bib-
liai remekmű felépítésének előkészületei három,
maga a felépítés hét esztendőtt vett igénybe, de
valószínű, hogy a technikai haladás korszakában,
a 20-ik században sokkal rövidebb idő alatt fog-
nak elkészülni.

(A fehér és piros virágok keresztezéséről.) Mendel
atya, a jönevű botanikus 1884-ben azt észlelte,
hogy egy piros virágú és egy fehér virágú növény
keresztezéséből olyan növény származik, melynek
piros virága van. Ez esetben tehát a piros szín
a domináló. Ha pedig az ilyen keresztezés révén
létrejött korcsnővényeket egymás közt keresztez-
zük, akkor az új származékok 75%-a piros, 25

%-a fehér virágú lesz. E jelenségnek eleinte ma-
tematikai magyarázatot adtak. A korcsnővényeket
egymás közt ugyanis négyféle kombináció szerint
keresztezhetjük: piros + piros; piros + fehér;
fehér + piros és fehér + fehér virágú növény.
Mint hogy a piros szín domináló jellegű, mindama
kombinációkban meg fog jelenni, amelyekben sze-
repe; így tehát az esetnek csupán 25%-ában
kapunk fehér színű virágokat.

(Bakfiosok lapja.) Páris ismét egy kis szenzá-
ciós ujjlással szolgál a kultúra terén. Ez az ujj-
lás kissé rokon a feminizmussal, de úgy lehet, keve-
sebb ellenséget fog magának szerezni. Páris tizen-
három-tizennégy éves sülű leányai ugyanis meg-
mozdultak, hogy hetilapban öntsék ki szivecskéik
keservét. Megjelent már e hetilap első száma
is és a keresztségben a Koróna nevet kapta.
A Koróna rajzait bakfiosok rajzolják, cizkkeit,
világpolitikai és társadalmi szemléletűeket mind-
mind bájos kis gyermekleányok írják — persze
közben egy kis lözdeskét és diabolót is ját-
szanak. Humoros rovata is van a lapnak, de az
érettebb koruak felsőbbeséges gunyja hiányzik még
a tréfálózásukból. A szépirodalmi rész túlságosan
romantikus, az ember szinte hallja a csontvázak
zörgését, a baglyog éjjeli hűhögését. Az egyik
munkatárs kisasszonyka angolból fordított tárczát,
a másik bírálatot írt, hangversenyről számol be,
a harmadik, egy bakfis könyveket bírál, másik
pedig Rostand színműveiről elmélkedik. Szóval
egészen eleven kis lap lehet ez a Koróna. De
még se olyan eleven, mint bakfis-íróik fantáziája.

(A kutya hiúsága.) Brüsszelben a minap meg-
halt egy szegény újságíró ember, akinek volt
egy hatalmas termetű, barna bozontos szőrű ju-
hász-kutyája. Az újságíró Boxnak nevezte s ez a
kutya most egész Brüsszel városának a szenzá-
ciója. Egy héttel ezelőtt ugyanis hirtelen meghalt
a gazdája s azóta a kutya buskomor lett. Gaz-
dája, míg élt, minden nap az utcán kódogott,
az éjszaka nagyobb részét a pálinkás putikban
töltötte s mikor teljesen leitta magát, kutyája
hűségesen hazaczipelte. Mihelyt a kutya észre-
vette, hogy gazdája már nem tud a lábán állani,
melléje huzódott s türelmesen várt, míg gazdája
a nyakövébe kapaszkodott. Ekkor aztán huzta,
czipelte haza. Aztán várt, míg kialudta námorát s
felköltötte, hogy el ne mulasztja a kenyérkeresés
idejét. A múlt héten azonban hiába költögette
a megszokott időben gazdáját: az újságíró annyi
pálinkát ivott, hogy többé föl sem ébredt. A ku-
tya, amint látta, hogy gazdája nem ébred a költö-

getésre, nyaldosni kezdte az arcát, majd keserves
vonításra fakadt, úgy, hogy a szomszédok össze-
szaladtak. Az embereket azonban nem engedte a
gazdája közelébe, rémes morgással távolította el
őket, közben nyöszörgött, szűkült és ránczigálta
ura holttestét. Végre is az emberek csak úgy tuc-
tak a holttesthez férközni, hogy a kutyára hurkot
vetettek és megköltözték. A hűséges állat, amióta
eltávolították gazdájától, szomorú és beteg. Ra-
gaszkolásának híre ment s most több mint hat-
ezer ember akarja a gazdátlan árvát befogadni.
Milliomosok, híres színésznők és előkelő államfé-
riak vetekednek egymással a hűséges állat birto-
káért, a kutya azonban nem akar senkihez sem
közeledni, akárhogy is hízelegnek neki, a leg-
izletesebb falatokat érintetlenül hagyja s busan ül
az óljában.

(A táviródrót mint gyógyszer.) Különös eszméje
támadt egy orosz parasztnak. A Rjezan-Ural
vasut egyik munkása, akinek csuza volt, azt hal-
lotta, hogy a villamosság meggyógyítja az ő be-
tegségét. Megszerzett egy drótot, ráerősítette a
moszkva-barzbioni táviróvonal drótjára, a drót
másik végét ráerősítette egy vasdo ongra aztán
pedig ráült a doongra. A munkás társainak mód
nélkül megtetszett az új gyógyítómód. Valameny-
nyien egymásután ráültek a vasdorongra és vidá-
man kacagtak, amikor megéreztek a villamos üt-
éseket. Közben pedig a táviróvezeték egyáltalában
nem működött. Kasira vasuti állomásban vizgá-
latot indítottak a vonalzavar okának megállapítá-
sára és ekkor kiderült, hogy egy munkás villa-
mossággal akarta meggyógyítani a reumáját.

(Tevo karaván helyett automobíljárat.) A menyei
birodalom a modern kultúra eredményeit a saját
jávára is mindinkább felhasználni igyekszik. Így
például az automobílok használata mihamar meg-
honosodott közöttük és pedig olyannyira, hogy a
kinai kormány legutóbb elhatározta, hogy a Gobi-
sivatagon keresztül, főleg a teaküldemények szállí-
tására, rendszeres automobíljáratokat létesít és ez-
zel az intézkedéssel az eddigi teve-karavánokat,
amelyek a teaküldeményeket Szibéria határáig
szállították, teljesen megszüntetik. Az automobílok
utvonala Urga és Kalgau között fogja átszeli a
sivatagot, Kalgaut viszont már a közel jövőben
vasut köti össze Pekinggel. Az automobíljáratok-
kal a kinai kormány nemcsak a kereskedelemnek
tesz igen fontos szolgálatokat, hanem azonkívül
arra is számít, hogy ezzel kedvező politikai befolyá-
st gyakorol az egyébként nyugtalankodó mon-
golságra.

ismerje tévedését s megtört barátságukat ismét
egybeforrasztja?

Kamill maga sietett az érkező elé, s ki-
nyitotta előtte az ajtót.

Az egyenruhás szolga belépett.

Kamill meglepetve kérdezé:

— Kit keres ön?

— Louvel Gusztáv urat, válaszolt ez.

— Louvel Gusztáv én vagyok.

— Villmers bárónő kíván önnél látogatást
fenni.

Kamill egyik meglepetésből a másikba
esett. E név nem volt teljesen ismeretlen hang-
zásu ugyan előtte, de látogatást semmiesetre
sem várhatott birtokosától.

— Villmers bárónő? Nem ismerem.

— Elfogadhatja uraságod?

— Itt van?

— Lent vár a kocsijában s amint mondta,
haladéktalanul beszélni óhajtt önnel.

Kamill veszte hitte magát. A Louvel ne-
vet csak pár hét óta vette föl s e név alatt
senkivel sem érintkezett. Azok is, akik tit-
kát tudták, Greppo és Helén, még levelet sem
írtak hozzá e czimen, mert feltűnő lehetett
volna, hanem közvetítő segítségével juttatták
hozzá — az fehért teljesen ki volt zárva, hogy
idegen ember őt e neven keresesse. Ha csak
rejtékhelyének nyomára nem jött a rendőrség
s annak emberei nem jöttek érte!

Kamill kémlelve nézte a szolga arcát s
egy pillanatig arra gondolt, hogy bevezesse a
szobába, rázárja az ajtót, mielőtt jelt adhatna,
összekötözze s azután meneküljön.

De hirtelen az űlött eszébe, hogy Villmers
bárónő neve alatt nem Helén rejtőzik-e? Bár-
mennyire megfjethetetlen volt előtte e látogatás,
nem tartotta lehetetlenségnek, hogy a hozzá
ifjúi szenvedélylyel ragaszkodó leány fölke-
resse őt.

S e gondolat oly erővel ragadta meg lel-
két, hogy a másik pillanatban szinte lehetet-
lennek tartotta már, hogy az éjjeli látogató
más is lehet, mint Helén. Habozás és megfon-
tolás nélkül mondta most a válasza váró inas-
nak, hogy a bárónőt szívesen látja; arra is

gondolt ugyan, hogy az érkező elé siessen, de
a tanuk nélkül való viszontlátás édes gondo-
lata tartózkodóvá tette.

A inas gyorsan eltűnt, Kamill pedig
visszament szobájába s rejtélyes vendége ér-
kezésére izgatottan várt. Néhány pillanat mulva
megnyílt az ajtó s Kamill előtt egy magas ter-
metű, feketebe öltözött, lefátyolozott arcú
hölgy állott.

Helén nem volt; azt az első pillanatban
megtudhatta Kamill.

A nő állva maradt s néhány pillanatnyi
várakozás után fölveté fátylát.

— Du Charras Kamill, ösmer ön még?

— Moulinsné! — kiáltott fel Kamill meg-
döbbenve.

Zavara azonban csak egy pillanatig tartott.
A következő másodperczen már összeszedte
magát s mosolyogva mondá:

— Valóban, asszonyom, az ön diadala tö-
kéletes. Mindenki elől megvédelmezett e rejtek,
de az ön bosszúvágya ide is utat talált. Men-
jünk tehát, ha úgy tetszik, személyesen akar
átadni a börtönörnek, vagy rendőrököt hozott
magával?

Moulinsné Kamill elé lépett, ki kalapot vett
s az ajtót fölnyitni akarta.

— Hallgasson meg . . . mondá s kezével
visszatartotta.

— Azt hiszem, szükségtelen lesz. Én
megöltem az ön kedvesét, — és ön most
eljött, hogy bosszút álljon érte. Induljunk
tehát!

— Tiporjon el, ha minden rosszra képes-
nek tart engemet, ki imáimba foglaltam nevét
és megsabeditásáért föláfodtam mindenemet!
Tiporjon el, de ne szóljon hozzám így! —
kiáltott fel Moulinsné kitörő szenvedélylyel.

— Az én megsabeditásomért? — kérde
Du Charras.

Moulinsné egy iratot adott kezébe, s köny-
nyein áttörő boldog mosolylyal mondá:

— Olvassa ezt Kamill s legyen jobb hoz-
zám. — Oh milyen üdvösség az nekem, hogy én
adhatom vissza önnek a szabadságot!

Kamill hirtelen átfutván az iratot, megle-
petésre valló hangon kérde:

— Az igazságügyminiszter megszüntette
ellenem a vizsgálatot? Lehetséges ez?

— Én akartam, szólt Moulinsné, s
megtörtént! Azt a rendeletet, melyet kezei
közé tart, egy órával ezelőtt írták alá s azóta
távirati uton megszüntették az ön körözését. E
pillanattól fogva ön szabad ember és ismét be-
léphet a világba!

Kamill kiejtő kezéből az iratot. Az első
amire gondolt, nem a visszanyert szabadság
volt, de az a másik rabság, melylyel érte
adózni kellett, a kellelten lekötözöttség és
hála rabsága.

— Rosszul tettem? — kérde Moulinsné
közelébb lépve Kamillhoz, kinek gondolatai
arczáról leolvashatók voltak.

— Hagyott volna sorsomra! Vezette volna
inkább nyomomra a rabszolgotartók vérebeit,
hozta volna a halálítéletemet, mint a szabad-
ságot, ezt a megszegőítő ajándékot, melyet
visszaautasítani nem lehet s melyért most hála-
val vagyok adósa önnek, akivel szakítottam
örökre!

— Bűnösnek tart tehát ön is, és mos-
tan is még? Azt hiszi, hogy szeretője vol-
tam annak az embernek, akihez azt a vég-
zetes levelet írtam?

— Nem gondolkoztam azóta felőle asz-
szonyom. Egyéb dolgom volt. Saját erőmből
akartam visszaszerezni a szabadságot, melyet
könynyelműen eljártszottam. És sikerült volna,
ha ön meg nem előz.

— Ne higgye! Ha én meg nem előzöm
ellenségeit, ön félóra mulva börtönben ül!
Engesztelhetetlen ellensége, Lorrain gróf, föl-
fedezte rejtekét.

— Lorrain gróf? S kitől tudta ezt
meg ön?

— Tőle magától. Szövetségesének tart.

— Emlékezem. Mikor Lorrain ellenje-
löltem volt, ön vele tartott az én megbuktató-
somra.

(Folyt. köv.)

Üzleti tudósítások.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbárányvásár igazgatósága.) Augusztus 19-én. Előző napi eladatlán maradvány 138 drb sertés, 12 drb süldő, 2 drb malacz. Pótfelhajtás — drb. sertés, — drb süldő, — drb malacz. Mai felhajtás 1239 drb sertés, — drb süldő, 0 drb malacz, összesen 1347 drb sertés, 12 drb süldő, 2 drb malacz. Eladatlant 1238 drb sertés, 12 drb süldő, 2 drb malacz. Mai maradvány 109 drb sertés, — drb süldő, 0 drb malacz.

Következő árak jegyzetelték: Zsirterítés: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felül ételsúlyban 109—11 fill., ételsúlylevonással — fillér. II-örendű 280—350 kilogramm 110—118 fill., ételsúlylevonással — fillér, súly — fillér, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül élős. — fillér, ételsúlylevonással 136—152 fillér, fiatal közép 220—300 kg-ig — fill., ételsúlylevonással 134—152 fill.-ig, fiatal könnyű 120 kilogramm — fillér, levonással 136—152 fillér, súly — fillér, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül — fillér, könnyű 140—300 kilogramm — fill.-ig, ételsúlylevonással — fillér, beltölti süldő 128 — fill.-ig, külföldi süldő — fillér, malacz 128 — fillér. Arak minden levonás nélküli kilogrammonként, ételsúlyban értendők. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Budapesti szurómarhavásár.

Budapest, aug. 19. Felhajtott 2317 darab élő borjú, (közte 45 rugott), 0 drb leölt borjú, 0 drb növendékmarha, 0 drb élő bárány. Arjegyzések: elsőrendű élő borjúkért 92—102 fillérig, kivételesen 104—fillér, közepminőségű élő borjúkért 80—90 fillérig, leölt borjúkért — fillér, súly és rugott borjúkért 44—76 fillérig, növendékmarhákért — fillérig kilogrammonként (hev. nélkül). Az irányzat élénk volt, az árak 1—4 fillérrel kg.-ként emelkedtek.

Bécsi szurómarhavásár.

Bécs, augusztus 19. A mai vásárra fölhoztak 2830 drb borjút, 1901 darab fiatal sertést, 990 levágott sertést, 144 darab levágott juhot, 53 darab bárányt. Eladási árak kilogrammonként: Levágott borjú 86—118 fillér, elsőrendű 120—140 fillér, legjeleje 142—150 fillér, élő borjú 80—118 fillér, legelsőrendű 120—128 fillér, élő hussértés 106—134 fillér, élő hizott sertés 110—124 fillér, levágott hussértés 136—160 fillér, levágott hizott sertés 124—140 fillér, könnyű sertés 156—160 fillér, elsőrendű süldő 136—160 fillér, élő juh — fillér, levágott juh 80—108 fillér, bárány 20—34 korona páronként.

Budapesti vagómarhavásár.

Budapest aug. 19. Felhajtott: Magyar bika 905 drb, ökor 1753 drb, tehén 1032 drb, bivaly 273 drb. Növendékmarha — drb. Boszniai bika 7 drb, ökor 53 drb, tehén 5 drb, növendékmarha 77 drb. Póthajtásra bejelentve 74 drb, összesen 3479 drb. Arjegyzések: (métermázsánként ételsúlyban, levonás nélkül) Magyar hizott ökor, legjobb minőségű 74—80 koronáig, kivételesen 88 koronáig, közép 60—72 koronáig, silányabb 48—58 koronáig. Magyar paraszmarha 58—66 koronáig, silányabb 46—56 koronáig. Tarka hizott ökor, legjobb minőségű 78—91 koronáig, kivételesen 95 koronáig, közepminőségű 66—76 koronáig, silányabb 50—64 koronáig. Bika jobb minőségű 64—72 koronáig, silányabb 48—62 koronáig. Bivaly 30—47 K-ig. Magyar tehén 44—72 K-ig, kiv. — K. Tarka tehén 48—78 koronáig. Kicsontozni való marha 30—44 koronáig. Növendékmarha 40—60 koronáig. Mind 100 kilónként ételsúlyban. A felhajtás 150 darabbal nagyobb volt a múlt hetinél, melyben nagyobb részt gyengébb minőségű foglaltott, az irányzat vonatott volt, az árak elsőrendű minőségeknél 1, gyengébb minőségeknél 1—2 koronával métermázsánként hanyatlottak.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (Tisza, Maros, Körös, etc.), date (aug. 19, aug. 18), and water level measurements in meters.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 19. —

Kinevezés. Az igazságügyminiszter dr. Horvát Arthur királyi törvényszéki orvost a debreczeni kir. törvényszéki fogházhoz fogházorvossá nevezte ki.

Pályázatok. A miskolci m. kir. pénzügyigazgatóság az ott létesítendő fővármihivatalnál rendszerezett fővámszedői, vámellenőri, vámsegédtisztai és vámgyakornoki, valamint hivatalsszolgái állásokra két hét alatt, utóbbira szeptember hó 14-éig; a löcsei m. kir. pénzügyigazgatóság több pénzügyi ügyvezetői állásra nyolc hét alatt; a győgyepedgógiai intézetek országos szaktanácsához a kecskeméti és a debreczeni államilag segélyezett Kisegítőiskoláknál betöltendő 1—1 tanítói állásra augusztus hó 25-éig; Hunyad vármegye tanfelügyelőséghez a dévai állami tanítóképző-intézetnél betöltendő kertészi állásra szeptember hó 1-éig; a kolozsvári m. kir. posta- és táviratigazgatóság az Atyán (Udvárhelymegye) betöltendő postai ügynöki állásra szeptember hó 10-éig; a budapesti m. kir. zálogházak igazgatóságához két gyakornoki állásra szeptember hó 20-áig; a trencsényi kir. törvényszék elnökéhez a zsolnai és a puhoi kir. járásbírói állásoknál betöltendő 1—1 albírói állásra két hét alatt; Bácsbodrog vármegye alispánjához arvaszéki ülnöki állásra szeptember hó 25-éig nyújtandók be a szabályszerűen felszerelt kérvények.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt helyenként fordult elő kisebb-nagyobb zivataros eső és ma reggelre számos helyen, főleg nyugaton, élénk szél keletkezett. A hőmérséklet többnyire még emelkedett és állomásaik közül csak Arvaváralján nem érte el a 30 C°-ot, országátszerte átlag 5 C°-kal volt magasabb a normálnál és a maximum Eszéken 36 C°, a minimum pedig Botlaltun 10 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Mérsékeltlen meleg idő várható némi esővel.

Weather forecast table with columns for location (A.-Szlátina, Ungvár, Késmárk, etc.), wind direction, and temperature (max, min).

SZÍNHÁZAK

Pénteken, 1909. augusztus 20-án.

Theater schedule table with columns for theater name (Király Színház, Magyar Színház), time (Délután 3 óraker, Este fél 8 óraker), and play title (Jánoska, A császár katonái, etc.).

ROYAL ORFEUM ERZSÉBET KORUT 31. TELEFON 110-22

Ma, pénteken, este 8 óraker megnyitó előadás. Az attrakciók műsora: A palkovnik előtt — A számaözvegy Czigányország — Prohászka találománya stb. stb. A tükörtoremben éjjel 12 óraker nyílik meg a ROYAL-CABARET 16 elsőrendű ének- és táncatrakció. Czigányzene reggel 5 órdig.

JARDIN de PARIS

Városliget, Erzsébet királyné-ut 1. Telefon 167-25 Kezdele 9 óraker. Kezdele 9 óraker. Teljesen új augusztusi műsor. Jegyeket lehet előjegyezteni, mert augusztus hó 16-ától 26-ig vendégszerepel.

ANNIE DIRKENS, a bécsiak világhírű operett-prímadonza.

Előjegyzéseket a Jardin pénztáránál 5 óratól este 8-ig előadnak.

CZIMBALKOK! Hangfokozó piano-pedálú czimbalmok a felsőbb legteljesebb czimbalmok! Leírás és árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk a fellelők és egyedül készítek Komáromi M. és Társai első magyarországi m. kir. szab. hangfokozó piano-pedálú czimbalmgyár SZOLNOK (ezelőtt: Nagymaros-Visegrád.)

Bloch Kálmán zongoraművész és zeneszerző igazgatása alatt álló "Hazai Zenekonservatorium" országos magyar királyi zeneakadémiai előkészítő tanfolyam középiskolai internátussal. VI. Szondy-utca 42/c. I. em. és VIII. Rákóczi-ut 51. szám I. em. A növendékek nyilvános polgári vagy felsőbb leányiskolába járnak és iskolán kívüli idejükben az internátusban gondos nevelést, kitűnő elemzést és tanulmányaikban szakértői támogatást nyernek. A zeneoktatást a legfelsőbb kiműveltség áll. képzett oktatók és elsőrendű művészek végzik. A német, francia és angol oktatás mellett olaj, angol, selyem és porcellán festő- és leírás- és rajz- tanítás is tartozik a műveléshez.

Deutsche Grammophon Actien-Gesellschaft Berlinben, a 29742. számú Rögzítő szerkezet beszélőkeszülékek hangszekrényre számára című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyártása céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres; szabadalmát esetleg el is adja, vagy gyártási engedélyt ad. Erdelőközpont szívesen szolgál bővebb felvilágosítással.

Kelemen M. István mérnök, hites szabaldalmi ügyvivő irodája BUDAPESTEN, Royal-szálloda B. Deutsche Grammophon Actien-Gesellschaft Berlinben, a 29741. számú Javított hangszekrény beszélőkeszülékekhez című magyar szabadalom tulajdonosa, szabadalmának gyártása céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres; szabadalmát esetleg el is adja, vagy gyártási engedélyt ad. Erdelőközpont szívesen szolgál bővebb felvilágosítással. Kelemen M. István mérnök, hites szabaldalmi ügyvivő irodája, BUDAPESTEN, Royal-szálloda B.

„EGYETÉRTÉS”

politikai napilap. Kiadóhivatal igazgató: PAJOR MATYÁS

SZINHÁZAK
Pénteken, 1909 augusztus 20-án

Uránia Színház. Főv. Városligeti Színház

Délután 4 órakor
Hogyan mulatunk
Este fél nyolcz órakor
A szirének hazája

Főv. nyári színház

Délután 3 órakor,
János vitéz.
Dajjáték 8 felvonásban. Irta Hel-
lai János. Zenéjét szerzőtte Ka-
csóh Pongrácz János.

Este fél 8 órakor
Don Quijote
Regényes nagy opera 3 felv.

Műsor:
Szombat: Don Quijote
Vasárnap d. u.: A madarász
este: Don Quijote

CIRKUSZ **BEKETOW**
Városliget. Telefon 107-46
Ma, pénteken, 1909 aug. 20-án

2 Ünnepi Disz Előadás
teljesen új műsorral.

Délután 4 és este 7 1/2 órakor.
Mindkét előadásban a teljes
új műsor. Gyermeknek a del-
utáni előadásban félárat
fizetnek.

AMERIKAI PARK
Igazgató: FRIEDMANN A. Telefon 4-49
Nyitva d. u. 3 órától reggeli 4 óráig.
Ma pénteken, augusztus 20-án
a gyönyörűen felszított területen

Szent-István napi népünnepély.
Nemes kiváltság! Konfetti esete!
A belépésnél minden látogató egy csomag konfettit kap.

Délután nagy gyermekünnepély.
A nagy varieté színpadon d. u. 5-8-ig gyermekelőadás. A délutáni
előadásban fellépnek az országos szerződött világhírű művészek. A
kapuzatnál váltott 1 koronás belépőjegy a varieté délutáni
előadásra is érvényesek. Este 10 órakor disz előadás.

FRED MARION a világhírű zeneművitész és az egész
szennázó augusztusi műsor, az
A Tabarin Moulin Rougeban:

Adria művészet a mestelenségben!
és a többi 15 világhírű táncműtárvány.

A honvédszínház hangversenye **BACHO** karmester vezetésével
FONTAINE LUMINEUSE! **MESÉS TŰZJÁTÉ**

Az előadások kedvezőtlen időben is megtartatnak.
A területre szóló belépőjegy ára 60 fill, 9 óra után 1 korona. Kedvez-
ményes jegyek az országos dohányüzletekben kaphatók. — A
Fabarin Moulin Rougeba és a Nagy Varietébe a váltott
jegyek a területre is érvényesek

Fővárosi Orfeum
Waldmann Imre igazgató. VI., Nagymező-u. 17.

**Az augusztusi műsor
szennázó sikert aratott.**

16 attrakció. 16
Az előadás kezdete 8 órakor.

A területre reggeltől 6 óráig **VÖRÖS ELEK** színgy-
zenekara hangversenyez.
Jegyelővétel 10-1 és 3-6 óráig, péntektől, augusztus 18-tól
kezdve, a nappali pénztárnál.

Azonnal jogos tulajdona!
**A zongora vagy pianó
ha REMÉNYI MIHÁLY**

Legjobb rendszerű hitelintézetéből
veszi ezt meg. Nem bírli a
részletfizetés lépé alatt, ha-
nem azonnal sajátja a megvett
hangszer. Ugyanazon árak mintha
készpénzzért venné.

**Elsőleg nem kell
10 frt** havi részletfizetés mellett
a legjobb zongorát v.
pianót. Részletes árjegyzék és
prospektus díjtalanul küldeték
Budapestről, Király-u. 58.

Nemcsak Budapesten, de vidéken is
bármelyik rendelkezésre áll ezen eddig még nem létezett alka-
lom ily könnyű feltételek mellett zongorát vagy más hangszer
vásárolni. Zongorák hangolása és javítása a leg-
képzettebb szakmunkások által.

BORHEGYI BORVIZ
SZIKLÁBÓL FAKADÓ TERMÉSZETES GYÓGY-
ÁSVÁNYVIZ. LITHIUMTARTALMÚ. E.
HUGYHÁJTÓ.
TIZ PALACKOT MÁR HÁZHOZ SZÁLLITUNK. =
FÖLERAKAT.
MAGYAR ÁSVÁNYVIZ FORGALMI ÉS KIVITELI R.T.
BÁTHORY-U. 5. TELEFON: 162-84.

SZENT-MARGITSZIGET-GYÓGYFÜRDŐ
43° szénasavas kénes égvényes gyógyforrás

Modern Vizgyógyintézet

a kor kívánalmainak és a vizgyógytudomány
jelenlegi állásának megfelelően berendezve
neurasthenia, hystéria, neuralgiák, hűdések,
véredényelmeszesedések, máj-, gyomor- és
bélbántalmak, vérszegénység, reuma, nemí gye-
geség, mindennemű idegbaj stb ellen javalva.

Sarason-féle élelyfürdők. Bulling-Inhalato-
rium. Szénasavas-fürdők. Svéd gyógytorna terem

A betegek saját orvosaik al-
tal is kezeltehetik magukat.

Elegánsan berendezett szobák Dunára és partra
nyíló ablakokkal.
Prospektust kívánatra készséggel küld a
Szent-Margitszigeti-Gyógyfürdő
és Szállodák R.T. igazgatósága.

„Old Park“
Legújabb angol
Sacco-öltöny, szürke
divatos szín és min-
tában 45 koronáért
csakis **KOCH**
testvéreknel kapható.
Budapest, IV. ker.
Károly-körút 26. sz.

CIMBALMOK,

legújabb szabadalmazott acél
belső szerkezettel, melynek
hangja, hangtartása rendkívül
jó, bizonyított, részletfizetésre
is legmegszébbmő jótállással
kaphatók. Fonográfok, gramofonok,
hegedők, fuvalák, olt-rák, okarinák
stb. olcsón legjobbak. Kiválóan
elismert jó munkáért.

Árjegyzéket ingyen küld
Mogyoróssy Gyula
m. kir. szabadalm. hangszergyára
Bpest, VIII., Rákóczi-út 7L
Telefon 58-20.

Gyönyörű
ház- és villatelvek
GÖDÖLLŐN 200-400 □-l nagyság-
ban 2, 3 korona és fel-
jebb, 5 évi kényelmes
fizetésre kaphatók. Országut, vasúti állomás és
2 épülő villamos vasút mellett. Villamosvilágítási
kábel a telepen. Bővebbet Budapesten, Könyves és
Révész. ingatlanforgalmi iroda, József-körút 68. sz.
és Gödöllőn, a helyszínen. Telefon 167-08.

Butor
készpénzzért és részletre
3 szoba teljes berendezése 360 frtért,
mely áll: 1 háló-, ebédlő- és szalonból. 100 szoba
állandóan készen raktáron a leggyorsabb kivitel-
től a legfinomabbig. — Képes árjegyzék ingyen.
Album 50 fillér bélyegben.

**Nagy Imre lakberendezési
vállalata**
Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarok).

Alkalmi vételt
ajánl szép és finom
butorok,
perzsa.
szőnyegek,
csillárok-ban
a legnagyobb alkalmi lakásberendezési
áruház
VI., Lázár-utca 3.
(BAZILIKA KÖZELÉBEN.)
Jegyeseknek fontos! Vételkényszer nél-
kül mindenkinek megtekinteni ajánlatos.

HORGÁSZ
ALKALI SÓS SAVANYUVIZ
GYOMORÉGÉS ELLEN
KIVÁLÓAN ÉTVÁGYGERJESZTŐ
TIZ PALACKOT MÁR HÁZHOZ SZÁLLITUNK
FÖLERAKAT:
MAGYAR ÁSVÁNYVIZ FORGALMI ÉS KIVITELI R.T.
BÁTHORY-U. 5. TELEFON: 162-84.

A min. v. és köz. miniszter elismerő leiratával kitüntetve
Dr. Batizfalvy I. Z. főváros legelső
FOGORVOS! INTEZETE
áthelyezve: **Károly-körút 3. sz. alá.**
Fájós fogak meggyógyítása | Szájpadlás nélküli műfogak
Tartós fogtömések, | aranyhítek, koronák,
Feghuzások (altatásban is.) | Jól használható fogszorok és
Jótállás mellett mérsékelt szabott áron | készítése és behelyezése.
Vidékiek félnap alatt megkapják műfogalkat

Alkalmi Butoráruház
Legolcsóbb bevásárlási forrás buto-
rok, garnitúrák és szőnyegekben!
BALASSA ES RÓNA
" butoráruhaza "
Budapest, VI., Eötvös-utca 17. sz.
" (Andrássy-út sarok) "

FOGAK és fogszorokat szájpadlás nélkül, a
természetes fogaktól meg nem
különböztethető és rágasra kitűnő
10 évi szavatosság mellett készít

Guttermuth János Kiválóan
műfog specialista
Budapest, VII., Baross-tér 20. l. em. jobbra 3.

Kérem a névre és az ajtószámra figyelni, mert
keppen vagyunk e házban. — Érkezéskor kérem a
kapu alatti táblán levő 3-as számú gombot meg-
nyomni, hogy az érkezők sorrendje betartassék.
Telefon 159-63.

Gyorsan a célhoz
jutott a hang tökéletes visszaadásában, legyen az
próza, dal vagy zene, a legkényesebb nemes művészi
zenei igényeket kielégítő, az

EUFON
egyetlen szabadalmazott, valóban tölesérnélküli be-
szelőgép (grammofon), mely mentes minden fé-
recsegéstől, nem fűlértő, a tölcser hiánya tolytán
disze az otthonnak és művészi szórakoztatója min-
den családnak.

Nyarálóban élvezetes mulattató.
Bővebb leírást, árjegyzéket és minden grammofonra
alkalmas művészlemezkekről jegyzéket kívánatra küld

„MUSICA“ részvénytársaság
Igazgató: Sternberg Dezső.
Zongora-telep: Bpest, Teréz-körút 1. Telefon 4-8L

Megszűnnek fájdalmi és megszabadul sok bajtól, ha a

Brázay

Menthol - Szeszt

használja, mert e páratlan háziszer

**Égészségének
Üdeségének és
Testi erejének**

fenntartásában utolérhetlen hatású. Mint üdítő ital versenyen kívül áll.

Asszonyok, lányok, férfiak, gyermekek, ifjak és öregek, munkás, gazda, iparos és hivatalnok, városi, falusi, erdőn, mezőn, szárazon és vizen, télen-nyáron egyaránt mindenütt és mindenkor biztos sikerrel használhatják a könnyen megszerzhető és mindig kéznél levő

Brázay

Menthol - Szeszt

Legbiztosabb háziszser az élet ezerféle bajában.

Igazi házi áldás!

Egy próbaüveg . . . 40 fillér
Nagyobb üveg . . . 1 korona
Legnagyobb üveg . . . 2 korona

Kapható mindenütt!!

Egészséges akarok lenni!

Ez minden szenvedő, gyenge embernek legforróbb óhajtása. Azok, kiknek idegeik gyöngék, vérkeringésük renyhe, a belső szervek működése petyhüdt, kik ideges gyomor-, bél-, szív-, máj- és vizeleti bántalmakban szenvednek, kik ok nélkül leverték, kedvetlenek, izgekonyak, hamar kimerülnek, minden tekintetben gyengéknek érzik magukat, biztos gyógyulást, erősödést érhetnek el, ha az alábbi intézet utasításait követik, ha

Az „Elektro-Vitalizer“

készüléket utasítás értelmében használják a szervezet erősítésére, edzésére, megtisztítására. Ezen kezelés segítségével meggyógyulnak a **csuzos, köszvényes bántalmak, ischias, irógörcs, bémulások, gerincagybántalmak** által okozott sok kellemetlen tünet.

Felvilágosítást ad mindenről a „Modern Villamos Gyógyászatról“ szóló 80 oldalas illusztrált értekezés, melyet ha az alábbi szelvényt beküldi **ingyen és bérmentve** zárt borítékban küldi meg s melyről készséggel ad felvilágosítást a személyesen jelentkezőknek az

Az „ELEKTRO-VITALIZER“ orvosi rendelő-intézet, Bpest, Károly-körút 2., félem 10.

Szelvény egy ingyen könyvre.
Elektro-Vitalizer orv. rend. int.
Budapest, Károly-körút 2., félem 10.
Kérem részemre díjtalanul, bérmentesen, zárt borítékban elküldeni a „Modern villamos gyógyászatról“ szóló művet (festés) részre. (A nem kívánt kötetek és locombilifecskendőkért stb. stb.)
Név: .....
Cím: .....

Elismerő-levél.

Brückner Jakab, Kiskér, Fő-utca 128. B. B. m. 1909. jun. 20. Igen tisztelt Doktor Ur! Örömmel értesítem, hogy állapotom nagyon lényegesen megjavult, mióta az ELEKTRO VITALIZER készüléket használok, melyvel ennél fogva nagyon meg vagyok elégedve. A készülék kitűnően működik és minthogy javulásom folyton fokozódó, joggal remélhetem, hogy egészségem rövid idő alatt teljesen helyre fog állni. Fogadja igen tisztelt Doktor Ur hálás köszönetem.

Neu Samu és Fia
szállítóeszköz és gépgyár,
kir. országos fegyvertézet
VÁCZ.
Gyárt: mindennemű fa- és
vaslásokát, kő- és kézkocsit,
szeressámokát, emelő-
gépeket, kettős áttétellel,
tűzfelfrészesszítókat kerit
és locomobilfecskendőkét
stb. stb.
Budapesti raktár és iroda:
VI., Gyár-utca 23.
Telefon: 161-27.
Kérjen árajánlatot!

Tan- és Nevelőintézet

nyilvánossági joggal

Budapesten, V., Hold-utca 19.

Az intézet 32 év óta áll fenn.

Dr. László Mihály nyilvános főgymnáziumában és nevelőintézetében, mely állam-
érvényes osztály- és érettségi bizonyítványokat állít ki, a beiratások szeptember
1-én kezdődnek. Azonban már most is lehet előjegyeztetni. — A növendékek
lehetnek bannlatók, félkosztosok és bejárók. Értésítéssel kívánatra ingyen szol-
gál az igazgatóság.
Dr. László Mihály igazgató

VISZTOJKAI

A LEGKIVÁLÓBB LUGOS SÓS SAVANYÚVIZ
GÉGE ÉS TUDÓMURUT ELLEN
CUKORBETEGSÉGEKNÉLSPECIFICUM
TIZ PALACKOT MÁR HÁZHOZ SZÁLLITUNK
FŐLERAKATI:
MAGYAR ÁSVÁNYVIZ FORGALMI ÉS KIVITELI RT.
BÁTHORY U 5. TELEFON: 162-84.

Lekéselt!

mert nincs jó órája, pedig megbízható, pontos járásu órá!

POLGÁR KÁLMÁN

működésnél
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRUT 29. szám
részletfizetésre is vásárolhat szigorú szabott áron.
Javítások és vidéki megrendelésekre különös figyelem!
Nagy képes árajánlatok ingyen és bérmentve küldetők

Rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratok Budapest-Vác és Nagymaros között.

Az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy kedvező időjárás esetén f. é. augusztus hó 20-án és 22-én rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratokat tart fenn Budapest-Vác-Nagymaros között. Indulás Budapest-Petőli-térről 8 óra délelőtt és 2.30 óra délután; Budapest-Battyhány-térről 8.05 óra délelőtt és 4.30 óra délután; Óbuda-ról 8.20 óra délelőtt és 2.50 óra délután. — Érkezés Vágra 10 óra délelőtt és 4.30 óra délután; Nagymarosra 11 óra délelőtt és 5.30 óra délután. — Indulás vissza Nagymarosról 11.30 óra délelőtt és 8 óra este; Vácról 12.15 óra délelőtt és 8.45 óra este. — Érkezés Budapest-Obudára 1.10 óra délután és 9.40 óra este; Battyhány-térré 1.25 óra délután és 9.55 óra este; Petőli-térré 1.30 óra délután és 10 óra este. — Ezen járatok rendkívül mérsékelt menetdíjai a következők: Budapestről Vágra vagy megfordítva: I. hely 60 fillér, II. hely 50 fillér; Budapestről Nagymarosra vagy megfordítva: I. hely 1 korona 20 fillér, II. hely 80 fillér; Vácról Nagymarosra vagy megfordítva: I. hely 60 fillér, II. hely 40 fillér. — Négy és tíz év közötti gyermekek féláron, katonatisztek és katonai hivatalnokok az I. osztályon féláron, katonák (legénység) a II. osztályon féláron; a m. kir. állam- és udvari hivatalnokok a szabályszerű igazolvány alapján az I. osztályon II. osztályú jeggyel utazhatnak.

Azonkívül az utazó közönség kényelmére való tekintettel olcsó menet- és tértilgyek adatnak ki és pedig: Budapestről Nagymarosra és vissza: I. hely 1 korona 80 fillér, II. hely 1 korona 20 fillér; Vácról Nagymarosra és vissza: I. hely 1 korona 10 fillér, II. hely 75 fillér. Fenti járatok alkalmával egy nagy s minden kényelemmel ellátott termes gőzös közlekedik, melyen a közönség eső ellen is védve van. A hajón jó vendégio van polgári árákkal s pontos kiszolgálással. Nagymaros és Visegrád között csavargózs közlekedik, melynek állomása Nagymaroson közvetlenül a hajó kikötőhelye felett van. Ha e járatokat bármily okból abban kellene hagyni, úgy erről a társulat idejekorán hirdetést fog közzétenni.
A forgalmi igazgatóság.

ri!

bb óhaj-
nyhe, a
mor-, bél-
ok nélkül
minden
ulást, erő-
övetik, ha

erősítél-
vel meg-
almak,
gybán-

os Gyógy-
et ha az
zárt bo-
sítást a

felem 10.

B. m. 1909.

étesitem,
vult, mióta
alom, mely-
dve. A ké-
javulásom
egészsé-
állant. Fo-
netem.

ízet

ra 19.

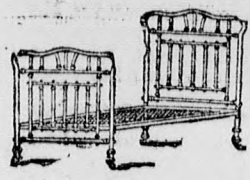
mely állam-
szeptember
növendékek
ingyen szol-
ály igazgató

si hajójáratok

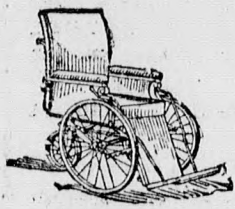
zött.

zsi Társaság
é. augusztus
és kényel-
n Budapest-
est-Petőfi-
Budapest-Bat-
óra délután;
a délután. —
óra délután;
a délután. —
a délelőtti és
és 8.45 óra
0 óra délután
óra délután és
tán és 10 óra
elt menedjiai
megfordítva:
pestről Nagy-
korona 20 fil-
ra vagy meg-
llér. — Négy
katonatisztek
a féláron, ka-
on; a m. kir.
ályszerű iga-
álya jeggyel

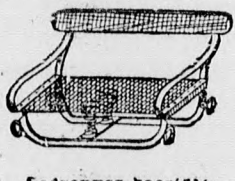
velemre való
adainak ki és
ssza: L hely
fillér; Vácra
ona 10 fillér,
val egy nagy
gözös köz-
s véde van.
kal s pontos
között csa-
a Nagymar-
tt van. Ha e
hagynl, ugy
g közzétenni,
igazgatóság.

Lőz- és vaságyak minden kivitelben.

Betegtolókoszik.

Fedronyos kocsik minden méretben.

ÁGY és ÁGY BETÉTEK

Réz és vasbutor, kertisátor, pad, szék és asztalok, szőnyeg, függöny, ágy- és asztalterítők, kárptozott butor, paplan, matracz stb. nagy választékban készpénzért, valamint

részletfőrlesztésre

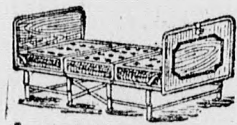
is kapható.

Pfeffermann Imre utóda

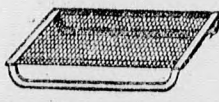
GYÁRÁBÓL.

Budapest, VII., Dohány-utca 58. sz.

Arjegyzéket bárkinek kívánatra ingyen és bérmentve küld.

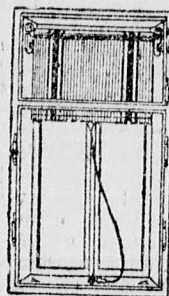
Összecsukható vaságyak legjobb minőségben.

Bodrony-ágybetétek bármely nagyságban.

Gyermekkoszik nagy választékban.

Boletták, Jaulonsinok és nádroletták minden méretben kaphatók.

Nálam

minden hitelképes, tisztességesen gondolkodó egyén

BUTOR

szükségletét a következő fizetési feltételekkel szeresheti be: 100 koronáig havi részlet 6 korona, 200 koronáig 10 korona, 300 koronáig 15 kor., 500 koronáig 20 kor., 600 koronáig 25 korona, 800 koronáig 30 korona, 1000 koronáig 40 kor. stb. Előlegül 20 százalék fizetendő.

SÁNDOR IGNÁCZ

butorkereskedő, V., Bank-utca 7. (volt Sétáló-utca), Bazilika-templom közelében, Váci-körút mellett. — Butoralbumot 1 korona, bélyeg ellenében küldök. Telefon 104—94.

Szabadalom értékesítés.

Értékes magyar szabadalom tulajdonosa tökéletesekkel, gyárosokkal vagy szakemberekkel társulni óhajt szabadalmának kizsákmányolása végett. Esetleg hajlandó szabadalmát egészen eladni, — vagy gyártási engedélyeket adni.

Bővebb felvilágosítással szolgál a Szabadalmakat Értékesítő Vállalat (Pásztor Gézy) Budapest, VII., Erzsébet-körút 7.

Titkos betegségek.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, akinek vére és testnedvei meg vannak fertőzve és aki fiatalkori könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen szörnyű állapotban csak úgy lehet gyökeresen segíteni, ha az illetők olyan lelkiismeretes specializált orvoshoz fordulnak, aki jó tanácsokat tud adni a nemü életre vonatkozólag és az esetleg már meglévő bajokom is tud segíteni; akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése is.

Ilyen magasztos hivatású Dr. Palócz v. kórházi orvos-specialista országos hírére (Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-ut 10.), ahol a legnagyobb titoktartás mellett a mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok év óta még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakorot sebeket, hughesó-, hólyag-, ideg- és hátgerinczajajokat az onferőtőzés és szifilis-utóhatást, magömlést, elgyengült férfierőt, (impotenciát), kezdődő elmeavart, aranyeret, sérveket, vérbajokat, borbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségeit. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármilyen oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen adnak levelére kimerítő választ (a levélbe csak valóságos levelet kell mellékelni.) A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges speciális gyógyszerekről is gondoskodik. Rendelés naponta d. e. 10 órától d. u. 5 óráig (vasárnap déli 12-ig.)
Cím: Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista, Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-ut 10.

Hol vásároljunk

Porcellán-háznál!

Bpest Baross-tér 4.

Araim barmulatos olesók

Legújabb választék liter, porcellán lámpa, románéz edény egész konyhaberendezések, mennyasszonyi készletek, nárszándékok. Minden vidéki megrendelőmnek legabban áll az árut kicsomagolni és nem tetszés esetén saját költségemre visszaküldeni.

- Étkezőkészlet 6 személyre, rokokó, finom porcellán, csak 3.50
- Étkezőkészlet 6 személyre, teljesen modern ígón, festve és aranyozással beégetve 6.50
- Étkezőkészlet teljesen 6 személyre, rokokó-stílus, díszes festés, elsőrendű minőség 7.50
- Étkezőkészlet 6 személyre, rondkívül díszes rokokó-stílus, pecsenyétál, elegáns festéssel 10.—

Legelőssőbb és legnagyobb választék csakis elsőrendű 12 személyes étkező-készletekben díszesen festve, dusan aranyozott rokokó-ígón kétszer égetve, finom minőségű porcellán árai

- 2 ovál levelesétál 2 mártás alja
  - 2 nagy pecsenyétál 2 nagykanál
  - 2 kis pecsenyétál 2 kiskanál
  - 2 nagy tésztátál 2 sórtartó
  - 2 kis tésztátál 12 mély tányér
  - 2 főzeléktál 38 lapos tányér
  - 2 salátátál 12 kis tányér
  - 2 mártástál
- 25 FORINT**

- Azonkívül vannak készletek egészen 100 forintig.
- Étkező 12 személyre, rokokó-stílus, kisebb összeállítás, 43 db., díszes festéssel a beégetve 12.50
- Tea vagy kávékészlet festve és beégetett aranyozással, rokokó-stílus 3.25
- Tea vagy kávékészlet, díszes és beégetett ous aranyozással, rokokó-stílus szép festéssel 4.—
- 6 személyes likörkészlet, festett és beégetett aranyozással 7.75
- 6 személyes boros-, sörös-, vagy vizes készlet festett és beégetett aranyozással 1.75
- 1 teljes angol díszes, nagy, valódi majolika mosodókészlet 4.50
- Porcellán-tányérok, tiszta fehér, mély, lapos 8 és 10 1.10
- Vizes- vagy boros pohár 5 és 6 0.06
- 1 asztali lámpa ernyővel, díszes 1.50

- 6 személyes finom üvegekészlet vértett, elegáns mintával
  - 6 vizes pohár 6 pezsgős pohár
  - 6 boros pohár 1 vizes kanecő
  - 6 likörös pohár 1 boros butella
  - 6 sörös pohár 1 likör-üveg
- 6 Ft 50 kr**

1 zománcozott kávédaráló csak 0.85
Vidékre ingyen láda, csomagolás, vasúthoz szállítva.
Takács Ferencz
Budapest, VIII., Baross-tér 4.
Rákóczi-ut végén.

„Miénk a jövő“

Legújabb tengerészöltöny fehér és kéken 16 K.-tól feljebb
KOCH testvéreknél
Budapest, IV. ker.
Károly-körút 26. —
Mosóöltönyök 3 K.-tól feljebb. 3437

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSY

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.
Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít hughesó-folyást, hólyagbajot, sebeket, bujakort (syphilis), borbajokat, elgyengült férfierőt, idősebbeknél is, onferőtőzést és annak utóhatást, ideg- és hátgerinczajajot, valamint minden női bajokat.
Rendel d. e. 9 órától d. u. 4-ig és este 7—8-ig.
Budapest, VIII., József-körút 2. szám.
Levelekre választ, gyógyszerekről gondoskodik. — Levél útján is biztos gyógyssiker.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYÜRÜK, HÁZAJÁNDÉK-TÁRGYAK
A LEGELŐNYÖSEBBERN
POLGÁR KÁLMÁN
ÉKSZERESZ-ÉS MŰVÉSZ
üzletében szereshetők be.
BUDAPEST, Erzsébet-körút 22.
VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDITOK.
ÁRJEGYZÉK 20 00 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE

E hirdetés rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges...

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható...

Réz és vasbutor

gyári áron, réz hálósza-ba berendezések a leghe-resebb amerikai módszer...

Pótvizsgálatra

javítóra, póterettségire, bármilyen vizsgálatra előké-szít: «Szinidei Tanfolyam»...

Nevelőnőket

német, angol, francziákat, zene és nyelvismerettel minden nemzetségi bonno-kat belépésre ajánlok...

Asztalosok

aj javadalmi forrást le-író képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a „Kegyelet” szerkesztőségé...

Vasbutor

Rézagy 85 frt, gyertya-ágy 11, öszecsukható vas-ágy 5, ágybetét vaskeretül 5.50...

Pénzt rögtön

butorra, zongorára, varró-gépre, kerékpárra, könyv-vekre és kereskedelmi árakra, ha azokat száraz, tiszta raktárhelyiségekbe...

TAUBER és TÁRSA

csakig 71, Nagymező-u. 42. Telefon 162-57. 27477

Ingyenes gépirás-tanítás.

Kedvezményes magyar, né-met gépirás-oktatás. A „Stenografia” Országos Ga-belsberger magyar, német gyorsíró- és gépiráskola-ban okleveles gyorsíró- és kereskedelmi iskolai tanárok vezetése alatt havi-mentésű gépirás, gépirás és sokszorosító tanfolya-mok nyílnak...

Pénzszekrények és amerikai iróasztalok

használtak és újak, rendkívül olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

Réthy

név látható a valódi pe-metefü cukorka minden egyes darabkáján. 26798

Csemegeszőlőt

legszebb piros chasselas és passatutott 5 kilónként 3 koronáért, válogatott nagy őszibarackot 3 koronáért, zamatos körtét legfinomabb asztali almát, turkesztán, ananász, kantalup dinnyét 2 koronáért küld Müller J. szállótelep-tulajdonos Kis-kunhalas.

Szepességi

uri család kosztba fogad a jövő tanévre, elemi e járó gyereket, Német szó elsá-játítása biztos. Gondos nevelés, jó bánásmód zong-ora. Czim a kiadóhiva-talban megtudható. 5805

Társat keresek

10,000 korona tőkével 5 év óta fennálló, az ország összes városaiban vevő-körrel rendelkező, jó hir-névnek örvendő hüvelyes termény üzletemhez. Aján-latokat «Engros» jelleg alatt Budapest, VII. számú postahivatalhoz poste res-tante kérek.

„Mária Immaculata”

internátus és szanatórium Fiume.

Művelt családok leánykái részére, főleg olyanoknak, akiknél az egészségi szem-pont is fontos. Az inter-natus vezetősége nagy súlyt fektet a szép maga-viseletre és finom modor elsajátítására. Az intézetben elemi iskolák és a négy polgáriskolai osztály van. A rendes tantárgya-kon kívül kézimunka, zene és idegen nyelvek (német, olasz, franczia, angol) van-nak kultiválva. Az intézet tulajdonosa és főnöknője Herczogh Teréz, akinek neve teljes garanciát nyújt az intézetbeli rendért, va-lamint gondos és szeretet-teljes ápolásért. A tanév kezdete szeptember 1.

Előrendelő vasárnapi

Singer női varrógép

27 forintért karika-hajós 40 forin-tért, centrális-bliat 45 forintért, iparogépekkel igen olcsón 6 évi jótállással szállítok, vidékre árjegyzék in-gylen. Krausz Henrik var-rógépgyári raktára Budapest, IV., Veress Pál-u. 40. Tel. 5. Vizsoteladóknek árendre-dia.

Zálogezédulákat

veszek. Elzálogosított brillánsokat, gyöngyö-keket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes ér-tékét kifizetem. 730

SCHILLER IZIDOR

ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. szám.

Félistabilgépek

1 drb Höcker-féle gyárt-mány 50 HP. 1 drb MAV-féle gyártmány compound 45 HP. 3 drb Höcker-féle gyártmány 4 35 HP. 1 drb Marschall-féle gyártmány 30 HP. 1 drb Gariet-féle compound 25 HP. 1 drb Höcker-féle gyártmány 15 HP. megtekinthető és ol-csó kaphatók Abeles Emil-nél Budapest, V. Váci-ut 14. Telefon 24-41 és 98-32. 27665

Káposztának száza

hatol 8 forintig, görög-dinnye hatol 10 forintig, cukordinnye tíztől 15 for-intig mindannyi nemes fajok, paprikának, ugorká-nak száza harminctől 60 krajczárig, paradicsom má-zsája 6 forint. Almanak, körtének, szilvának nyolc-től 12 forintig, bármelyik-ből postakosárként 1 for-intjával előleg beküldés-sel. Gyümölcskivétel Csong-rádról.

Csemegeszőlőt

Saszella, muskotály posta-kosárként 280 fillérért, császárkörtét, rétes- és csemegéalmát 2 koronáért, turkesztán- és görög diny-nyét, paradicsomot, ugor-kát, paprikát, káposztát 150 fillérért, ismételadók-nak előnyárajánatok. Gyü-mölcskivétel Csongrádról.

A legelőnyösebb részletfizetésre

zongorát, pianinót, czimbalmot, hegedűt

bankhitel

után kizárólag csak a REMENYI nagy magyar hangszertelepén Prospektus és árjegyzék in-gylen. 666 Budapest, Király-u. 58.

Soványág

Az egyedül eredmény-től kísért háziszor a dr. William Hartley tanár amerikai orvóágy-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyer-nek. — Hölgyek remek kebel. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jót-állást. Vércserzés, gyengeség, idegesség ellen és gyomorhajo-soknak nélkülözhetel-len tápszer. Kintitelve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő levelek minden orszá-gból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati uta-sítással. Főraktár: Ba-lázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/I.

Modern urasági butorok

alkalmi vétele és eladása

háló, ebédlő, szalon, ur szoba és irodai teljes be-rendezések. — Dus raktár szőnyegek, függönyök, te-ritők, csillárok, vas- és rézbutorokban.

GROSZ SANDOR és Társa

Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, ezültk Gyár-utca. Telefon 14-98.

Parlamenti

gyorsírók által vezetett magyart-német gyorsíró is-kola. Gépirás és magyar német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi aka-démia tanárok által osta-tott szaktantárgyak. Az Or-szágos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivata os tanfo-lyama. Alapította Markovits Iván 1868-ban. Biztos állás-közvetítés. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szak-iskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. előbb Gyár-utca 4.) (Czímre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezégek-től s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamok-tól független. Telefon 64-68 Beiratások egész napon át.

Légszusz és villamos csillárok

legelőnyösebben szerezhe-tők be Kulcsár Sándor bronzáru- és csillárgyára-ban, Budapest, VI. kor., Dessoefly-u. 9-11.

Ingóságokat

értékesítő és berakta-rozó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárat a Szent-királyi utcából. Kész-penzelőleggel berakta-roz bármilyen ingó-ságokat, berendezése-ket mintaszert raktá-raibacsékely díjazásért értékesítés céljából vagy anélkül. Telefon 110-08. 9934

BUTOR

30% megtakarítás! Régi Butorszalon

Budapest, Ferenciek-tere 3 félmelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberen-dezeseknek mahagani és palisander butorok, uri szobák, angol bürgermíturák és szalonbutorok, keleti szőnyegek, csillárok. — Telefon 82-74.

Egyedül pontos tel-les levelezime ösz-szes hirdetésemnek

Kállai Lajos motorgyára BUDAPEST, Gyár-utca 28. sz. Legújabb rendszerű benzínmotorokról tessék díjazárjegyzéket kérni.

Bouvet-Ladubay

legjobb és logocsióbb francia pezsgő.

Vezérképviselőség: PRÁGA, Soukenicka 30.

Gözgepek

1 compound, kondenzációs gőzgép, Kollmann féle sze-lepes vezényművel. Első brunni gépgyár gyártmánya ca. 150 HP. 1 magas nyo-mású gőzgép ca. 80 HP 1 magasnyomású gőzgép kondenzátorral ca. 70 HP. 1 magasnyomású gőzgép ca. 50 HP. továbbá több kisebb és nagyobb gőzgép olcsón kapható Abeles Emil-nél Budapest, V. Váci-ut 14. Telefon 21-41 és 98-32 27665

A vadászati évad

beállítával tőhivom a na-gyobb uradalmak és va-dászársutak figyelmét, hogy az elejtett vadakat, különösen nyul, őz, szarvas vaddisznó, fogoly, tacánt nagyobb mennyiségben at-veszek, melyet külföld ré-zsére szállítok. Górszaman Jagó Hiskolc. 27728

Kocsi árusarnok

VII. Rákóczi-ut 72. sz. Magyarország legna-gyobb Kocsi raktára Árjegyzék ingyen és bérmentve. 26898

Zálogezédulákat

veszek. Elzálogosított brillánsokat, gyöngyö-keket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 ko-ronáig költségmente-sen kiváltak és teljes értékét kifizetem.

Singer Jakob

ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utca sarján. 27553

URAK

főlölesleges a gummi VIRGO

az ideális ÖVSZER

három dobozzal 3 koron-áért portómentesen és diszkretnen küld:

Markbreit, gyógyszerész, Budapest, Dohány-utca 84.

A szemérem

elleni bün-cselekmények.

TANULMÁNY AZ ANYAGI BÜN-TETŐJOG KÖRÉBOL

Írta: dr. HALÁSZ ZOLTÁN budapesti ügyvéd.

Halász Zoltán dr., a kiváló

kriminális, emerendkivül érdekes és feleltes hasznos uttörő munkája nemcsak jogász körökben, hanem a művelt laikus közönség között is méltán kell fel-tűnést. Akik a neml élet körébe tartozó cselekmé-nyek jogi elbírálása felől kimerítő tájékozást óhja-tanak nyerni, azok a kül-földi hasonló termékek között sem találhatnak ol-csó fogható kimerítő és alapo-s munkát.

A KÖZEL 450 OLDALRA TERJEDŐ KÖNYV

ÁRA 10 KORONA.

Megrendelhető úgy a kiadó-hivatalban (VII., Rákóczi-ut 54. sz.), mint minden hazai é könyvkereskedésben.

Saját gyártmányú fűrdőka-dak 14 kor-tól teljeseb: fűthető hűtők 60 kor-tól teljeseb. Elvál-lalok mindenféle kútszivattyú és hazi vízvezeték-berendezése-ket legolcsóbb áron. LEFKOVICS ADOLF Budapest, VII., Wesseleny-ut. 51/II. Telefon 118-40. Árjegyzék in-gylen és bérmentve.

BUTOROK

aló-, ebédlő-, szalon-berendezések, továbbá uriszoba, iroda-beren-dezések, réz- és ma-hagani butorok, sző-nyegek és függönyök, valódi angol bürger-míturák eladása s vétele Wechsler Karolyné VII., Király-utca 23. I. em. Kacinczy-utca sarok.

Brilliantot,

aranyat, ezüstöt, ékszer-t és régiséget veszek és eladok. Kertész ékszerész Budapest, VII., Király-utca 85. szám. —Telefonczám 95-43.—

Kárpitos nyergesek

részére mindenemű kellé-kek képes nagy árjegyzé-ket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszo-mánygyár Részv. társ. Nagymező-utca E. 46.

Ajtók, Ablakok,

vasredőnyök, használtak és újak, bármily méret-ben és alakban, igaz ol-csón kaphatók.

Wiener A. utódánál

BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon 62-80.

Jakab Ödön könyvei.

Költői művei:

- Nydr. Költemények. Diszkó-tésben 4.— Hangok az ifjuságból. Költe-mények. Diszkótésben 5.60 Szilágyi és Hajmást. Költői beszély 4 énekben. Neogrády Antal művészi rajzaival. Diszkótésben 3.60 Argirus. Tündérmese 4 ének-ben. Nyolcz fénynyomatu képpel és számos szöveg-képpel. Diszkótésben 10.— Pértörtézet. Versgyűjtemény. Pompás diszkótésben 4.— Réz. Költemények. Neogrády Antal képeivel. Disz. bér-kötésben 4.—

Prózaí munkái:

- Élet. 14 elbeszélés egy kötet-ben 2.— A két ímpositor. Elbeszélés gyermekeknek. Neogrády Antal rajzaival. Szines diszkótésben 4.— Falu. Elbeszélések Kinnach László rajzaival. Szines diszkótésben 5.60 Komédiák. Elbeszélések gyű-jteménye. Tull Odón művészi rajzaival. Pompás diszkó-tésben 5.60 Pihenő. Elbeszélések. Neogrády Antal rajzaival. Szines diszkótésben 5.60 A jövővények. Dráma 3 felvo-násban. Kötve 2.—

Megrendelhető:

CAMPEL R. könyvkereske-dése (Wodianer F. és Fial) r.-t-nál, Budapest, VI. kor., Andrássy-ut 21. sz. és minden könyvkereskedésben.